

Raportul de Sustenabilitate al Transelectrica 2023

Declarația persoanelor responsabile

Informațiile prezentate în cadrul Raportului de Sustenabilitate al Transelectrica aferent anului 2023, elaborat în conformitate cu standardul Global Reporting Initiative, cu respectarea prevederilor Directivei Europene 2014/95/UE transpusă în legislația românească prin Ordinul Ministerului Finanțelor Publice numărul 1938 din 17 august 2016, dar și cu respectarea Regulamentului privind taxonomia (UE) 2020/852, oferă o imagine corectă și conformă cu realitatea asupra aspectelor non-financiare, parte a activității desfășurate, cu impact în dezvoltarea și sustenabilitatea Companiei.

Directorat
Președinte
Ștefăniță
MUNTEANU

Membru
Florin Cristian
TĂTARU

Membru
Bogdan
TONCESCU

Membru
Cătălin Constantin
NADOLU

Cuprins

Cuvânt înainte	Mesajul Directoratului	4
Capitolul 1	Prezentarea Companiei	6
	Identificarea companiei în context European și național	6
	Licențe și certificări	9
	Misiune, viziune, valori	11
	Strategia investițională și plan de dezvoltare	11
	Activități principale	12
	Componenta grupului (filiale)	13
	Managementul riscului	13
	Indicatori relevanți	19
	Transparența, relația cu părțile interesate și teme materiale	22
	Etica în afaceri	25
	Guvernanță corporativă	26
	Afilieri naționale și internaționale	28
	Premii și distincții obținute de companie	30
Capitolul 2	Oamenii noștri – Dezvoltarea și diversitatea resurselor umane	31
	Strategia de Resurse Umane	31
	Promovarea parității, eliminarea discriminării de gen și promovarea femeilor în funcțiile de conducere	33
	Structura angajaților	33
	Analiza performanței la locul de muncă și politica de remunerare	34
	Programe de instruire	35
	Stagii de practică	36
	Informarea, consultarea angajaților și relația cu sindicatele	38
Capitolul 3	Responsabilitatea față de angajați	39
	Programul de instruire și procesele care asigură siguranța și sănătatea în muncă	39
	Acțiuni de prevenire	40
	Organizarea comitetelor SSM mixte (management-angajați) activități relevante pentru anul 2023	41
Capitolul 4	Responsabilitatea față de mediu	43
	Sistemul de management al mediului	43
	Riscuri, oportunități și costuri de mediu	44
	Managementul factorilor de mediu	46
	Acțiuni și măsuri realizate pentru prevenirea și/sau limitarea impactului asupra mediului	50
	Clasificarea deșeurilor pe tipuri și metode de eliminare	51
	Depășiri ale limitelor admise de reglementările de mediu și mijloace de soluționare a acestor situații	53
Capitolul 5	Măsuri viitoare pentru diminuarea problemelor identificate la nivel local	54
Capitolul 6	Responsabilitate socială corporativă	56
	Politica de responsabilitate socială corporativă	56
	Analiza nevoilor comunității	56
	Implicarea în societate	56

	Proiectele în care s-a implicat Transelectrica	57
Capitolul 7	Eficiența energetică	59
	Activități curente în domeniul eficienței energetice	60
	Utilizarea energiei electrice din surse regenerabile	61
	Tehnologii noi	62
	Proiecte europene în care Transelectrica este parteneră	63
Capitolul 8	Cercetare și inovare	66
	Provocări prezente și viitoare pentru operatorii de transport și sistem (OTS)	67
	Obiectivele Strategiei în domeniul Cercetării și Inovării	68
	Provocări privind managementul activelor la Operatorii de Transport și de Sistem (OTS)	82
	Beneficiile aplicării conceptelor și standardelor Smart Grid	85
Capitolul 9	Taxonomia UE raportată la activitatea Transelectrica în conformitate cu Regulamentul privind taxonomia (UE) 2022/852	86
	Stabilirea cadrului de reglementare privind sustenabilitatea	87
	Taxonomia UE raportată la activitatea Transelectrica	90
Capitolul 10	Despre raport	100
	Index GRI	101
	Glosar	104

Transelectrica în anul 2023: sustenabilitate, investiții și stabilitate în sectorul energetic

Stimați acționari, investitori și parteneri,

Transelectrica publică pentru al șaptelea an consecutiv raportul de sustenabilitate realizat în conformitate cu standardele Global Reporting Initiative (GRI). Raportul evidențiază angajamentul Companiei pentru accelerarea proceselor sustenabile și durabile în sectorul energetic, și pentru îndeplinirea treptată a obiectivelor europene de neutralitate climatică pentru 2030 și 2050. Această acțiune decisivă reflectă importanța primordială a activității Transelectrica, în calitate de unic operator de transport și sistem din România, și gradul ridicat de responsabilitate în asigurarea progresului durabil al societății în contextul tranziției către o economie neutră din punct de vedere climatic, pentru generațiile următoare.

În cursul anului 2023, într-o dinamică impresionantă, atât factorii de decizie, cât și toți actorii din sectorul energetic s-au angajat în gestionarea noilor provocări generate de persistența crizei energetice, având în vedere conjunctura prelungirii conflictului ruso-ucrainean. În acest context, Transelectrica a adoptat două direcții strategice principale de acțiune, concentrându-se pe menținerea în siguranță a Sistemului Electroenergetic Național și pe continuarea investițiilor de amploare pentru dezvoltarea și modernizarea infrastructurii naționale de transport al energiei electrice, astfel încât țintele asumate de România la nivel european să fie atinse în procente și termenele stabilite.

Pentru stabilitatea și securitatea energetică, Transelectrica în calitate de membru al ENTSO-E și partener strategic la nivel național și regional, și-a intensificat inițiativele de cooperare cu ceilalți

reprezentanți ai structurii europene, într-un efort susținut de consolidare a securității energetice. De asemenea, Compania a menținut relațiile strânse de bună colaborare cu Operatorii de Transport și de Sistem din proximitate, jucând un rol esențial în menținerea echilibrului sistemului energetic.

În amploarea unui context care solicită schimbări urgente privind domeniul energetic, strategia investițională pe care Transelectrica s-a concentrat în anul 2023 a urmărit realizarea unor noi proiecte și continuarea accelerată a celor aflate deja în derulare pentru modernizarea Rețelei Electrice de Transport, în acord cu standardele europene actuale.

Investițiile Transelectrica sunt parte a Planului de Dezvoltare a RET pentru perioada 2022 – 2031, reactualizat la fiecare doi ani. Compania lucrează după un program investițional permanent actualizat în acord cu obiectivele și politicile din domeniul energiei (pachetul „Fit for 55” și programul „Green Deal”), având criterii clare prin care structura de rețea sustenabilă să se poată realiza. Obiectivele investiționale ale Companiei pun accentul pe implementarea unor noi tehnologii inovatoare în domeniul energiei curate, creșterea capacității de integrare a energiei regenerabile, digitalizarea și implementarea conceptului SMART GRID. Transelectrica a optat pentru o abordare care să implice o sursă de finanțare extinsă prin utilizarea mecanismelor europene de finanțare nerambursabilă pentru unele dintre cele mai mari proiecte de infrastructură energetică pentru România. Astfel, o parte din valoarea totală a investițiilor Companiei pentru următorii ani provine din contracte de finanțare din Fondul pentru Modernizare, în valoare de 424 milioane de euro. De asemenea, în continuarea acestui proces de atragere a fondurilor europene, prin eforturile

specialiștilor Companiei noastre, la finalul anului 2023, Transelectrica a obținut o finanțare nerambursabilă de peste 56 de milioane de euro prin componenta europeană REPowerEU în scopul finanțării a trei proiecte de investiții esențiale pentru eficientizarea și modernizarea Rețelei Electrice de Transport.

În ceea ce privește performanțele noastre non-financiare, în evaluarea realizată de Agenția Internațională de Rating Moody's Investors Service, Transelectrica și-a menținut poziția în rândul companiilor stabile, iar ratingul (Corporate Family Rating) Companiei pentru anul 2023 a rămas

constant la nivelul Baa3. Pentru noi, asigurarea stabilității în funcționarea Companiei reprezintă o prioritate pe care o avem permanent în vedere, gestionată prin practici adecvate de guvernare corporativă. Aceste practici includ principii fundamentale precum transparența și echitatea, contribuind la crearea unui mediu de business sănătos.

Transelectrica își menține angajamentele privind dezvoltarea sustenabilă a sectorului energetic și își orientează eforturile investiționale pentru a contribui semnificativ la dezvoltarea unei infrastructuri durabile și eficiente de transport al energiei electrice.

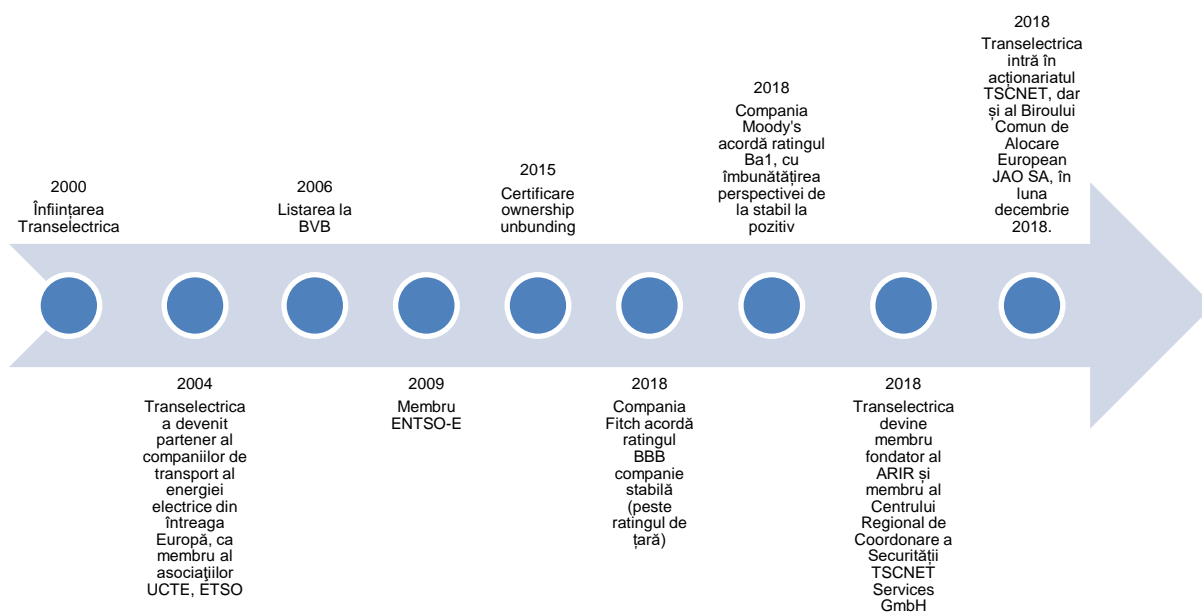
Directorat
Președinte
Ștefăniță
MUNTEANU

Membru
Florin Cristian
TĂTARU

Membru
Bogdan
TONCESCU

Membru
Cătălin Constantin
NADOLU

Prezentarea Companiei

Identificarea Companiei în context European și național ⁽¹⁰²⁻¹⁾

În lanțul valoric al activităților privind energia electrică, Transelectrica ocupă locul central de operator de transport și sistem, activitate de monopol natural reglementat, cu misiunea de a asigura serviciul public de transport al energiei electrice simultan cu menținerea siguranței în funcționare a sistemului energetic național, în condiții nediscriminatorii de acces pentru toți utilizatorii.

Companie strategică în context național și regional, Transelectrica asigură și funcțiile de operator al pieței de echilibrare, operator de măsurare și operator de alocare al capacităților pe liniile de interconexiune.

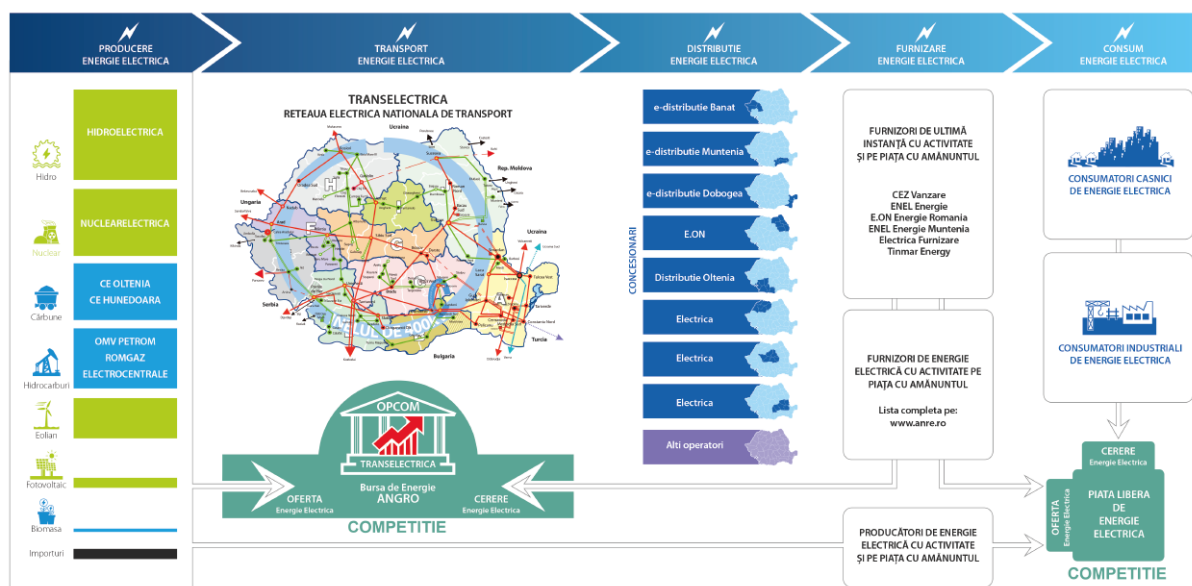
Modelul de afacere corespunde profilului standard al unui Operator de Transport și Sistem (OTS), model proiectat unitar la nivel european prin strategia și legislația energetică europeană, aplicat în toate țările comunitare și transpus ca atare în cadrul legal național.

Companie strategică în domeniul energiei, Transelectrica a trecut de la dimensiunea națională la abordarea pan-europeană a activității sale

La nivel european, sectorul energetic se află într-un proces de transformare profundă.

Se pune accent pe tranziția de la un model preponderent național de evoluție și dezvoltare a sectorului energetic la un model de dezvoltare integrată și coordonată la nivel european, care să asigure dezvoltarea unitară la nivel continental, dar să permită adaptarea la specificitățile naționale și urmărirea intereselor legitime ale statelor europene.

În cadrul acestui proces de tranziție de la modelul național la modelul continental, nivelul regional de integrare reprezintă o etapă intermediară necesar a fi parcursă în vederea atingerii obiectivului final al integrării transeuropene.

Ca parte integrantă a sistemului interconectat european, Transelectrica este responsabilă nu numai de funcționarea sistemului electroenergetic românesc în parametrii de siguranță și calitate și de alimentarea consumatorilor naționali, ci alături de ceilalți Operatori de Transport și de Sistem și-a lărgit aria de competență și responsabilitate la nivelul întregii Europe (36 de țări cu 532 milioane de consumatori).

Transelectrica, membru al familiei europene a Operatorilor de Transport și de Sistem

Sistemul electroenergetic românesc a fost integrat în sistemul european de transport al energiei electrice cu mult înaintea integrării României în Uniunea Europeană.

Din octombrie 2004, Transelectrica a devenit partener al companiilor de transport al energiei electrice din întreaga Europă, ca membru al asociațiilor UCTE, ETSO și din 2009 ENTSO-E.

ENTSO-E promovează aspecte importante ale politicii în domeniul energiei, în scopul promovării finalizării și funcționării pieței interne a energiei

electrice și a comerțului transfrontalier, precum și în scopul asigurării unei gestionări optime, a unei exploatare coordonate și a unei evoluții tehnice sănătoase a rețelei europene de transport de energie electrică.

Transelectrica face parte din configurațiile europene:

- CCR (Capacity Calculation Regions) – regiunea SEE (granița RO-BG) și regiunea CORE (granița RO-HU);
- SOR (System Operation Regions) – regiunea Central Europeană (granița RO-HU).

Transelectrica, membru al TSCNET și JAO din 2018

Din luna august 2018, Transelectrica a devenit membru al Centrului Regional de Coordonare a Securității TSCNET Services GmbH, intrând în acționariatul centrului, dar și al Biroului Comun de Alocare European JAO SA, în luna decembrie 2018.

TSCNET a fost construit pentru a deservi Operatorii de Transport și Sistem din regiunea est-central-vestică a Europei, în vederea implementării coordonate a

codurilor europene de rețea, în timp ce JAO coordonează realizarea licitațiilor pentru alocarea capacităților pe termen lung, fiind desemnat ca Operator al Platformei Unice de Alocare (SAP).

*Transelectrica,
partenerul instituțiilor
europene la îndeplinirea
pachetelor legislative
Green Deal și Fit For 55*

Politicele europene în domeniul energiei și mediului înconjurător, instrumentate prin pachetele legislative succesive aprobate la nivel european, sunt axate pe creșterea siguranței în alimentarea consumului de energie, creșterea eficienței energetice, decarbonizarea mixului de producere a energiei prin integrarea surselor regenerabile și implementarea unor soluții eficiente de stocare.

Parte a familiei europene, prin apartenența la ENTSO-E, Transelectrica este un partener valoros în elaborarea și negocierea pachetelor legislative aplicabile sectorului energetic.

Codurile europene de rețea reprezintă documente care reglementează aspecte ale funcționării sistemelor electroenergetice interconectate sincron și ale armonizării și integrării piețelor naționale de energie electrică, facilitând implementarea pieței unice europene de energie.

Prin expertiza sa tehnică și operațională, ca Operator de Transport și de Sistem, Transelectrica a fost un partener activ atât în procesul de elaborare a codurilor în cadrul structurilor ENTSO-E, cât și în etapele de negociere, la nivelul Comisiei Europene și, prin intermediul ministerului de resort, la nivelul Parlamentului European.

Intrarea în vigoare a pachetului legislativ european Energie – Schimbări

Climatice a condus la preluarea standardelor din cadrul manualului de operare coordonată din cadrul ENTSO-E, dezvoltarea acestora și aprobarea ca regulamente europene. Astfel, au fost aprobate 8 (opt) regulamente europene care stabilesc seturile de reguli privind racordarea la sistem a producătorilor, consumatorilor și a sistemelor realizate în curent continuu, privind alocarea capacităților de interconexiune transfrontalieră pe termen scurt și pe termen lung, regulile de funcționare a pieței de echilibrare, precum și regulile de operare coordonată, în regim normal, dar și în situații de funcționare perturbată.

*Transelectrica, partener
strategic în elaborarea Planului
de dezvoltare a rețelei europene
de transport al energiei electrice*

Rețelele de transport al energiei electrice joacă un rol crucial în atingerea dezideratelor europene, în special în privința siguranței în alimentarea consumatorilor, formării pieței interne de energie și integrării surselor regenerabile.

În cadrul ENTSO-E se realizează planificarea integrată și coordonată a dezvoltării infrastructurii de transport pan-europene (TYNDP: masterplanul european pe 10 ani al rețelei de transport care cuprinde și o evaluare cu privire la adecvanța sistemului electroenergetic pan-european), se identifică coridoarele principale și proiectele prioritare (lista proiectelor PCI) pentru care în Regulamentul (UE) nr. 347/2013 sunt prevăzute mecanisme stimulative pentru accelerarea implementării acestora (autoritatea competentă responsabilă cu facilitarea și coordonarea procedurii de autorizare a proiectelor de interes comun, asistență financiară comunitară - ex. instrumentul Connecting Europe Facility).

Transelectrica, partener valoros în proiectele europene

În paralel cu negocierile privind adoptarea cadrului de reglementare în domeniul energiei, la nivelul Operatorilor de Transport și Sistem se desfășoară o serie de proiecte care vizează implementarea pieței unice europene de energie, aplicarea codurilor europene de rețea sau investigarea aspectelor specifice privind provocările din noul pachet legislativ: Clean Energy Package. Acesta completează pachetul legislativ anterior în domenii precum piața unică/internă de energie electrică, integrarea în sistem a energiilor regenerabile, agregarea capacităților de producere a energiei electrice, a unităților consumatoare și a unităților de stocare a energiei electrice, creșterea capacităților transfrontaliere, transformarea centrelor regionale de securitate (RSC) în centre regionale de coordonare (RCC)

Integrarea pieței române de energie electrică în piața internă europeană reprezintă un obiectiv major al României, circumscris obiectivului strategic de creare a Pieței interne europene de energie

Licențe și certificări

Concesiune și Licență

Transelectrica deține în concesiune bunurile ce aparțin domeniului public al statului, respectiv rețeaua electrică de transport națională (RET), fiind o companie de utilitate publică.

Concesiunea asupra RET și a terenurilor pe care aceasta este amplasată a fost acordată pe o perioadă de 49 de ani prin contractul de concesiune nr. 1/29.06.2004, încheiat între Ministerul Economiei și Comerțului în calitate de

(IEM), obiectiv prioritar pentru Europa, care necesită măsuri coerente și eforturi conjugate din partea tuturor entităților implicate: Ministere de resort, Autorități de reglementare, Operatori de Transport și de Sistem, Burse de energie.

Funcționând încă din 2014 în piața cuplată 4M MC (România, Ungaria, Slovacia și Republica Cehă), Transelectrica a devenit partener în proiectele derulate în regiunea est-central-vest europeană (regiunea CORE), fiind în același timp activă și în regiunea sud-est europeană (regiunea SEE), lărgindu-și astfel aria de implicare și competență la nivelul întregii Europe.

Concomitent cu proiectele de cuplare de piață și alocare coordonată a capacității de transport transfrontaliere, Transelectrica este parte în proiectele de dezvoltare și operaționalizare a unor platforme de tranzacționare transeuropeană a energiei de echilibrare.

Aceste platforme vor contribui la optimizarea procesului de echilibrare a sistemelor electroenergetice la nivel european, generând bunăstare economică și socială și contribuind la creșterea siguranței în alimentarea cu energie electrică a consumatorilor europeni.

autoritate concedentă și Transelectrica, în calitate de concesionar.

Compania își desfășoară activitatea de operator de transport și sistem din România în baza Licenței nr. 161/2000 pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice, pentru prestarea serviciului de sistem și pentru administrarea pieței de echilibrare, acordată în urma Deciziei președintelui Autorității Naționale de Reglementare în

domeniul Energiei nr. 865 din 22.12.2000, cu modificările și completările ulterioare.

Titularul Licenței este unicul prestator al serviciului public de transport al energiei electrice, pentru toți utilizatorii rețelei electrice de transport, precum și al serviciului de sistem, pentru toți utilizatorii SEN. Licența a fost acordată pentru o perioadă de 25 de ani, fiind valabilă până la data de 22.12.2025. Pentru menținerea valabilității, titularul trebuie să aibă în vedere respectarea Condițiilor specifice și a Condițiilor generale asociate licenței.

Condițiile specifice sunt stabilite în ultima actualizare a Deciziei ANRE nr. 865/22.12.2000, respectiv **Decizia ANRE nr. 687/04.05.2022**. Conținutul acesteia

este disponibil și online pe pagina de internet a Transelectrica (<https://www.transelectrica.ro/web/tel/licent-e-si-autorizatii>).

Condițiile generale asociate licenței sunt aprobate prin **Ordinul ANRE nr. 104/22.10.2014**, în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (2) și ale art. 10 alin. (2) lit. c), d) și f) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 cu modificările și completările ulterioare. Acesta este parte integrantă din licență și conține informații cu privire la drepturi și obligații ale titularului licenței, control și sancțiuni, suspendarea sau retragerea licenței, modificarea licenței, căi de comunicare, tarife și contribuții.

Certificare

În conformitate cu prevederile art. 31 din Legea energiei și a gazelor naturale nr. 123/2012 cu modificările și completările ulterioare, certificarea operatorului de transport și de sistem (OTS) al Sistemului Electroenergetic Național se face de către ANRE, potrivit unei proceduri de certificare care se finalizează cu emiterea de către Autoritate a unei decizii finale de certificare a OTS.

Potrivit Avizului Comisiei Europene 7053 final din data de 12.10.2015 în conformitate cu articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 714/2009 (în prezent, abrogat prin Regulamentul (UE) 2019/943) și cu articolul 10 din Directiva 2009/72/CE (în prezent, abrogată prin Directiva (UE) 2019/944), ANRE a constatat îndeplinirea de către

Transelectrica a cerințelor legale privind certificarea ca operator de transport și de sistem al Sistemului Electroenergetic Național, potrivit modelului de separare a proprietății (ownership unbundling-OU), iar Comitetul de reglementare al ANRE a aprobat certificarea Companiei Naționale de Transport al Energiei Electrice "Transelectrica" S.A., în acest sens fiind emis Ordinul ANRE nr. 164/07.12.2015.

Operatorul de transport și sistem trebuie să îndeplinească anumite condiții de certificare. Acestea sunt prevăzute în cadrul art. 34 din Legea nr. 123/2012 și conform Ordinului ANRE nr. 104/2014 pentru aprobarea condițiilor generale asociate licenței, Capitolul III, Secțiunea 11, art. 46-49.

Misiune, viziune, valori (102-16)

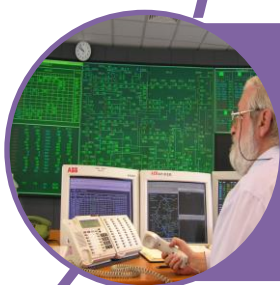
Misiune

În calitate de operator de transport și de sistem și având un rol cheie pe piața de energie electrică din România, principala misiune a Transelectrica constă în efectuarea, în condiții nediscriminatorii, a serviciului public de transport al energiei electrice pentru toți utilizatorii RET, precum și în dezvoltarea unei rețele de transport sigure, fiabile, durabile și accesibile pentru o tranziție energetică de succes.

Viziune

Transelectrica își propune să contribuie eficient la dezvoltarea sustenabilă a sectorului energetic național prin valorificarea inovației, tehnologiilor noi și abilităților de care dispune Compania, funcționând interconectat la ENTSO-E și asigurând tranzitul energiei electrice pe piața regională..

Valori

O companie cu o cultură organizațională sănătoasă și puternică este reprezentată prin angajații săi care dețin și împărtășesc valori fundamentale ale organizației, ceea ce favorizează loialitatea față de companie și crește angajamentul. Astfel, se diminuează tendința angajaților de a părăsi organizația.

Valorile care stau la baza întregii activități sunt: profesionalism, performanță, integritate, transparență, cooperare

Strategia investițională și plan de dezvoltare

Transelectrica planifică dezvoltarea Rețelei Electrice de Transport (RET), ținând seama de stadiul actual și evoluția prognozată a consumului, parcului de producție și schimburilor de energie electrică și elaborează la fiecare 2 ani un Plan de dezvoltare pentru următorii 10 ani succesivi, supus aprobării ANRE și proprietarului rețelei. În prezent urmărim Planul de Dezvoltare a RET pentru perioada 2022-2031 care cuprinde toate informațiile actualizate pentru această perioadă.

Planul de dezvoltare a RET este un document public în care sunt prezentate aspectele principale referitoare la situația actuală și dezvoltarea preconizată a RET pentru următorii zece ani, pus la dispoziția tuturor părților interesate.

Planul de dezvoltare a RET are în vedere cerințele și prioritățile prevăzute în Strategia și Politica Energetică Națională. Acestea constituie referințe determinante pentru identificarea direcțiilor prioritare și pentru prognoza tendințelor de evoluție a sectorului energetic, avute în vedere la planificare.

Fiind parte integrantă a sistemului energetic european, Transelectrica elaborează Planul de Dezvoltare RET în corelare cu Planul European de Dezvoltare a rețelei de transport al energiei electrice pe zece ani – “Ten-Year Network Development Plan (TYNDP).

Strategiile de dezvoltare a Companiei sunt aliniate și complementare cu strategiile la nivel european. Astfel, sunt dezvoltate în rețeaua electrică de transport operată de Transelectrica, proiecte cu importanță majoră în rețeaua europeană, incluse pe lista proiectelor de interes comun (PCI).

Activități principale (102-2, 102-4, 102-5, 102-6)

Operatorul de transport și de sistem cu rol-cheie pe piața de energie electrică din România și din regiune, Transelectrica are în atribuții administrarea și operarea sistemului de transport al energiei electrice din România și asigurarea schimburilor de electricitate între România și țările cu care este interconectată în cadrul Europei Centrale și de Est în calitate sa de membru al ENTSO-E.

Conform condițiilor Licenței, Transelectrica desfășoară, în principal, următoarele activități reglementate:

- prestarea serviciului de transport al energiei electrice, precum și măsurarea energiei electrice pe piața angro de profil în calitate de operator de măsurare;
- prestarea serviciului de sistem prin treptele de conducere prin dispecere, utilizând sisteme și instalații specifice;
- organizarea și administrarea pieței de echilibrare în calitate de administrator al acestei piețe.

Începând cu anul 2006, Transelectrica este listată la Bursa de Valori București.

Odată cu listarea la Bursa de Valori București, Transelectrica a pus bazele unei relații durabile cu acționarii Companiei. Acțiunile emise de către Transelectrica sunt tranzacționate pe piața reglementată, administrată de Bursa de Valori București, la categoria Premium, sub simbolul TEL.

• Structura acționariatului Companiei la data de 31-12-2023*

ACȚIONAR	ACȚIUNI	PONDERE (%)
Statul Român	43.020.309	58,689
Pavel Holding	4.753.567	6,484
Fondul de Pensii Administrat Privat NN/NN Pensii S.A.F.P.A.P S.A.	4.007.688	5,467
Alți acționari persoane juridice	16.231.432	22,142
Alți acționari persoane fizice	5.290.155	7,216
TOTAL	73.303.142	100

*Registrul acționarilor și istoricul deținerilor se găsesc la Depozitarul Central SA

În contextul implementării regulilor și bunelor practici de guvernare corporativă, Transelectrica este angajată într-o comunicare activă cu acționarii și investitorii, utilizând în acest sens mai multe canale de comunicare și interfețe dedicate. Compania conștientizează responsabilitatea ce îi revine prin prisma calității de societate tranzacționată public.

Componența grupului (filiale) (102-45)

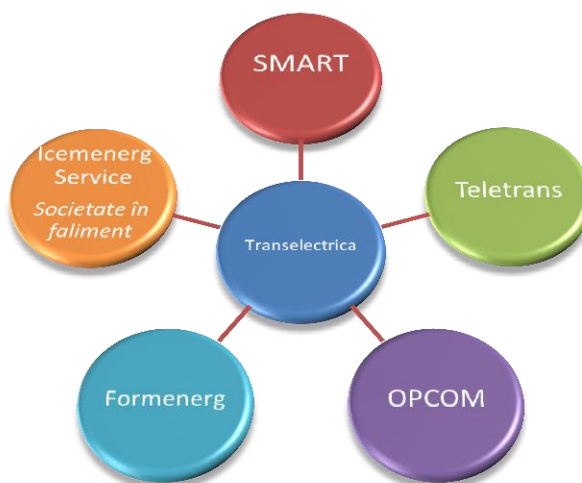
La data prezentului raport, Transelectrica are în componență cinci filiale, persoane juridice române, organizate ca societăți pe acțiuni, din care în trei este unic acționar: Societatea FORMENERG SA (Formenerg), Societatea pentru Servicii de Telecomunicații și Tehnologia Informației în Rețele Electrice de Transport TELETRANS SA (Teletrans), Societatea pentru Servicii de Mentenanță a Rețelei Electrice de Transport "SMART" SA (SMART) și Societatea ICEMENERG-SERVICE SA (aceasta din urmă fiind în stare de faliment).

În cazul Societății Operatorul Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale "OPCOM" SA (OPCOM), în urma majorării capitalului social realizată în data de 13.02.2018, de către AGA OPCOM cu valoarea unui teren pentru care s-a obținut

Managementul riscului (102-11, 102-30)

Cerințele strategice privind siguranța și continuitatea în operare, determină Compania să abordeze managementul riscului într-un mod proactiv, pentru identificarea și tratarea pierderilor potențiale înainte ca evenimentele generatoare să aibă loc, cu pregătirea în avans a soluțiilor tehnice, operaționale și financiare specifice, pentru a contracara aceste eventuale pierderi. Astfel, sistemul de management al riscurilor reprezintă o

Diversitatea acționariatului și prezența în principalii indici publicați de BVB accentuează exigențele în materie de transparență, relevanță a informației și rapiditate în diseminarea acesteia, precum și menținerea unui dialog continuu cu publicul investitor.

anterior certificat de atestare a dreptului de proprietate, Compania este acționar majoritar cu o deținere de 97,84% din capitalul social al filialei.

condiție fundamentală pentru un control managerial intern, sănătos.

În cadrul Companiei este implementat Sistemul de Management Integrat al Riscurilor, impus de cerințele strategice privind siguranța și continuitatea în operare a SEN și reprezentând o condiție fundamentală pentru un control managerial intern sănătos. Compania abordează proactiv managementul riscului, Directoratul asigurându-se astfel,

Într-o manieră rezonabilă, că obiectivele vor fi atinse prin gestionarea posibilelor amenințări. În acest sens, se urmărește identificarea și tratarea pierderilor potențiale, înainte ca evenimentele ce ar putea avea impact negativ să aibă loc, cu pregătirea prealabilă a soluțiilor tehnice, operaționale și financiare specifice pentru a diminua sau contracara aceste eventuale pierderi.

Administrarea riscurilor de către Companie respectă cerințele legale și de reglementare în vigoare, respectiv de a avea capacități de control al riscului adecvate profilului de risc al Companiei, pentru identificarea, evaluarea, administrarea, monitorizarea, comunicarea, consultarea și raportarea riscurilor:

- în îndeplinirea cerințelor legale în vigoare pentru dezvoltarea sistemelor de control managerial – Ordinul SGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice;
- în îndeplinirea cerințelor legate de listarea la Bursa de Valori București – inclusiv prevederile Codului de Guvernanță Corporativă al Bursei de Valori București;
- cerințele Reglementatorului și alte cerințe derivate din calitatea de Companie listată la Bursa de Valori

București sau impuse de agenții de rating ori auditori.

Setul de soluții de gestionare a riscurilor utilizate de Transelectrica are ca scop să sprijine organizația în atingerea obiectivelor și să contribuie la îmbunătățirea planificării prin măsurile de reducere a riscurilor, cuprinzând, într-o structură optimizată, soluții organizatorice și soluții financiare.

Astfel, din punct de vedere organizatoric, riscurile sunt ținute sub control la un nivel acceptabil și cu costuri rezonabile, diminuate sau chiar transferate, prin activități de:

- organizare, proiectare, planificare, structurare a activităților, comunicare, inclusiv măsuri pentru continuitatea afacerii, după materializarea unui risc. De asemenea, au fost întocmite proceduri conținând principii care trebuie respectate de către toți angajații și au fost consolidate măsurile de securitate și siguranță a muncii în vederea reducerii riscurilor;
- contracte de asigurări, având ca scop transferul riscurilor; scrisori de garanție bancare, garanții financiare solicitate contrapărților Transelectrica; soluții financiare ce includ oferte de acțiuni, emisiuni de obligațiuni și alte instrumente oferite pe piețele de capital, de asigurări și de alte piețe financiare.

Politica și obiectivele Transelectrica privind managementul riscului

Politica Transelectrica este ca, în mod direct și prin intermediul unităților teritoriale de transport (în prezent sucursale teritoriale de transport), a filialelor sau prin contracte de servicii cu furnizori specializați, să asigure funcționarea continuă și conducerea operațională a Sistemului Electroenergetic Național (SEN), potrivit normelor de calitate, securitate și eficiență prevăzute

de Codul Tehnic al RET, acordând prioritate și atenție deosebită criteriilor de siguranță și sănătate ale angajaților, precum și protecției și conservării proprietății și mediului.

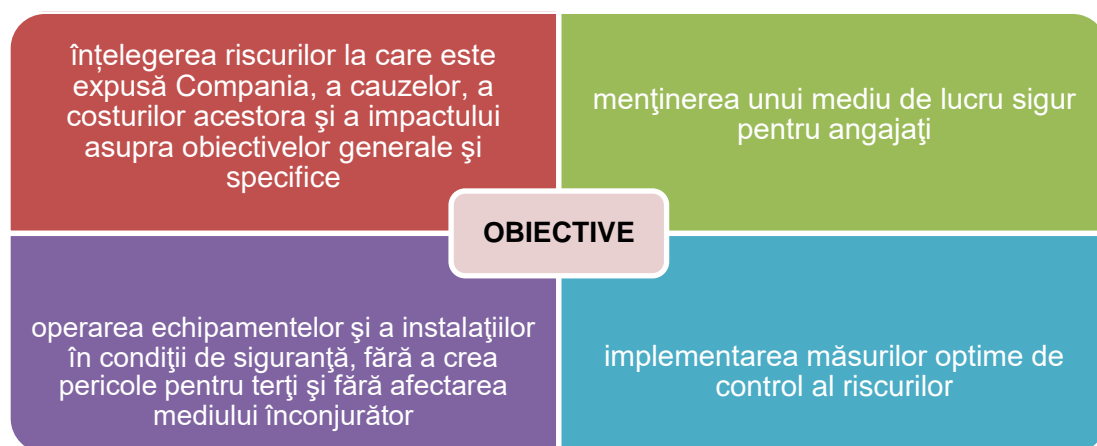
Continuitatea funcțiilor strategice pentru SEN al României - de operator de sistem și transportator al energiei electrice - trebuie menținută, chiar și în circumstanțele cele mai nefavorabile.

Managementul riscurilor facilitează realizarea eficientă și eficace a obiectivelor Transelectrica. Cunoașterea amenințărilor – a riscurilor strategice, operaționale, financiare și de hazard, la care este expusă Compania, permite o ierarhizare a tratării acestora, în funcție de eventualitatea materializării lor, de amploarea impactului asupra obiectivelor și de costurile pe care le presupun măsurile menite a reduce șansele de apariție sau de a limita efectele nedorite.

Directoratul urmărește menținerea continuității funcțiilor strategice de operator de sistem și transportator al energiei electrice în cadrul SEN al României, chiar și în circumstanțele cele mai nefavorabile.

Atât în mod direct, cât și prin implementarea la nivelul sucursalelor teritoriale de transport și filialelor, precum și prin transpunerea cerințelor aplicabile în contractele de servicii cu furnizorii specializați, politica Companiei are ca scop funcționarea în conformitate cu normele de calitate, securitate și eficiență prevăzute de Codul Tehnic al RET și orice alte reglementări specifice aplicabile, cu accent pe respectarea criteriilor de siguranță și sănătate a angajaților, precum și asigurarea protecției și conservării proprietății și mediului.

Conducerea Companiei a stabilit următoarele obiective strategice în ceea ce privește managementul riscurilor:

Obiectivele specifice stabilite includ:

- îmbunătățirea profilului de risc al Companiei, prin administrarea procesului global de identificare, analiză, estimare, tratare, comunicare, monitorizare și revizuire a riscului pentru a menține expunerea la risc la un nivel acceptabil;
- eliminarea sau reducerea la minim a condițiilor și practicilor care pot conduce la neîndeplinirea obiectivelor generale, la întreruperea sau limitarea activității Companiei;
- reducerea costului total al riscului în Transelectrica pentru a contribui la

asigurarea resurselor financiare necesare cheltuielilor de operare, plății datoriilor și realizării investițiilor.

Activitățile Companiei sunt sensibile la condițiile economice generale, care pot influența cantitatea de energie electrică transportată și implicit veniturile și rezultatele operaționale. În plus, cererea pentru energie electrică și prețul acesteia depind de o varietate de factori asupra cărora Transelectrica nu are control, și anume:

- evoluții economice și politice la nivel global și regional;
- cererea consumatorilor din industrie;
- condițiile climatice;

- tarifele reglementate de ANRE pentru serviciile de transport și sistem;
- legile și reglementările existente.

Întrucât activitatea de bază a Companiei, prin intermediul sucursalelor teritoriale de transport și DEN, este să asigure funcționarea continuă și conducerea operațională a Sistemului Electroenergetic Național (SEN), potrivit normelor de calitate, securitate și eficiență prevăzute de Codul tehnic al RET și a reglementărilor europene și naționale în vigoare, s-a acordat prioritate și atenție deosebită criteriilor de siguranță și sănătate ale angajaților, precum și continuității funcțiilor strategice pentru

SEN, în calitate de operator de sistem și transportator al energiei electrice.

Pentru îmbunătățirea managementului riscului în rețelele de transport este necesară implementarea politicilor de mentenanță predictivă bazate pe estimări mai exacte ale duratei de viață a activelor.

Atât consumul intern brut de energie, cât și pierderile în RET, sunt influențate semnificativ de condițiile meteorologice (în special de temperatură, nebulozitate, cantitate și tip de precipitații, vânt)

Din punct de vedere tehnic, având în vedere incertitudinile privind evoluția sistemului și a cadrului economic/climatic, se caută soluții robuste și flexibile, care să facă față mai multor scenarii posibile, diminuând astfel riscurile.

Cadrul organizațional al managementului riscului (102-33)

În conformitate cu legislația în vigoare: Ordinul SGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice, în cadrul Transelectrica, s-au constituit Echipa de Management a Riscurilor la nivelul Companiei (EMRC), Comisia de monitorizare pentru implementarea Sistemului de Control Intern / Managerial și Secretariatul Tehnic al Comisiei de monitorizare pentru implementarea Sistemului de Control Intern / Managerial (CM SCIM) cu atribuții și responsabilități.

La nivelul Transelectrica, riscurile ce ar putea avea un impact substanțial asupra realizării și îndeplinirii obiectivelor Companiei sunt gestionate în conformitate cu procedurile interne, astfel încât fiecare entitate organizatorică are obligativitatea de a analiza sistematic, cel puțin o dată pe an, riscurile legate de desfășurarea activităților sale (inclusiv riscurile semnificative la nivel de Companie, în măsura în care acestea există), elaborarea planurilor corespunzătoare în direcția limitării posibilelor consecințe ale

riscurilor, cu nominalizarea unor responsabili pentru aplicarea planurilor respective și elaborarea unor fișe de urmărire a riscurilor și monitorizarea acestora, ori de câte ori se consideră necesar.

Procedura referitoare la Managementul riscului are ca scop implementarea unui proces de management al riscurilor care să faciliteze realizarea obiectivelor Companiei, în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate. Totodată, se asigură îmbunătățirea continuă a modului de desfășurare a etapelor aferente procesului de management al riscurilor, respectiv identificarea, evaluarea, stabilirea strategiei de gestionare, monitorizarea implementării măsurilor de control și raportarea periodică, astfel:

- a) identificarea riscurilor;
- b) evaluarea riscurilor;
- c) stabilirea strategiei de gestionare a riscurilor (răspunsului la risc);
- d) monitorizarea implementării măsurilor de control și revizuirea

acestora în funcție de eficacitatea rezultatelor acestora;

- e) raportarea periodică a situației riscurilor se realizează ori de câte ori este nevoie sau cel puțin o dată pe an, respectiv dacă riscurile persistă, în funcție de apariția de riscuri noi, eficiența măsurilor de control adoptate, reevaluarea riscurilor existente etc.

Procedura furnizează personalului Transelectrica un instrument de lucru care facilitează gestionarea riscurilor într-un mod metodic și eficient, pentru îndeplinirea obiectivelor Companiei. În baza procedurii este elaborată anual documentația privind gestionarea riscurilor ce pot afecta activitatea Transelectrica, ce conține și descrierea modului în care sunt stabilite, implementate și monitorizate măsurile de control menite să limiteze posibilele amenințări și consecințe survenite în cazul materializării riscurilor.

Modul de lucru intern referitor la managementul riscurilor oferă un instrument important care facilitează gestionarea riscurilor într-un mod metodic și eficient, pentru îndeplinirea obiectivelor Companiei. În acest sens, este elaborată anual documentația privind gestionarea riscurilor ce pot afecta activitatea Transelectrica, ce conține și descrierea modului în care sunt stabilite, implementate și monitorizate măsurile de control menite să limiteze posibilele amenințări și consecințe survenite în cazul materializării riscurilor.

Conducerea fiecărei entități organizatorice nominalizează un responsabil cu riscurile, care asigură întocmirea anuală a documentațiilor Registrul riscurilor, Planul de măsuri, Raport anual, completarea fișelor de urmărire a riscurilor ori de câte ori se consideră necesar și întocmirea formularelor de alertă la risc, la apariția unui risc nou.

Comisia de monitorizare a controlului intern/managerial coordonează procesul de actualizare a obiectivelor generale și specifice, a activităților procedurale, a procesului de gestionare a riscurilor, a sistemului de monitorizare a performanțelor, a situației procedurilor și a sistemului de monitorizare și de raportare, respectiv informare a Directoratului Companiei.

La nivelul Transelectrica este analizată periodic situația centralizatoare privind stadiul implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial, fiind întocmite: Chestionarul de autoevaluare a stadiului de implementare a standardelor de control intern managerial, Situația sintetică a rezultatelor autoevaluării și Raportul asupra sistemului de control managerial.

Misiunea activității controlului managerial intern constă în asigurarea controlului administrativ în cadrul Transelectrica, în vederea realizării atribuțiilor Companiei la un nivel corespunzător de calitate, stabilite în concordanță cu propria ei misiune, în condiții de regularitate, eficacitate, legalitate, economicitate și eficiență.

Riscurile aferente obiectivelor și/sau activităților se identifică și se evaluează la nivelul fiecărei entități organizatorice din Companie, în conformitate cu elementele din *Registrul riscurilor*.

Anual, comisia de monitorizare analizează și prioritizează riscurile semnificative, care pot afecta atingerea obiectivelor Companiei, prin stabilirea profilului de risc și a limitei de toleranță la risc.

Președintele Echipei de Management al Riscurilor la nivelul Companiei elaborează anual *Planul de implementare a măsurilor de control pentru riscurile semnificative la nivelul Companiei*, acesta fiind analizat de Comisia de monitorizare și aprobat de către Directoratul Companiei.

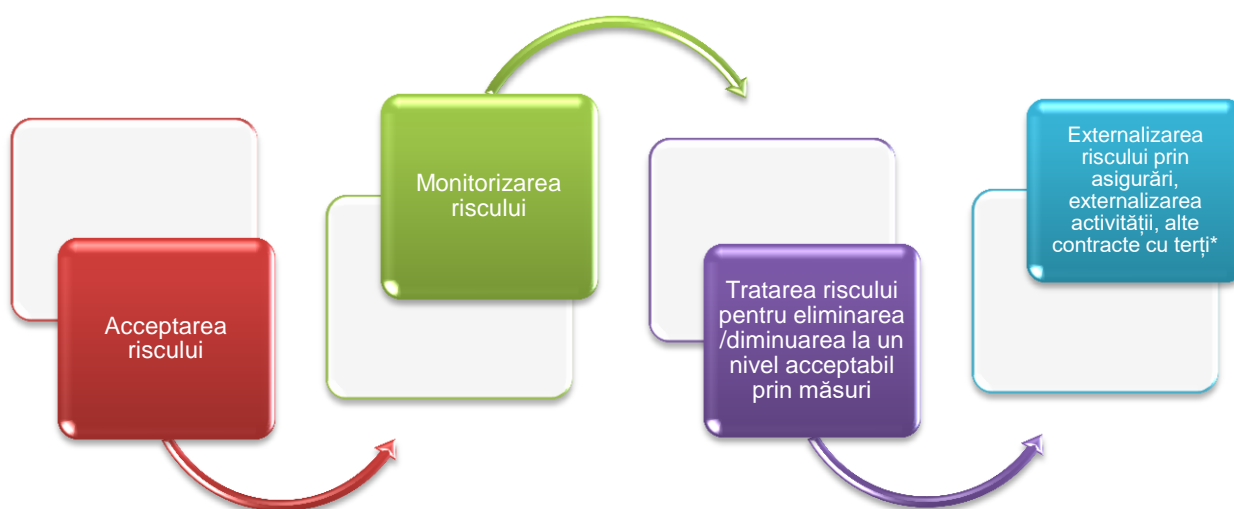
Ținerea sub control a riscurilor

Acțiunile stabilite pentru ținerea sub control a riscurilor pentru anul 2023 au fost cuprinse în documentul *Planul de implementare a măsurilor de control pentru riscurile semnificative*, întocmit la nivel de entitate organizatorică. În baza acestui document, la nivel de Companie s-a întocmit *Planul de implementare a măsurilor de control nr. 3686/30.01.2023*, stadiul îndeplinirii acestuia urmărindu-se în cadrul acțiunilor de îndrumare și control al Grupului de Management și Control al Riscurilor.

Acțiunile stabilite pentru ținerea sub control a riscurilor pentru anul 2023, în principal, au diminuat probabilitatea de materializare și impactul riscului față de nivelul riscurilor inerente.

Riscurile materializate au fost tratate în conformitate cu strategia adoptată, impusă de circumstanțele care au determinat apariția riscului.

Stabilirea strategiei de gestionare a riscurilor presupune:

*fiecare entitate organizatorică (unitate, direcție, departament, sucursală teritorială de transport) a efectuat, prin identificarea celor mai adecvate acțiuni de tratare a riscurilor și în conformitate cu responsabilitățile de administrare a acestora, astfel încât să se înregistreze valori cât mai reduse ale expunerii la risc, în contextul intern și extern dat.

Preponderent, strategiile au constat în:

- tratarea riscului pentru eliminarea /diminuarea la un nivel acceptabil prin măsuri și
- monitorizarea riscurilor semnificative.

Dintre instrumentele de control intern utilizate, menționăm:

- măsuri în cadrul programelor de achiziții/ mentenanță/ investiții /

pregătire profesională a personalului;

- elaborarea sau revizia procedurilor;
- modificarea organizării procesuale și structurale;
- indicator de performanță atașat obiectivului;
- redistribuirea personalului;
- constituirea sau actualizarea de baze de date;
- măsuri dedicate privind identificarea, monitorizarea, tratarea sau externalizarea riscurilor;

- contracte de asigurări care se derulează la nivelul Companiei;
- prevederi contractuale (referitoare la garanție de bună execuție – GBE, penalități).

Ca axe de progres, pentru eficientizarea procesului de gestiune a riscului, se recomandă:

1. fundamentarea activităților sau a proiectelor propuse pentru includerea în programele anuale de investiții, achiziții și mentenanță să cuprindă și aspecte legate de managementul riscului – ce riscuri ale Companiei se diminuează și estimarea efectelor – privind modificarea impactului și a probabilității de apariție a riscurilor respective; aceste aspecte vor fi cuprinse și în raportările privind realizarea programelor anuale;

2. identificarea riscurilor semnificative, care nu pot fi manageriate prin activitățile de investiții, achiziții și mentenanță, riscuri pentru care trebuie întocmite planuri de măsuri privind monitorizarea, tratarea sau externalizarea acestora (împreună cu propunerile financiare aferente, dedicate special acestor activități);

3. raportările (sinteza) privind modul de realizare a programelor anuale de investiții, achiziții și mentenanță să fie

transmise, spre știință și Președintelui Echipei de management al riscurilor la nivel de Companie, pentru urmărirea modului de ținere sub control a riscurilor;

4. identificarea interdependențelor – ce alte entități organizatorice pot induce riscuri în activitatea unei entități organizatorice; ce alte entități organizatorice pot fi afectate în cazul materializării unor riscuri în activitatea unei entități organizatorice;

5. corelarea procedurii operaționale și a celorlalte reglementări interne și utilizarea unei terminologii unitare, pentru a fi în concordanță modul de lucru actual cu legislația în vigoare.

În cazul materializării unor riscuri, au fost intensificate măsurile de control și verificări pentru situații similare, în scopul prevenirii materializării riscurilor sau apariției eventualelor riscuri noi.

Măsurile de control la nivelul entităților organizatorice sunt integral implementate sau în curs de implementare.

În anul 2023, activitatea de gestionare a riscurilor s-a desfășurat în mod corespunzător, la nivelul întregii Companii, respectând integral și la timp, cerințele legale și reglementările interne.

Indicatori relevanți

Rating

În anul 2023, Moody's a confirmat ratingul Baa3 cu perspectivă stabilă, pe care l-a acordat în 2021, arătând valori financiare foarte puternice, stabile și predictibile, un parcurs cu tendințe de dezvoltare caracterizat printr-o implementare consecventă a normelor de reglementare. Menținerea ratingului este justificată de:

- profilul de risc de afaceri scăzut date fiind importanța strategică și monopolul natural al

Transelectrica, total reglementat, ca proprietar și operator al rețelei de transport al energiei electrice;

- profilul financiar solid, cu un nivel redus de îndatorare;
- îmbunătățirea continuă a cadrului de reglementare;
- suportul guvernamental în caz de dificultăți financiare.

Este de așteptat ca această tendință să continue și în următorii ani dată fiind stabilitatea de care dă dovadă Compania.

Indicatori financiari relevanți (203-1, 302-1)

427.23 milioane lei Cheltuieli proprii cu investițiile în 2023 93.6% din valoarea estimată a cheltuielilor proprii	4.718 milioane lei Venituri totale la 31.12.2023
112,47 milioane lei Valoare Program mentenanță RET 2023	654.82 mil.lei Valoare totală contractată
99% Grad de îndeplinire a mentenanței minore și majore planificate pentru anul 2023	191.044.047 lei Sume plătite în anul 2023 la Bugetul de Stat

Tipul contractanților parteneri ai Transelectrica pentru anul 2023

CONTRACTE SEMNATE ÎN ANUL 2023	281	Procentual, raportat la numărul TOTAL
CONTRACTE SEMNATE CU CONTRACTANȚI DIN ROMÂNIA:	277	98.57%
CONTRACTE SEMNATE CU CONTRACTANȚI DIN UE:	4	1.43%
CONTRACTE SEMNATE CU CONTRACTANȚI NON UE:	0	0

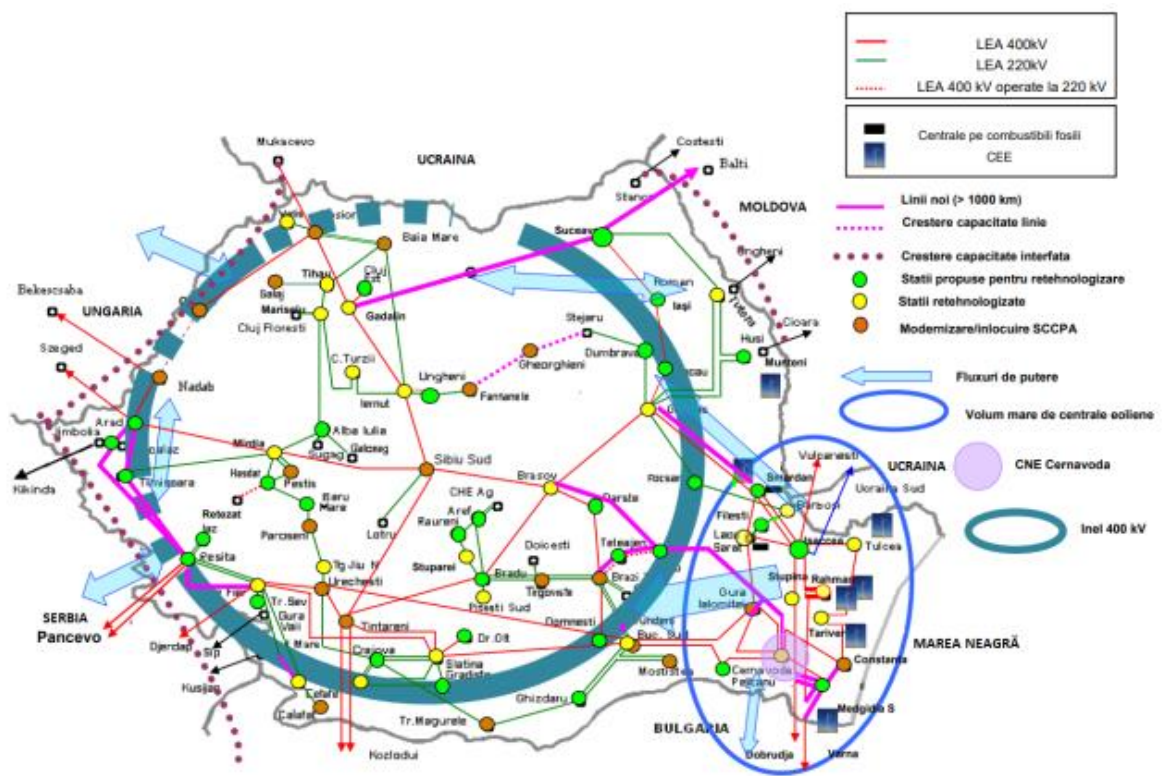
Investiții în anul 2023 (203-1)

Principalele contracte de execuție – lucrări semnate în anul 2023

Nr. crt.	Obiectiv
1	Creșterea siguranței în funcționarea zonei de rețea Argeș - Vâlcea, realizarea stației 400 KV Arefu și montarea unui AT 400 MVA, 400/220 KV
2	LEA 220 kV dublu circuit Ostrovu Mare – RET – Etapa I
3	Instalarea a două mijloace moderne de compensare a puterii reactive în stațiile 400/220/110/20 kV Sibiu Sud și 400/220/110/20 kV Bradu
4	Trecerea la 400 kV a LEA 220kV Brazi Vest – Teleajen – Stâlpul inclusiv Achiziție AT 400MVA 400/220/20kV și lucrări de extindere stațiile 400kV și 220kV aferente, în stația 400/220/110kV Brazi Vest (Extinderea stației Brazi Vest (inclusiv AT4) și LEA 400 kV Brazi Vest - Teleajen – Stâlpul);
5	Optimizarea funcționării LEA 400 kV existente în SEN, folosite în interconexiune și pentru evacuare putere din centrala nucleară Cernavodă și centralele de energie regenerabilă din Dobrogea, prin montarea de sisteme de monitorizare on-line (tip SMART GRID)
6	Mărirea capacității de transport tronson LEA 400 kV București Sud - Pelicanu (8 km);
7	Creșterea gradului de siguranță în alimentarea consumatorilor din zona de sud a Municipiului București racordați în stația 400/220/110/10 kV București Sud

Beneficiile realizării acestui amplu program de investiții

- dezvoltarea durabilă a infrastructurii proprii;
 - întărirea RET și creșterea siguranței în funcționare a RET;
 - creșterea capacității de răspuns la apariția unor evenimente cu impact deosebit asupra securității și funcționării RET;
 - facilitarea transportului de energie electrică din zonele excedentare de producție către zonele de consum;
 - realizarea unui regim economic de funcționare a RET;
 - creșterea capacității de interconexiune atât cu țările vecine incluse în ENTSO-E cât și cu cele din afara UE – Moldova, Serbia și
- închiderea inelului național de 400 kV;
 - reducerea cheltuielilor de operare și de mentenanță;
 - creșterea calității energiei electrice, îmbunătățirea indicatorilor de performanță;
 - reducerea consumului propriu tehnologic al RET, creșterea eficienței energetice;
 - introducerea noilor tehnologii, implementarea conceptelor de SMART GRID;
 - digitalizarea infrastructurii de transport, de sistem și operare a piețelor de energie electrică aflate în administrare.

Transparență, relația cu părțile interesate și temele materiale - dialogul dintre Companie și societate

Credem cu tărie că o parte importantă a progresului Transelectrica o reprezintă consolidarea legăturilor dintre Companie și societate, prin dialog și angajament continuu. Transelectrica menține un angajament solid față de societate, facilitând accesul la informații relevante.

*Comunicarea și
transparența reprezintă
cheia pentru construirea
unei relații de încredere
cu partenerii*

Transelectrica își îndeplinește obligațiile asumate față de investitori, acționari și celelalte părți interesate realizând un dialog transparent și constant.

Instrumentele prin care Compania îndeplinește aceste obligații:

- informații postate pe website-ul Companiei;
- raportări curente / periodice transmise BVB;
- întâlniri periodice cu investitorii și analiștii financiari.

Identificarea și selectarea persoanelor interesate (102-40, 102-42)

În abordarea raportată la sustenabilitate a managementului trebuie luată în considerare o sumă de grupuri interesate care au așteptări de la organizație, care au impact în realizarea obiectivelor organizației sau care pot fi afectate de activitatea organizației. În esență, rolul principal al grupurilor interesate ale Transelectrica este acela de a fundamenta sprijin pentru organizație, de a asigura viabilitatea acesteia pe termen lung, dar și a strategiilor și planurilor Companiei, cu condiția ca interesele și așteptările acestora să fie satisfăcute cel puțin la nivel minimal, astfel încât mecanismul de sprijin și colaborare să fie funcțional, iar Compania să beneficieze de el.

Ignorarea grupurilor de interese și a informațiilor, precum și ignorarea puterii și intereselor pe care le dețin și manifestă acestea poate avea efecte negative asupra activității Companiei. Astfel, capacitatea de a acorda o atenție bine dozată grupurilor de interese, cu

informațiile deținute de acestea și puterea manifestată, reprezintă un pilon important în gândirea și acțiunile strategice la nivelul managementului Companiei, care contribuie la obținerea performanței activității strategice.

Procesele de management strategic ale Transelectrica care se bazează pe un set cuprinzător de analize corespunzătoare ale grupurilor de interese au șanse mai mari de succes, respectiv de îndeplinire a obiectivelor și a misiunii Companiei, de generare a valorii adăugate.

Prin utilizarea unor instrumente specifice de analiză calitativă și cantitativă, s-au identificat cele mai importante 16 părți interesate, în funcție de nevoia de informații pe care acestea o pot avea în raport cu cele oferite de Transelectrica.

Totodată, au fost identificate temele de interes cele mai relevante pentru persoanele interesate, cu sprijinul cărora au fost formulate subiectele centrale ale raportului.

Grupuri interesate	Nivel de influență	Așteptări
Acționari	Mare	Obținerea profitului
Angajați	Mare	Aceștia așteaptă condiții bune de muncă, recompense, programe motivaționale
Parteneri / alte OTS-uri din Europa	Mare	Respectarea angajamentelor comune și dezvoltarea rețelei naționale pentru a crește nivelul de siguranță al rețelei regionale
ANRE	Mare	Respectarea angajamentelor și a reglementărilor primare și secundare
ASF / BVB	Mare	Respectarea reglementărilor pieței de capital
Furnizori / Contractanți	Mare	Respectarea condițiilor contractuale. Influența este mare, întrucât constructorii în domeniul energetic sunt din ce în ce mai puțini, iar problemele financiare ale acestora sau lipsa de personal calificat sau suficient de bine pregătit afectează derularea investițiilor Transelectrica
Management	Mare	De ordin financiar, brand awareness
Guvern	Mare	Contribuție la funcționarea economiei și la siguranța energetică a țării
Participanți la piața de energie	Mare	Respectarea obligațiilor și responsabilităților OTS
Producători, Distribuitori de energie electrică	Mare	Dezvoltarea și adaptarea rețelei de transport al energiei electrice, în conformitate cu tendințele de dezvoltare a sectorului, cu adecvanța sistemului și menținerea siguranței în funcționare
Organizații / instituții internaționale (ENTSO-E; Comisia Europeană; Centre regionale de securitate în care Compania este membru sau acționar)	Medie	Respectarea obligațiilor asumate; contribuția la elaborarea politicilor și strategiilor asumate la nivelul ENTSO-E; respectarea modului de implementare a proiectelor – în cazul Comisiei Europene (proiecte pe fonduri europene)
Sindicate	Medie	Respectarea drepturilor angajaților și obținerea beneficiilor pentru aceștia
Bănci, instituții financiare	Medie	Asigurări, administrare conturi și instrumente financiare
Mass-media	Medie	Furnizare de știri
ONG-uri	Mică (cu tendințe de creștere în noul context ecologic european)	Colaborare, parteneriate; respectarea principiilor de protecție a mediului în derularea proceselor de exploatare și dezvoltare a infrastructurii de transport; intensificarea politicilor de sustenabilitate
Populația	Mică	Continuitatea în alimentare cu energie electrică; menținerea tarifelor de transport și sistem la un nivel cât mai scăzut în facturile la energie

Abordarea privind implicarea persoanelor interesate (102-21, 102-43)

Încă de la listarea la BVB, Transelectrica a priorizat implicarea persoanelor interesate în activitatea Companiei, mai ales din direcția transparentizării acțiunilor specifice. Din această perspectivă, Transelectrica și-a orientat prezentările rezultatelor trimestriale, semestriale și, respectiv, anuale, către apropierea de nevoile părților interesate și către eficientizarea permanentă a mijloacelor de comunicare cu aceștia.

Opiniile lor au fost exprimate în cadrul întâlnirilor periodice cu managementul Companiei. Demersurile

realizate ulterior au ținut seama de toate aceste opinii, iar feedback-ul obținut din partea persoanelor interesate cu referire la raportul aferent anului 2023 a sprijinit procesul permanent de îmbunătățire a activităților noastre.

Transelectrica și-a stabilit ca obiectiv îmbunătățirea relațiilor de comunicare cu persoanele interesate și implicarea continuă a acestora în demersurile Companiei, până la nivelul demersurilor strategice.

Nu în ultimul rând, persoanele interesate identificate în cadrul raportului anterior au fost consultate pe parcursul

anilor precedenți de raportare pentru ca informațiile oferite pe viitor să fie

corespunzătoare cu așteptările lor.

Definirea conținutului raportului și lista temelor materiale (102-31, 102-32, 102-44, 102-46, 102-47)

Conținutul raportului de sustenabilitate al Transelectrica a fost stabilit ca urmare a unui proces complex de analiză calitativă și cantitativă, dar și cu sprijinul informațiilor obținute de la persoane interesate, ca feedback. În conceperea raportului s-au avut în vedere recomandările Global Reporting Initiative în ceea ce privește nivelul de detaliu cu care trebuie abordată fiecare temă în parte, dar mai ales temele de interes pe care le-am identificat la nivelul persoanelor interesate.

Prin fiecare temă abordată se urmărește clarificarea aspectelor care nu reies din celelalte tipuri de raportare și conturarea perspectivelor Companiei din punct de vedere al sustenabilității.

Fiecare categorie dintre cele menționate anterior este abordată în

cadrul raportului și adăugarea de noi informații cu fiecare nou ciclu de raportare se realizează cu referință directă la nevoile exprimate de persoanele interesate și la subiectele importante pentru acestea.

Totodată, Transelectrica acordă o atenție sporită implementării modificărilor legislative europene astfel încât stakeholder-ii să nu își piardă interesul pentru acțiunile Companiei, iar finanțarea să nu se realizeze cu greutate și în condiții dezavantajoase.

Transelectrica se adaptează în permanență obligațiilor de raportare ce rezidă din aplicarea regulamentelor / directivelor europene, fapt ce determină crearea unui nivel de transparență mai accentuat în ceea ce privește impactul Companiei în materie de sustenabilitate.

Lista temelor materiale

Domeniu	Temă materială	Indicator GRI/propriu	Capitol aferent
Guvernanță Corporativă	Sistemul de conducere	102-18	1
	Asumarea principiilor de guvernanță corporativă	102-16	1
	Delegarea competențelor	102-19	1
	Etica în afaceri	102-16, 205-1, 205-2, 205-3, 206-1, 418-1	1
Strategie, inovare și evoluție financiară	Indicatorii financiari	203-1	1
	Indicatorii tehnici	Indicator propriu	1
	Managementul riscurilor	Indicator propriu	1
	Eficiența energetică	302-1, 302-4	7
	Obiectivele strategiei în domeniul cercetării și inovării	302-4, 302-5	8
Responsabilitate socială și față de angajați	Formarea și perfecționarea	404-2,	2
	Diversitatea, promovarea parității, eliminarea discriminării de gen și promovarea femeilor în funcțiile de conducere	401-1, 401-3, 405-1, 405-2, 406-1	2
	Siguranța și securitatea la locul de muncă	Indicator propriu	3
	Politica de responsabilitate socială corporativă	Indicator propriu	5
	Dialogul dintre companie și societate	Indicator propriu	1
	Nevoile comunității	413-1	5
	Implicarea în societate	203-2	5

	Informarea, consultarea angajaților și relația cu sindicatele	403-4	2
Mediu	Sistemul de management al mediului	308-2	4
	Riscuri, oportunități și costuri de mediu	Indicator propriu	4
	Managementul apei, energiei și al deșeurilor	Indicator propriu	4
	Prevenirea și limitarea impactului asupra mediului	Indicator propriu	4

Etica în afaceri (102-17)

Sistemul de management al conformității (102-25, 103-1, 103-2, 103-3, 205-1, 205-3)

În cursul anului 2023 au fost implementate măsuri cuprinse în Strategia Națională Anticorupție (SNA) și există în continuare aplicabil Codul de Etică și Conduită Profesională al Personalului din cadrul Transelectrica, urmând ca în continuare să se pună accent pe aplicarea și îmbunătățirea acestora.

De asemenea, Compania a oferit o atenție deosebită cunoașterii normelor aplicabile desfășurării activității.

În anul 2023, nu au fost efectuate instruirii în domeniul eticii în afaceri și anticorupție.

Codul de conduită și etică (205-2)

Codul de Etică și Conduită Profesională al Personalului din cadrul Transelectrica, este documentul general care cuprinde cadrele de reglementare internă pentru angajații Companiei și oferă informații privind modul în care aceștia se vor comporta moral și profesional, atât în timpul activității profesionale, cât și în afara acesteia. Totodată, acesta

reprezintă o garanție a faptului că, personalul Transelectrica deține toate informațiile necesare asigurării unui comportament etic, dar și o dovadă a seriozității cu care Compania își tratează partenerii.

Codul a fost actualizat în anul 2023 și aprobat de către Directoratul Companiei.

Protecția datelor cu caracter personal (418-1)

Având în vedere prevederile legale referitoare la datele cu caracter personal, în deosebi aplicarea Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date,

supranumit GDPR, este de menționat faptul că și în acest an, Transelectrica a realizat demersuri continue pentru a respecta prevederile în vigoare.

Ca rezultat, în anul 2023, nu au fost înregistrate sancțiuni cu privire la încălcări ale protecției de date cu caracter personal sau cu privire la pierderi ale acestora.

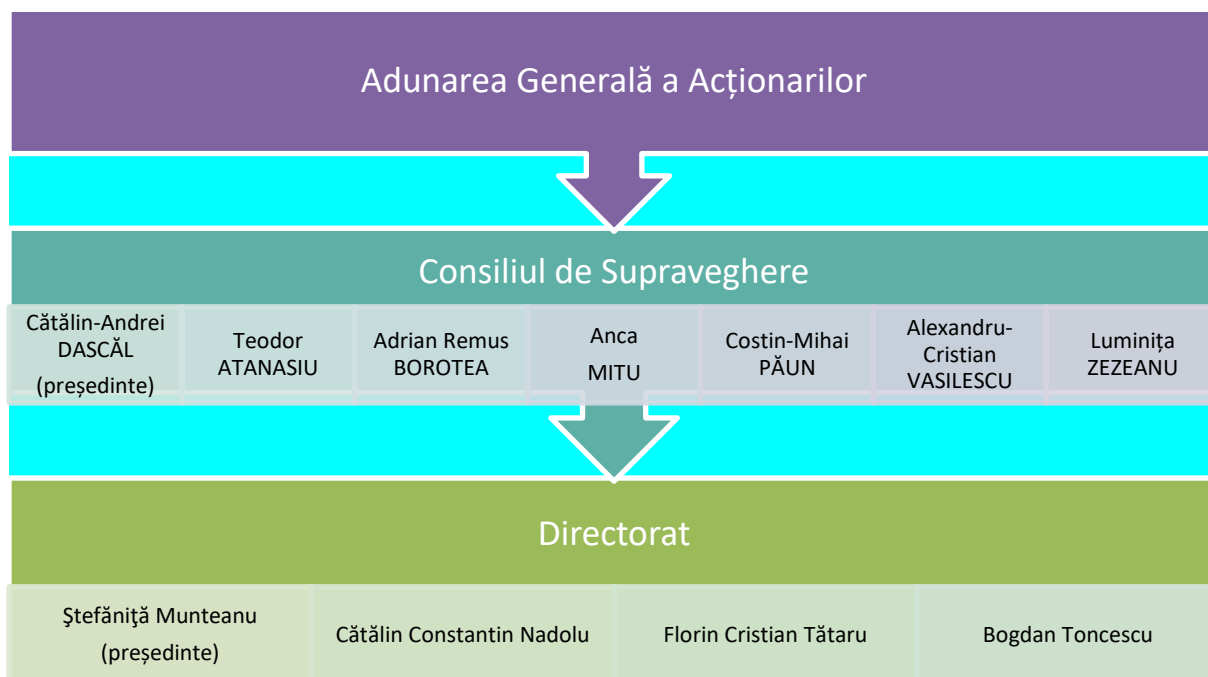
Comportamentul anti-competitiv sau anti-trust (206-1)

Ținând cont de specificul activității Transelectrica, dar și de caracterul special de companie ce deține o poziție de monopol natural pe piața transportului de

energie electrică, nu au existat situații de comportament anti-competitiv sau anti-trust în anul 2023.

Guvernarea corporativă ⁽¹⁰²⁾

Sistemul de conducere ^(102-7, 102-18, 102-19, 102-22, 102-23, 102-24, 102-26, 102-27, 102-28)

*la data 31.12.2023

Primordial pentru guvernarea corporativă este crearea unui echilibru între organele societății, pentru o protecție sporită a acționarilor, majoritari dar mai ales minoritari, în vederea obținerii constante de creștere economică, eficiență, randament și încredere în economia de piață concurențială.

Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a transpus în dreptul românesc, cu ocazia modificării din anul 2006, principiile guvernării corporative având ca și direcții armonizarea impusă de către acquisului comunitar în materia societăților, dar și adaptarea legislației interne la standardele O.E.C.D. în materia guvernării corporative

Potrivit legii, în cadrul societății pe acțiuni există trei categorii de organe: deliberative și decizionale (adunarea generală a acționarilor), executive și de gestiune (administratorul, administratorii, consiliul de administrație, directoratul sau

consiliul de supraveghere) și de control al gestiunii (cenzori sau auditori financiari).

Prin urmare, Adunarea generală a acționarilor (AGA) este organul deliberativ și decizional al Transelectrica, având competențe expres prevăzute de legislația aplicabilă și Actul Constitutiv. AGA poate fi ordinară sau extraordinară, atribuțiile sale specifice fiind prevăzute atât în legislația aplicabilă, cât și în Actul Constitutiv. Toți acționarii au dreptul de a participa la AGA și de a-și exprima votul.

Compania este administrată într-un sistem dualist, potrivit Legii societăților nr.31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, de către un Directorat, sub supravegherea unui Consiliu de Supraveghere. Conform Actului Constitutiv al Companiei, Consiliul de Supraveghere este format din șapte membri, numiți ca urmare a unei proceduri de selecție, pentru o perioadă de patru ani. Președintele Consiliului de Supraveghere este ales de către membrii acestuia. Membrii Consiliului de

Supraveghere sunt numiți de către Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor, cu respectarea prevederilor aplicabile societăților admise la tranzacționare și sunt selectați în conformitate cu prevederile OUG nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice. Cu toate acestea, la 31.12.2023, membrii Consiliului de Supraveghere al Companiei dețineau un mandat provizoriu de 5 luni, în temeiul art. 64¹ alin. (3) și (4) din OUG nr. 109/2011, până la data de 21.03.2024.

Potrivit principiilor O.E.C.D., implementarea unui regim eficace de guvernare corporativă trebuie să conducă la transparența și eficiența piețelor, să fie compatibilă cu statul de drept și să definească în mod clar repartitia responsabilităților între instanțele competente în materie de supraveghere, de reglementare și de aplicare a dispozițiilor legale. Un regim de guvernare

Asumarea principiilor de guvernanta

Odată cu listarea acțiunilor pe piața reglementată a BVB, Compania și-a însușit principiile din cadrul Codului de Guvernanta Corporativă al BVB. În conformitate cu cerințele BVB, Transelectrica a făcut public investitorilor, Regulamentul de Guvernanta Corporativă, al Companiei, revizuit.

Respectarea principiilor de Guvernanta Corporativă este reflectată prin Declarația de conformitate cu Codul de Guvernanta Corporativă al BVB pe care Compania o întocmește și o publică împreună cu Raportul anual.

De asemenea, în cadrul Consiliului de Supraveghere al Companiei sunt

corporativă trebuie să protejeze și să faciliteze exercițiul drepturilor acționarilor și să asigure un tratament echitabil al tuturor acționarilor, inclusiv al acționarilor minoritari și străini. În anii precedenți, s-au adus modificări substanțiale ale Actului Constitutiv în scopul creșterii eficacității guvernantei corporative la nivelul Companiei prin raportare la cadrul legal aplicabil, inclusiv cu privire la clarificarea separării conducerii Companiei de controlul asupra conducerii, astfel încât fiecare organ al societății să-și îndeplinească menirea prescrisă de lege, precum și evitarea potențialelor confuzii între atribuțiile Consiliului de Supraveghere și cele ale unui Consiliu de Administrație. Totodată, s-a avut în vedere reglementarea de principiu la nivelul actelor statutare a delegării unor competențe și coordonarea specializată a unor domenii cu menținerea răspunderii la nivelul Directoratului.

constituite Comitetul de nominalizare și remunerare, Comitetul de audit și Comitetul de securitate energetică.

Pe toată durata mandatului de membru al Consiliului de Supraveghere/Directoratului Companiei, persoanele numite trebuie să întrunească criteriile de eligibilitate și să nu se regăsească în situațiile de incompatibilitate stabilite de Legea Aplicabilă sau prevederile statutare aplicabile. Corelativ acestei obligații, Compania are dreptul să solicite membrilor Consiliului, asigurări rezonabil necesare cu privire la respectarea acestor obligații.

Delegarea competențelor (102 – 19)

Cu scopul eficientizării sistemului de conducere al Companiei și pentru realizarea în condiții de eficacitate și

economicitate a obiectivelor stabilite, Transelectrica a dezvoltat un sistem de delegare a competențelor.

Delegarea de competență privește, spre exemplu:

- a) aprobarea anumitor tipuri de operațiuni;
- b) aprobarea/avizarea documentației prealabile și/sau ulterioare aprobării anumitor tipuri de operațiuni, documentație necesară potrivit legii sau reglementărilor interne;
- c) aprobarea operațiunilor care au un efect patrimonial până la un anumit maxim valoric;
- d) aprobarea/avizarea documentației prealabile și/sau ulterioare aprobării

de operațiuni care au un efect patrimonial până la un anumit maxim valoric, documentație necesară potrivit legii sau reglementărilor interne.

Acest tip de delegări respectă limitele de competență ale Directoratului din punct de vedere al conținutului operațiunii și al valorii operațiunii, stabilesc în mod expres limitele competențelor și responsabilităților pe care le delegă Directoratul și respectă regula privind reprezentarea Companiei prin semnătură conjunctă.

Afilieri naționale și internaționale (102-12, 102-13)

Având în vedere rolul important al Transelectrica în conducerea Sistemului Electroenergetic Național și a pieței de electricitate, activități cu o puternică dimensiune națională și internațională, Compania este membră în organizații și organisme naționale și internaționale de profil și are în vedere să participe în continuare la activitatea acestora. Având ca obiectiv participarea la activitatea acestora.

Compania, prin reprezentanții ei, face parte din comitetele și grupele de lucru ale acestor organizații, participă la luarea deciziilor, la elaborarea de studii și expertize științifice.

De asemenea, Transelectrica este implicată și în dezvoltarea unor proiecte cu impact regional și pan-european.

În calitate de membru colectiv al asociațiilor/organismelor naționale, Transelectrica dorește să mențină relații de cooperare strânsă cu toți actorii importanți din domeniul energetic și să fie prezentă la manifestările organizate de aceste entități.

Compania are reprezentanți în diferite organizații și asociații naționale de profil care fac parte din comitetele și grupele de lucru ale acestor organizații,

participă la luarea deciziilor, la elaborarea de studii și expertize științifice.

De asemenea, prin intermediul acestor organizații, asociații, organisme naționale există posibilitatea facilitării unor contacte directe, schimbului de informații, experiență și expertiză, precum și afirmarea și recunoașterea poziției de lider a Companiei în domeniul transportului energiei electrice din România.

În anul 2023, Transelectrica a fost afiliată la un număr de 9 asociații, organizații și organisme naționale de profil, după cum urmează:

- **ALSTR** - Asociația pentru Lucrul sub Tensiune din România (www.smarsb.ro/alstr)

Data afilierii Transelectrica:2000

- **AmCham** - Asociația Camera de Comerț Americană în România (www.amcham.ro);

Data afilierii Transelectrica:2014

- **ARIR** – Asociația pentru Relații cu Investitorii la Bursa din România (www.ir-romania.ro)

Data afilierii Transelectrica:2018

- **ASRO** - Asociația de Standardizare din România (www.asro.ro);

Data afilierii Transelectrica: 2008

Reprezentanții Transelectrica fac parte din următoarele Comitete Tehnice:

- **Comitetul tehnic 164** “Echipamente pentru măsurarea energiei electrice și controlul sarcinii”;
- **Comitetul Tehnic 165** „Linii electrice aeriene”;
- **Comitetul tehnic 176** „Echipamente și scule pentru lucrări sub tensiune”,
- **Comitetul tehnic 374** „Evaluarea conformității”.

- **CNR-CIGRE** - Asociația Comitetului Național Român CIGRE (www.cigre.org.ro)

Data afilierii Transelectrica: 2007

CIGRE - Consiliul Internațional al Marilor Rețele Electrice de Înaltă Tensiune - Obiectivele lor principale sunt proiectarea și implementarea sistemului energetic pentru viitor, optimizarea echipamentelor și sistemelor energetice existente, respectarea mediului și facilitarea accesului la informații.

Data afilierii Transelectrica: 2007

- **CNR-CME** - Asociația Comitetului Național Român al Consiliului Mondial al Energiei (www.cnr-cme.ro) - organizație neguvernamentală membră a Consiliului Mondial al Energiei (CME) din anul 1924;

Data afilierii Transelectrica: 2000.

- **CRE** - Centrul Român al Energiei (www.crenerg.org)
Proiecte derulate de CRE in colaborare cu Transelectrica:

- **CROSSBOW** -“*CROSS BOrder management of variable renewable energies and storage units enabling a transnational Wholesale market*”

- PHOENIX – „*Electrical Power System’s shield against complex incidents and extensive cyber and privacy attacks*”

- RESERVE

Data afilierii Transelectrica: 2011

- **ENTSO-E** - Asociația Europeană a Operatorilor de Transport și Sistem pentru Energie (www.cnr-cme.ro)- Este structura de cooperare între Operatorii de Transport și Sistem (OTS) din Europa, atât la nivel pan – european cât și la nivel regional, având un rol esențial în promovarea pieței interne a energiei electrice și a comerțului transfrontalier, precum și în scopul asigurării unei gestionări optime, a unei exploatare coordonate și a unei evoluții tehnice coordonate a rețelei europene de transport de energie electrică. Participarea OTS-urilor din Europa în cadrul ENTSO-E este reglementată prin legislația europeană în vigoare (Regulamentul 943/2019).

Data afilierii Transelectrica: 2000.

- **LWA** - Asociația Internațională a Lucrului sub Tensiune
- **SIER** - Societatea Inginerilor Energeticieni din România (www.sier.ro)

Data afilierii Transelectrica: 2000

- **IRE** – Asociația Institutul Național Român pentru Studiul Amenajării și Folosirii Surselor de Energie (www.ire.ro)

Data afilierii Transelectrica: 2019

- **ISSA** – Asociația internațională pentru securitate socială/ocupațională

ISSA (International Social Security Association) este o organizație care aduce împreună instituții, companii și entități administrative din diferite țări

ale lumii care se confruntă cu unul sau mai multe aspecte ale securității

sociale/ocupaționale.

Premii și distincții obținute de companie

Pe parcursul anului 2023, Compania sau reprezentanți ai Transelectrica au obținut o serie de premii și distincții după cum urmează:

- **Eveniment: „ENERGY CEO FORUM & AWARDS 2023”** organizat de publicația The Diplomat-Bucharest în data de 10 mai 2023.

CNTEE Transelectrica SA a primit un **Premiu la categoria Industry-University Collaboration Initiative of the Year pentru colaborarea academică și parteneriatul strategic dintre Transelectrica și Universitatea Politehnica București – construirea laboratorului DIGITEL în cadrul UPB**

- **Eveniment: „Gala InvesTenergy 2023 Să punem oamenii din Energie în Lumină”**, organizată de publicația InvesTenergy în data de 10 octombrie 2023.

Domnului Mircea Anton – Manager al Departamentului Operator Piață de Echilibrare din cadrul Dispecerului Energetic Național, i-a fost acordată **„Diploma de excelență pentru profesionalism, dedicare și performanță”**

- **Eveniment: „Gala Focus Energetic 20 de ani”**, organizată de publicația Focus Energetic în data de 20 noiembrie 2023.

CNTEE Transelectrica SA a primit **„Diploma de Excelență pentru Asigurarea cu profesionalism și responsabilitate a funcționării Sistemului Energetic Național”**.

- **Eveniment: „Gala premiilor The Diplomat Bucharest”**, organizată de publicația The Diplomat Bucharest în data de 13 decembrie 2023.

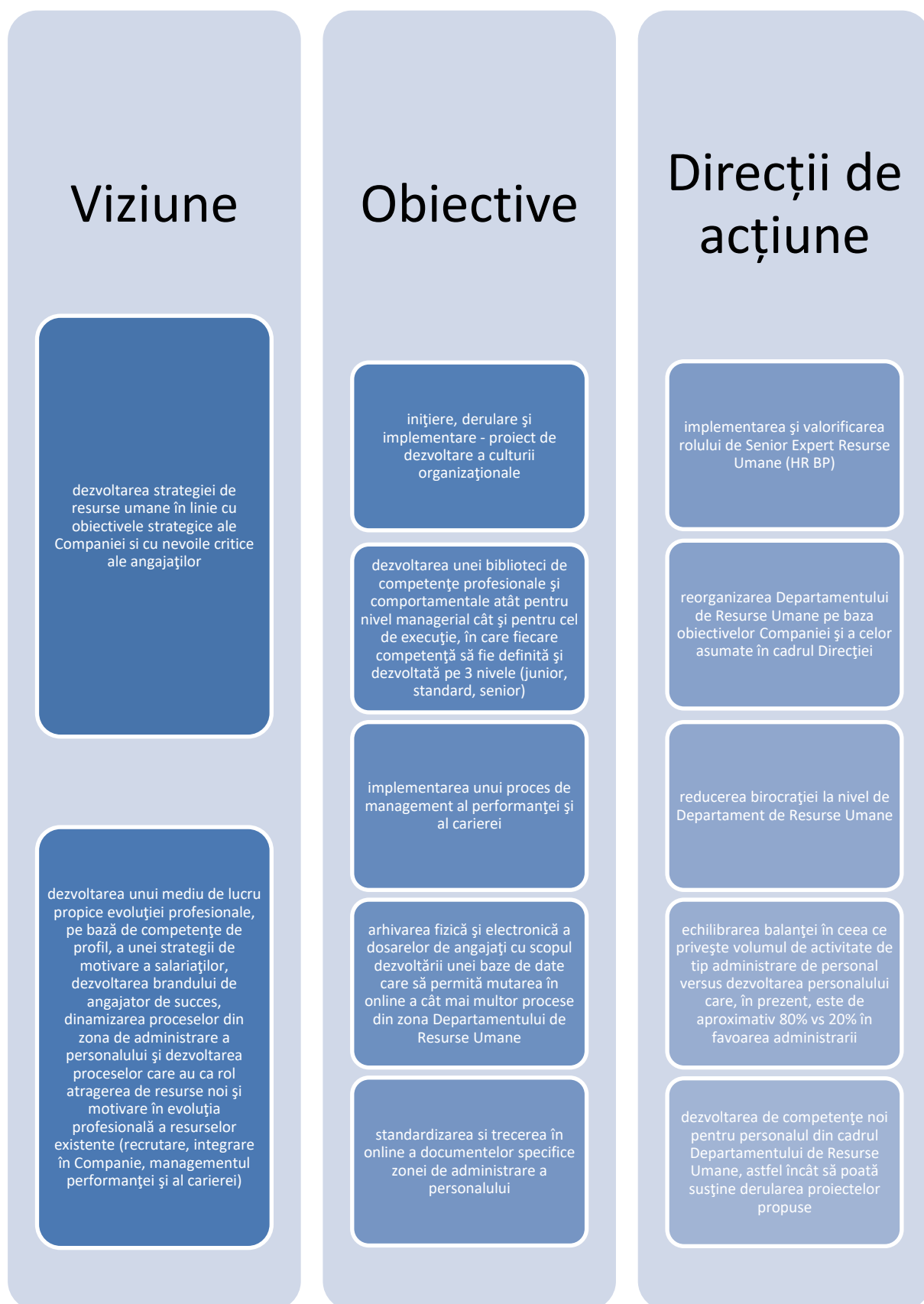
CNTEE Transelectrica SA a primit **Premiul „Energy Grid Resilience”**

- **Eveniment: Conferința „Romania CST Index 2023 - Best Practices in Corporate Sustainability”**, organizată de agenția The Azores, în data de 19 decembrie 2022.

CNTEE Transelectrica SA - **Diploma „Silver level recognition according to Romania CST Index 2023 for obtaining a total score of 67 out of 100 points”**

Oamenii noștri – Dezvoltarea și diversitatea resurselor umane

Strategia de Resurse Umane

Strategia de formare profesională pentru anul 2023

Scopul activităților de formare și perfecționare profesională în anul 2023 a fost de creștere a eficienței profesionale a angajaților, prin dobândirea, perfecționarea și diversificarea competențelor profesionale, conducând la creșterea performanțelor profesionale ale personalului Companiei.

Programul pentru anul 2023 a vizat:

- ✓ dezvoltarea cunoștințelor, deprinderilor și aptitudinilor angajaților
- ✓ creșterea competențelor profesionale ale salariaților

În vederea realizării performante a atribuțiilor profesionale și pentru consolidarea sentimentului de încredere în competențele proprii, ceea ce determină creșterea satisfacției în muncă, deci și a motivării profesionale.

Principiile care au stat la baza implementării "Programului de întreținere, formare și perfecționare profesională a salariaților Companiei" au fost: eficiența, eficacitatea, coerența, egalitatea de tratament între categoriile de salariați, planificarea eficientă și transparența.

Strategia de formare profesională pentru anul 2023 a avut ca obiectiv realizarea procesului de pregătire profesională a angajaților cu scopul de a răspunde obiectivelor operaționale și strategice ale Companiei. În urma procesului complex de identificare a tuturor necesităților de instruire, formare și perfecționare profesională la nivel de Companie, a fost realizat Centralizatorul nevoilor de instruire, formare și perfecționare profesională, centralizator care a stat la baza întocmirii Programului anual de întreținere, formare și perfecționare profesională pentru anul 2023, program care a avut în vedere, atât activitatea profesională și atribuțiile specifice ale salariaților Companiei, cât și obiectivele de business ale organizației.

Prin urmare, obiectivele au fost revizuite, având ca principală direcție de acțiune, asigurarea realizării sesiunilor de instruire/formare/perfecționare pentru personalul care, în activitate profesională, necesită autorizare/reautorizare, cât și instruire de strictă urgență;

În acest sens, au fost realizate programe de instruire pentru:

- ✓ completarea și actualizarea de către participanți a cunoștințelor tehnice de specialitate, de legislație, a regulamentelor și normativelor specific în domeniul electric – electricieni, în domeniul reglementat ISCIR – responsabil cu supravegherea și verificarea tehnică a instalațiilor;
- ✓ dobândirea competențelor tehnice și organizatorice care permit manipularea echipamentelor și materialelor specific pentru motostivuitoare, a celor care vor prelua activitatea de arhivistică;
- ✓ obținerea și dezvoltarea competențelor generale și specifice pentru Auditorul intern pentru sistemul de management integrat;
- ✓ dobândirea și certificarea de noi competențe: arhivistică, achiziții publice, auditor intern, SSM.

Urmărind ca principal scop realizarea sesiunilor de formare profesională, care să conducă la dezvoltarea unui sistem de formare profesională accesibil, atractiv, competitiv și relevant pentru obiectivele Transelectrica și analizând tendința furnizorilor de servicii de formare profesională de a desfășura cursurile în varianta online, Transelectrica a desfășurat și în anul 2023 o parte dintre cursuri în format on-line.

Promovarea parității, eliminarea discriminării de gen și promovarea femeilor în funcțiile de conducere (102-8, 103-1, 103-2, 103-3, 401-3, 405-1, 406-1)

Prin politica noastră ne asigurăm că nu există niciun fel de discriminare în procesul de recrutare, angajare și promovare pe bază de gen, stare civilă, identitate sexuală, religie, opțiuni politice, etnie, rasă, naționalitate, caracteristici genetice, vârstă etc. *Regulamentul intern al Companiei* cuprinde, printre altele, reguli privind respectarea principiului nediscriminării și al înlăturării oricărei forme de încălcare a demnității. Astfel, în anul 2023, nu s-au înregistrat incidente de discriminare și, datorită prevenției, nu au fost necesare acțiuni corective.

Structura angajaților Transelectrica în funcție de vârstă și gen este specifică domeniului de activitate al Companiei, observând o ușoară îmbătrânire ale cărei cauze țin de slăbirea considerabilă a învățământului profesional, îmbătrânirea generală a populației sau de dezvoltarea intensivă a unor domenii alternative prospere (ex: domeniul IT).

Din perspectiva eliminării discriminării de gen, femeile au avansat

considerabil în ultimele decenii din punct de vedere profesional, astfel că șansele ca acestea să își dezvolte o carieră de succes au crescut. La nivel mondial, tot mai multe femei acced către funcții de conducere, indiferent dacă vorbim despre conducerea unor mari companii sau chiar a unor guverne.

În acest context, în cadrul Transelectrica, procentul femeilor angajate în zona de execuție este de peste 28%, procentul femeilor în funcții aferente top managementului a fost în anul 2023 de 32% din total, iar în zona de middle management de peste 25%.

În ceea ce privește diferența dintre veniturile femeilor și cele ale bărbaților în Transelectrica continuă să se diminueze, decalajul fiind din ce în ce mai redus.

Mai mult decât atât, în cadrul Companiei sunt angajați 8 salariați cu dizabilități și, din această privință, nu a existat niciun incident de discriminare în anul 2023.

Structura angajaților (401-1, 405-2)

32% din
posturile de
top
management
au fost
ocupate de

Din punct de vedere al dinamicii angajaților, în anul 2023 au fost angajate un număr de 54 persoane, în timp ce 98 au părăsit compania, media de vârstă a tuturor angajaților la

31.12.2023 fiind de 47 de ani. În anul 2023, 22 femei și 8 bărbat s-au aflat în concediu de creștere a copilului, beneficiind de articolele dedicate pentru acest caz atât din Codul Muncii, cât și din Contractul Colectiv de Muncă.

Număr de angajați la 31 decembrie 2023 – 2037 persoane

Structura pe categorii de gen (distinct pentru funcții de execuție, de conducere și de top management)						
Tipul funcției	Număr total angajați	Vârste			Gen	
		Până în 30 de ani	30-50 de ani	Peste 50 de ani	M	F
Personal de conducere (top management)	80 (3.92%)	0 (0%)	38 (47.50%)	42 (52.50%)	54 (67.50%)	26 (32.50%)
Personal de conducere (exceptând top management)	311 (15.26%)	3 (1%)	141 (45.30%)	167 (53.70%)	233 (74.92%)	78 (25.08%)
Personal de execuție	1646 (80.82%)	123 (6.04%)	759 (46.11%)	764 (47.85%)	1180 (71.68%)	466 (28.32%)
Total personal	2037	126 (6.18%)	938 (46.05%)	973 (47.77%)	1476 (72.46%)	570 (27.54%)

Analiza performanței la locul de muncă și politica de remunerare (102-35, 102-36)

Criteriile și principiile pe baza cărora a fost stabilit actualul sistem de salarizare sunt:

- principiul “Plată egală pentru muncă egală”, implementat în urma gradării funcțiilor în baza unui instrument unitar;
- acordarea salariului de bază în special pe criterii profesionale – în funcție de rolul pe care postul îl are în cadrul organizației, gradul de complexitate a profesiei/ meseriei exercitate, responsabilitate, precum și în funcție de calificările necesare poziției. Acestea au fost determinate în urma unui proces obiectiv de evaluare a posturilor;
- asigurarea echității interne, prin eliminarea discriminării pe bază de ani de vechime în muncă sau vechime în cadrul Companiei;
- plata în acord cu importanța postului și atenția acordată nivelului de performanță creează premisele atât ale retenției, cât și ale atragerii personalului calificat.

Sistemul de remunerare este organizat pe 9 clase de posturi structurate

în funcție de natura activității desfășurate și de tipul contribuției aduse Companiei.

Evaluarea anuală a performanțelor profesionale se desfășoară în primul trimestru al anului, pentru activitatea din anul precedent, având rolul de a stabili calificativul de evaluare generală anuală, ce caracterizează activitatea profesională a salariaților pe o durată de 12 luni.

Personalul în funcții de conducere va trebui să aibă, pe parte managerială, o serie de capacități care să acopere elementele ce țin de capacitatea de planificare, organizare, coordonare, monitorizare, îndrumare și controlul activităților, dar și alte aptitudini din zona managerială:

Totodată, personalul din funcțiile de conducere va trebui să aibă și competențe profesionale și abilități de execuție, dar și aptitudini de comunicare, colaborare și reprezentare. Nu în ultimul rând, este necesară respectarea principiilor de etică profesională.

Din perspectiva beneficiilor pentru angajați, distingem:

- asigurarea echității interne, prin eliminarea discriminării pe bază de ani de vechime în muncă sau vechime în cadrul Companiei;

- acordarea de mărimi salariale, bonificații sau promovări pe criterii ce țin de performanță, în urma unui proces de evaluare a performanțelor, desfășurat anual după criterii

stabilite și comunicate la începutul ciclului de evaluare.

În anul 2023 nu au fost acordate compensații.

Programe de instruire (103-1, 103-2, 103-3, 404-2)

Transelectrica are permanent în vedere dezvoltarea continuă a personalului prin programe anuale de formare și perfecționare profesională.

Un număr de 182 angajați din cadrul Companiei au beneficiat de programe de instruire externă în anul 2023, iar 1584 de angajați au participat la cursuri de instruire internă

Procesul de perfecționare al angajaților are drept scop ca personalul să fie cât mai bine pregătit astfel încât obiectivele Companiei să fie îndeplinite într-o lume în care succesul depinde de performanță, eficiență, promptitudine, de capacitatea de a furniza calitate, de diversitate.

Scopul procesului și implicit a activităților de formare și perfecționare profesională în anul 2023 a fost acela de creștere a eficienței profesionale a angajaților, prin dobândirea, dezvoltarea și diversificarea competențelor profesionale ale angajaților, conducând astfel la creșterea performanțelor profesionale ale personalului Companiei.

Programul de formare profesională pentru anul 2023 a vizat dezvoltarea cunoștințelor, deprinderilor și aptitudinilor angajaților și creșterea competențelor profesionale ale acestora, în vederea realizării performante a atribuțiilor profesionale și consolidarea sentimentului de încredere în competențele proprii, ceea ce determină creșterea satisfacției în muncă, deci și a motivării profesionale.

Aceste rezultate au putut fi atinse mai ales datorită faptului că programele de formare profesională (cursurile) au fost gândite și proiectate pe nevoi specifice (curricule personalizate, tematici adaptate nevoilor concrete identificate), pe categorii de angajați și pe niveluri de cunoștințe, obiectivele urmărite fiind de îmbunătățire a eficienței și eficacității profesionale, de creștere a încrederii în forțele și capacitățile proprii și nu în ultimul rând de oferire a unei perspective concrete și realiste în dezvoltarea carierei.

Principiile care au stat la baza implementării "Programului de întreținere, formare și perfecționare profesională a salariaților Companiei" au fost: eficiența, eficacitatea, coerența, egalitatea de tratament între categoriile de salariați, planificarea eficientă și transparența.

Programele specifice de întreținere, formare și perfecționare profesională s-au adresat angajaților indiferent de poziția lor ierarhică. În constituirea seriilor/grupelor de curs nu a existat nicio deosebire, excludere, restricție sau preferință, fiind asigurat un tratament egal și echidistant.

Obiectivele prioritare avute în vedere în anul 2023:

- dezvoltarea cunoștințelor, deprinderilor și aptitudinilor angajaților
- creșterea competențelor profesionale ale salariaților

În anul 2023, s-a înregistrat un număr total de 1766 participări la programele de întreținere, formare și perfecționare profesională. Numărul

total de ore de instruire a fost de 32.024 ore, cu o medie de 18 ore/participant.

Cursurile care au fost organizate în anul 2023 au fost gândite și proiectate pe nevoi specifice (curricule personalizate, tematici adaptate nevoilor concrete identificate), pe categorii de angajați și pe niveluri de cunoștințe, obiectivele urmărite fiind de îmbunătățire a eficienței și eficacității profesionale, de creștere a încrederii în forțele și capacitățile proprii și nu în ultimul rând de oferire a unei perspective concrete și realiste în dezvoltarea carierei.

Activitatea de formare profesională la nivelul C.N.T.E.E. Transelectrica S.A. în anul 2023 s-a desfășurat în conformitate cu „Programul anual de întreținere, formare și perfecționare profesională a salariaților Companiei”, aprobat la data de 22.02.2023 de către Directoratul Companiei.

Prioritară în anul 2023 a fost asigurarea organizării și desfășurării sesiunilor de instruire pentru personalul care, în activitatea profesională, necesită certificare, autorizare, respectiv recertificare sau reautorizare. În acest sens fost organizate și derulate cursurile necesare autorizării și reautorizării tehnice a unui număr de 23 participanți.

Au fost organizate de asemenea cursuri în domeniile: tehnic, achiziții, management integrat, mediu etc., cursuri considerate prioritare pentru personalul Companiei.

Activitățile de formare și perfecționare profesională în anul 2023 s-au bazat în

Stagii de practică

Transelectrica a susținut și în anul 2023 formarea profesională a tinerei generații de specialiști în domeniul energetic prin programe anuale de practică.

CNTEE. Transelectrica SA acordă burse private de studiu în conformitate cu prevederile Legii nr. 376/2004 privind

primul rând pe nevoile stringente, identificate riguros, evaluate, analizate și prioritizate.

Dacă această legătură de cauzalitate este stabilită (nevoie organizațională – intervenție educațională) există toate premisele ca învățarea continuă să corecteze probleme reale și să își demonstreze viabilitatea și relevanța pentru management. De asemenea:

- procesul de învățare (formare și perfecționare profesională) trebuie să fie coerent și centrat pe obiective specifice, astfel încât să susțină și să poată contribui la atingerea obiectivelor organizaționale;
- strategia de formare și perfecționare profesională trebuie să fie consistentă, însă nu rigidă, pentru a putea fi îmbunătățită și sustenabilă;
- programele de întreținere, formare și perfecționare profesională trebuie să fie flexibile și să răspundă unei varietăți de nevoi, la nivele diferite; de asemenea cursurile trebuie să poată fi livrate în modalități diferite și în locații diverse;

În vederea dezvoltării strategice a resurselor umane, practicienii din domeniul formării profesionale trebuie să conștientizeze și să genereze, prin mijloacele de care dispun, o schimbare esențială a rolului formatorului într-o organizație, respectiv trecerea de la statutul de furnizor de training către cel de facilitator al învățării.

bursele private, cu modificările și completările ulterioare, ale Ordinului nr. 1759/5371/2004 pentru aprobarea instrucțiunilor de aplicare ale Legii nr. 376/2004 și ale procedurii interne.

Și în anul 2023, în cadrul Transelectrica, au luat parte la

stagii de practică studenți atât din București, cât și din țară

Stagiile de practică din cadrul Transelectrica reprezintă confirmarea preocupării continue a Companiei pentru susținerea activă și încurajarea tinerei generații, pentru orientarea acesteia către domeniul energetic, în general, și cel al transportului energiei electrice, în particular.

Un număr total de **110** studenți și elevi au realizat stagii de practică pe parcursul anului 2023, atât la sediul central al Companiei, cât și în cadrul sucursalelor teritoriale de transport.

Participanții la programele de practică organizate în cadrul CNTEE Transelectrica SA provin, în special din cadrul facultăților cu profil tehnic și din cadrul liceelor cu profil energetic, cum ar fi: Universitatea Națională de Știință și Tehnologie Politehnica București, Universitatea Politehnică Timișoara, Universitatea din Craiova, Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” Iasi, Universitatea Dunărea de Jos din Galați, Liceul Energetic Constanța, dar și studenți din cadrul altor facultăți, după cum urmează: Universitatea Titu Maiorescu, Academia de Studii Economice din București, Școala Națională de Studii Politice și Administrative.

Beneficii ale desfășurării stagiilor de practică:

- familiarizarea studenților cu domeniul de activitate al Companiei,
- studenții dobândesc cunoștințe specializate,
- implicarea personalului în inițierea elevilor și studenților în cadrul programului de instruire practică,
- atragerea de potențiali candidați pentru posturile vacante.

Pe parcursul anului 2023 au fost acordate un număr total de **11 burse private de studiu**, dintre care 9 burse de către Executiv și 2 burse decătre STT Timișoara. Acestea au fost acordate studenților din cadrul facultăților cu profil tehnic, cum ar fi: Universitatea Politehnica București - Facultatea de Energetică, specializarea Ingineria Sistemelor Electroenergetice, Universitatea Politehnica Timișoara - Facultatea de Electrotehnică și Electroenergetică, Facultatea de Inginerie Electrică și Energetică, precum și unei studente din cadrul Academiei de Studii Economice - Facultatea de Finanțe, Asigurări, Bănci și Burse de Valori .

În luna decembrie 2023 au fost semnate încă 7 contracte de bursă, pentru studenți din cadrul Universității Politehnica București - Facultatea de Energetica și Facultatea de Inginerie Electrică. Acordarea acestor burse începând din luna ianuarie 2024.

Bursele private de studiu sunt acordate studenților din anul IV de studiu sau anul III de studiu, pe durata anului universitar. Pentru studenții aflați în anul al III-lea de studiu, bursa privată se acordă atât pe parcursul anului III cât și pe parcursul anului IV.

Beneficii ale acordării burselor private de studiu:

- sprijinirea tinerilor studenți cu rezultate școlare foarte bune,
- studenții au oportunitatea de a învăța și de a se familiariza cu domeniul de activitate al Companiei,
- angajarea bursierilor, la finalizarea studiilor, pe o funcție corespunzătoare pregătirii profesionale, în măsura existenței locurilor vacante,
- îmbunătățirea comunicării cu instituțiile de învățământ superior de specialitate.

În afara bursei private de studiu acordate conform Legii nr. 376/2004 privind bursele private, Compania acordă burse și pentru susținerea elevilor din cadrul învățământului dual, prin intermediul Direcției Afaceri Europene, Strategie, Dezvoltare și Accesare Fonduri Europene. Bursele pentru învățământul dual sunt reglementate prin Ordinul nr. 5732/29.09.2022 privind aprobarea metodologiei de organizare și funcționare a învățământului dual.

Stagii de internship:

În cadrul Companiei, în anul 2023 a fost demarat un program pilot pentru organizarea unui număr de **4 stagii de internship** conform Legii nr. 176/17.07.2018 privind internshipul, în domeniile comercial (achiziții publice), comunicare și relații publice în domeniul energiei, juridic, proiectare stații și linii electrice.

Programul de internship se desfășoară începând din luna decembrie 2023, pe parcursul a 4 luni, în cadrul următoarelor entități organizatorice: Direcția Comunicare și Relații Publice, Direcția Comercială, Direcția Juridică și Contencios și Direcția Tehnică, Eficiență Energetică și Tehnologii Noi.

Participanți la programul de internship provin din cadrul următoarelor facultăți: Academia de Studii Economice din București, Școala Națională de Studii

Politice și Administrative, Universitatea de Arhitectură și Urbanism Ion Mincu, Universitatea Titu Maiorescu.

Beneficii ale desfășurării stagiilor de internship:

- dezvoltarea abilităților profesionale ale internilor în îndeplinirea atribuțiilor și responsabilităților din domeniul în care se organizează programul de internship,
- desfășurarea unor activități și familiarizarea cu cerințele Companiei,
- cunoașterea de către intern a specificului activității Companiei și a exigențelor acesteia,
- dobândirea de experiență profesională, abilități practice și/sau competențe,
- facilitarea tranziției de la sistemul de educație către piața muncii.

Studentii care beneficiază de bursă privată de studiu din partea CNTEE Transelectrica SA sunt angajați la finalizarea studiilor, în cadrul Companiei, în limita locurilor vacante disponibile și au obligația de a rămâne o perioadă de cel puțin 3 ani în cadrul Companiei.

În cursul anului 2023, **7 studenți bursieri au fost angajați** în cadrul Companiei, au fost angajați în cadrul Companiei, urmând ca ceilalți să fie angajați în anul 2024, după absolvirea studiilor.

Informarea, consultarea angajaților și relația cu sindicatele (102-41, 103-1, 103-2, 103-3, 403-4)

Sindicatul joacă un rol important în ceea ce privește relația de muncă dintre angajați și angajator. Sindicatul promovează și protejează drepturile membrilor, ținând cont de nevoile și de opiniile acestora. O relație bună între angajator și angajați se construiește pe o

comunicare eficientă între reprezentanții angajaților și cei ai Companiei.

Salariații Companiei sunt membri de sindicat în proporție 98,5%, arătând faptul că aceștia recunosc utilitatea unui organism sindical constituit cu scopul de a

le promova interesele în relația cu angajatorul.

Totodată, lipsa oricărui conflicte de muncă în ultimul an reprezintă un indicator

Responsabilitatea față de angajați

Programul de instruire și procesele care asigură siguranța și sănătatea în muncă (103-1, 103-2, 103-3)

Întregul proces de instruire se derulează în baza *art. 20 din Legea nr. 319/2006* “Legea securității și sănătății în muncă”, cu completările și modificările ulterioare, în baza Hotărârii nr. 1425/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii securității și sănătății în muncă nr. 319/2006, *capitolului V - Instruirea lucrătorilor în domeniul securității și sănătății în muncă* și a Procedurii operaționale interne cod TEL 18.02 “Instruirea salariaților în domeniul sănătății și securității în muncă”.

Sunt înființate servicii de prevenire și protecție dedicate activității de securitate și sănătate în muncă (conform Legii nr. 319/2016 “Legea securității și sănătății în muncă” Secțiunea 2), aflate în coordonarea metodologică a Departamentului de Management Integrat cu atribuții în concordanță cu legislația în vigoare.

La nivelul Departamentului este desemnată o persoană responsabilă cu activități destinate asigurării siguranței și securității în muncă care gestionează periodic activitatea.

Activitatea de instruire are caracter unitar, instructajul periodic este comasat semestrial și sunt prezentate tematici de SSM pe un ciclu de 3 ani.

relevant al eficienței medierii dintre angajați și angajator.

Având în vedere profilul Companiei, nu au fost necesare înscrieri specifice privind libertatea de asociere a salariaților.

Instruirea salariaților este efectuată de conducătorii locurilor de muncă pe baza tematicilor aprobate de conducerea Companiei, consemnată în fișele individuale de instruire.

Pentru preîntâmpinarea afectării activității la nivelul Companiei au fost dispuse măsuri tehnico-organizatorice suplimentare pentru prevenirea, combaterea și limitarea efectelor răspândirii infecțiilor cu SARS-CoV-2.

Documentele elaborate și aplicate, privind măsurile tehnico – organizatorice pentru prevenirea, combaterea și limitarea efectelor transmiterii virusului SARS-CoV-2 au fost actualizate în funcție de modificările legislative la nivelul autorităților/operatorilor economici.

Instruirea lucrătorilor în domeniul securității și sănătății în muncă este compusă din 3 faze definite de legislația specifică.

Instruirea introductiv-generală	se realizează de către personalul din cadrul serviciilor de prevenire și protecție dedicate activității de securitate și sănătate în muncă.
Instruirea la locul de muncă	se realizează de către conducătorul locului de muncă.
Instruirea periodică	se realizează de către personalul din cadrul serviciilor de prevenire și protecție dedicate activității de securitate și sănătate în muncă sau de către conducătorul locului de muncă în cazul instruirilor lunare și a celor semestriale, sub îndrumarea personalului din cadrul serviciilor de prevenire și protecție dedicate activității de securitate și sănătate în muncă..

Acțiuni de prevenire (403-2, 403-3)

Pentru realizarea acțiunilor de prevenire, sunt elaborate tematici de instruire pentru fiecare fază definită de legislație de către serviciile de prevenire și protecție dedicate activității de securitate și sănătate în muncă în raport cu evaluările de riscuri aferente fiecărui loc de muncă. corespondente.

De asemenea, sunt evaluate riscurile fiecărui loc de muncă în mod individual și se întreprind măsurile pentru reducerea acestora sau menținerea sub control prin măsurile stabilite prin Planurile de prevenire și protecție. Măsurile concrete se materializează în Programe anuale de măsuri de securitate și sănătate în muncă derulate de personal calificat în domeniul securității și sănătății în muncă.

În vederea asigurării prevenției corespunzătoare, se realizează instruirii cu următoarea frecvență:

- anual, minim o instruire pentru fiecare angajat;
- semestrial pentru alte categorii de personal tehnic autorizat din cadrul Dispeceratelor Energetice;
- lunar pentru personalul operativ și/sau personal autorizat din punct de vedere al securității și sănătății în muncă din cadrul stațiilor electrice și semestrial în cadrul instruirilor periodice comasate.

La nivelul întregii Companii, există un număr de 19 de persoane responsabile din cadrul serviciilor de prevenire și

protecția dedicate activității de securitate și sănătate în muncă.

Printre acestea se regăsesc medicii de medicina muncii și un psiholog care asigură suport personalului Companiei, atât a personalului TESA, cât și a personalului operativ din centre și stațiile electrice.

Personalul care asigură siguranța și securitatea în muncă este în număr de 24 persoane la nivelul întregii Companii.

Totodată, anual, se realizează simulări în care sunt surprinse elemente de securitate și sănătate în muncă, mediu și situații de urgență coordonate de entități specializate (ISU, Poliție, etc), cât și cele realizate integral cu personalul propriu.

Se realizează instruirea întregului personal începând cu prima zi de muncă (la angajare) și continuând cu instruirii periodice care au frecvențe diferite (lunare, semestriale și anuale) în raport cu evaluările de riscuri aferente fiecărui loc de muncă.

La instruirea personalului în domeniul securității și sănătății în muncă sunt folosite mijloace, metode și tehnici de instruire, cum ar fi: expunerea, demonstrația, studiul de caz, vizionări de filme, diapozitive, proiecții, instruire asistată de calculator.

Se realizează instruirii cu frecvențe diferite cu întreg personalul cu privire la modul în care se face deplasarea personalului la și de la locul de muncă. Fiecare angajat completează la angajare

Declarația de traseu prin care se stabilește durata deplasării și traseul.

Personalul responsabil din cadrul serviciilor de prevenire și protecție dedicate activității de securitate și sănătate în muncă este structura care se ocupă de cercetarea accidentelor de muncă.

În anul 2023, a fost înregistrat 1 accident de muncă urmat de incapacitate temporară de muncă.

Numărul de zile de concediu medical înregistrate pentru accidente de muncă în anul 2023 a fost de 150 de zile.

Nu au fost înregistrate decese cauzate de accidente la locul de muncă și nu sunt înregistrate cazuri de angajați cu boli ocupaționale sau cu grad ridicat de expunere la boli profesionale.

În ceea ce privește instruirea, sunt abordate diverse domenii după cum urmează:

Organizarea comitetelor SSM mixte (management – angajați) și activități relevante pentru anul 2023 (403-1)

Pentru consultarea și participarea lucrătorilor la discutarea tuturor problemelor referitoare la securitatea și sănătatea în muncă sunt constituite Comitete de securitate și sănătate în muncă în conformitate cu art.16, 17, 18 din Legea securității și sănătății în muncă

nr.319/2006. Comitetele de securitate și sănătate în muncă funcționează în baza regulamentului de funcționare.

Comitetele sunt organizate în conformitate cu cap. IV din Hotărârea nr. 1425/2006 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor

prezentarea legislației specifice în domeniul securității și sănătății în muncă

informarea și conștientizarea riscurilor de toate tipurile identificate pentru fiecare loc de muncă

prezentarea instrucțiunilor de lucru în raport cu activitățile desfășurate

prezentarea și exemplificarea măsurilor de prim ajutor

prezentarea și conștientizarea măsurilor ce se impun la stingerea incendiilor și la evacuarea angajaților

se realizează informarea angajaților cu toate elementele de noutate, accidentele de muncă, evenimentele care s-au produs

modul în care se face deplasarea pe drumurile publice sau alte categorii de drumuri atât în cazul angajaților pietoni cât și a celor care folosesc mijloace de transport în comun și automobile proprietatea Companiei și/sau personală în deplasarea în interes de serviciu și/sau de acasă la locul de muncă și retur

Legii securității și sănătății în muncă nr. 319/2006.

Comitetul de Securitate și Sănătate în Muncă la nivel de Companie s-a întrunit în anul 2023 de trei ori. Printre problemele dezbătute conform ordinii de zi a fiecărei ședințe, au fost: avizarea Programului anual de securitate și sănătate în muncă la nivelul Companiei, analiza problemelor în domeniul securității și sănătății în muncă ridicate de salariații din Sucursalele Teritoriale de Transport și DEN, urmărirea

realizării programelor de măsuri privind securitatea și sănătatea în muncă, avizarea instrucțiunilor proprii de securitate și sănătate în muncă, a procedurilor operaționale pe linia securității și sănătatea în muncă, modul în care sunt asigurate condițiile de muncă și dotarea cu echipament individual de protecție pentru lucrători, analiza activității de securitate și sănătate în muncă desfășurată în anul care a trecut, pe baza raportului întocmit și avizarea raportului.

Responsabilitatea față de mediu

Sistemul de management al mediului (103-1, 103-2, 103-3)

Protecția mediului înconjurător reprezintă un obiectiv important pentru Transelectrica, în vederea dezvoltării durabile și sustenabile a Companiei. Astfel, politica în domeniul protecției mediului reprezintă parte integrantă a politicii generale, având ca obiective menținerea unui sistem de management de mediu performant, prevenirea și reducerea poluării, conformarea cu cerințele legale naționale și europene și dezvoltarea durabilă.

Conducerea Transelectrica a stabilit politica în domeniul protecției mediului ca parte integrantă a politicii generale, având în vedere acțiunea planificată, eficientă și susținută, orientată spre implementarea managementului mediului în întreaga structură și în toate activitățile sale care să ducă la schimbarea culturii organizaționale prin promovarea unei atitudini orientată către protecția mediului și dezvoltarea durabilă.

Sistemul de Management de Mediu al Transelectrica, certificat conform cerințelor standardului SR EN ISO 14001:2015 de către SC SRAC CERT SRL (partener IQNet), a creat condițiile necesare pentru prestarea serviciului de transport și dispecerizare a energiei electrice și pentru administrarea pieței de energie electrică, în conformitate cu cerințele legale și alte cerințe, la care Compania a subscris, aplicabile aspectelor sale de mediu și pentru demonstrarea preocupării pentru prevenirea poluării și creșterea performanței de mediu.

În condiții normale de exploatare a instalațiilor RET nu se evacuează poluanți

în mediu. Se pot emite accidental în mediu unele substanțe chimice cu acțiune poluantă în cazul existenței unor neetanșeități ale echipamentelor, al exploatărilor greșite, al avariilor sau în momentul executării unor lucrări de construcție și mentenanță.

Identificarea și evaluarea aspectelor de mediu pentru tehnologie și construcție sunt realizate de la prima fază de proiectare. Pe baza acestora se elaborează planul de management de mediu (pentru construcție, funcționare și dezafectare instalație), care cuprinde programul de măsuri pentru prevenirea poluării și pentru reducerea impactului și programul de monitorizare al factorilor de mediu.

În vederea reducerii impactului negativ a RET asupra mediului trebuie asigurată cu prioritate implementarea măsurilor stabilite de autoritățile pentru protecția mediului, atât cele cuprinse în programele de conformare, care constituie condiții de acordare a autorizațiilor de mediu sau de gospodărire a apelor, cât și a celor rezultate în urma controalelor efectuate de autoritățile de reglementare și control pe amplasamentele Companiei.

În ceea ce privește obiectivele și țintele de mediu, precum și principalele direcții pentru atingerea obiectivelor de mediu, facem precizarea că acestea sunt dezbătute pe larg la secțiunea privind Taxonomia UE raportată la activitatea Transelectrica în conformitate cu Regulamentul privind taxonomia (UE) 2022/852.

Riscuri, oportunități și costuri de mediu

Instalațiile electrice de înaltă tensiune constituite în principal din linii electrice aeriene și stații de transformare și conexiune, sunt instalații cu impact semnificativ asupra mediului atât prin prisma complexității tehnice a instalațiilor, cât și prin prisma suprafețelor de teren ocupate și lungimilor liniilor (de ordinul zecilor sau chiar sutelor de kilometri), de regulă pe teritoriul mai multor județe.

În condiții normale de exploatare a instalațiilor RET nu se evacuează poluanți în mediu. Se pot emite accidental în mediu unele substanțe chimice cu acțiune poluantă în cazul existenței unor

neetanșeități ale echipamentelor, al exploatărilor greșite, al avariilor sau în momentul executării unor lucrări de construcție și mentenanță.

Identificarea și evaluarea aspectelor de mediu pentru tehnologie și construcție sunt realizate de la prima fază de proiectare. Pe baza acestora se elaborează Planul de Management de Mediu (pentru construcție, funcționare și dezafectare instalație), care cuprinde Programul de măsuri pentru prevenirea poluării și pentru reducerea impactului și Programul de monitorizare al factorilor de mediu.

Tipuri de impact și efectele/modalitățile de manifestare determinate de activitățile desfășurate în etapa de construcție – montaj al instalațiilor Transelectrica

Aspecte de mediu legate de construcție

Tipul impactului	Modalități de manifestare (efecte)
Fizic	<ul style="list-style-type: none">• afectarea solului prin deschiderea unor noi căi de acces, decopertări și excavații ale solului• ocuparea terenului cu organizarea de șantier, inclusiv depozite• afectarea florei (prin defrișări)• afectarea faunei (prin fragmentarea habitatului și prin zgomotul produs de utilajele folosite, de mijloacele de transport, etc.)• afectarea păsărilor (prin constituirea de obstacole aeriene amplasate pe culoarul de zbor)• generarea de deșeuri (porțelan, sticlă, beton, metale, ulei uzat, ambalaje, moloz, etc.)
Chimic	<ul style="list-style-type: none">• poluarea solului și/sau a apelor prin scurgeri accidentale de combustibil, ulei și alte substanțe chimice• poluarea aerului prin:<ul style="list-style-type: none">- emisii de gaze de ardere (SO_x, CO_x, NO_x, COV, pulberi în suspensie) de la instalații de încălzire sau mijloace de transport- emisii de hexafluorură de sulf (SF₆) – scurgeri accidentale produse în timpul manipulării gazului sau datorate neetanșeităților echipamentelor- emisii de pulberi datorate lucrărilor de construcție-montaj- emisii de compuși organici volatili de la vopsele și diluanți, etc.
Socio-economic	<ul style="list-style-type: none">• perturbarea unor activități sociale, inclusiv mutarea populației

Aspecte de mediu legate de exploatare-mentenanță

Tipul impactului	Modalități de manifestare (efecte)
Fizic	<ul style="list-style-type: none"> • ocuparea terenului cu traseele LEA și amplasamentele stațiilor • afectarea florei prin defrișarea sistematică a vegetației • afectarea faunei (fragmentarea habitatului, electrocutări, etc.) • afectarea păsărilor și aparatelor de zbor (obstacole aeriene amplasate pe culoarul de zbor, coliziune, electrocutare, etc.) • pericol de electrocutare sau arsuri prin contact sau prin căderea LEA în apropiere sau la traversări de drumuri, căi ferate, ape, clădiri, etc. • pericol de incendiu ca urmare a deteriorării izolației sau a atingerii accidentale a conductoarelor de obiecte sau de vegetație uscată • afectarea populației și faunei de zgomotul și vibrațiile produse de funcționarea sau vibrația elementelor RET • afectarea populației și faunei de zgomotul produs de efectul corona la instalațiile de înaltă tensiune • efectele sonore și luminoase ale fenomenului corona • perturbații ale sistemelor de radio și televiziune produse de câmpul electromagnetic • influențe ale câmpului electromagnetic asupra instalațiilor de telecomunicații sau a altor rețele electrice la încrucișările și apropierea de acestea • efectele câmpului electromagnetic asupra ființelor vii
Chimic	<ul style="list-style-type: none"> • poluarea solului și/sau a apelor prin scurgeri accidentale de combustibil, ulei și alte substanțe chimice • poluarea aerului prin: <ul style="list-style-type: none"> - emisii de gaze de ardere (SO_x, CO_x, NO_x, COV, pulberi în suspensie) de la instalații de încălzire sau mijloace de transport - emisii de hexafluorură de sulf (SF_6) – scurgeri accidentale produse în timpul manipulării gazului sau datorate neetanșeităților echipamentelor - ozon și oxizi de azot – efect corona la înaltă tensiune - vapori de acid sulfuric – de la baterii de acumulare.
Vizual	<ul style="list-style-type: none"> • afectarea peisajului
Psihic	<ul style="list-style-type: none"> • teama provocată de apropierea și de efectele vizuale și sonore ale RET

Transelectrica a adoptat măsuri care urmăresc prevenirea poluării și reducerea impactului asupra mediului atât în activitatea de exploatare cât și în activitățile de mentenanță și cele de investiții care presupun lucrări de construcții – montaj.

Determinarea riscurilor asociate aspectelor de mediu semnificative identificate pentru activitățile/procese derulate în Transelectrica a condus la o serie de efecte benefice și de oportunități:

- identificarea de tehnologii noi de tratare a apei uzate generate în stațiile

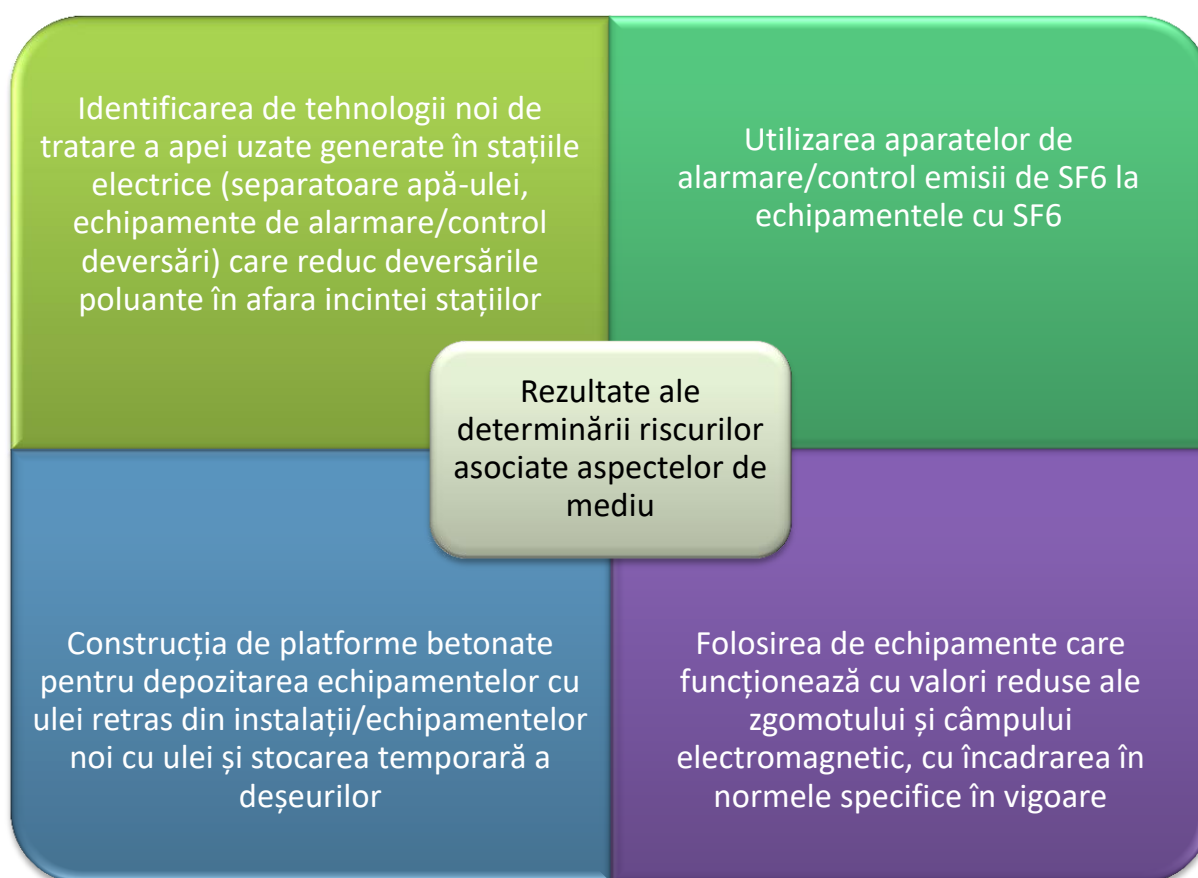
electrice (separatoare apă - ulei, echipamente de alarmare/control deversări) care reduc deversările poluante în afara incintei stațiilor,

- aparate de alarmare/control emisii de SF_6 la echipamentele cu SF_6 ,

- platforme betonate pentru depozitare echipamente cu ulei retrase din instalații/ echipamente noi cu ulei și stocare temporară deșeuri,

- echipamente care funcționează cu valori reduse ale zgomotului și câmpului

electromagnetic, cu încadrarea în normele specifice în vigoare.

Managementul factorilor de mediu (304-2, 304-4, 308-2)

a) Ocuparea terenului

Suprafața ocupată de linii și stații electrice:

	Fără zonă de siguranță [m ²]		Cu zonă de siguranță [m ²]	
	UTT	LEA	UTT	LEA
Total Transelectrica	3.988.066	2.893.289	7.137.572	551.176.743

b) Surse de poluare a solului, apelor subterane și terestre

Din exploatarea normală a instalațiilor RET nu sunt evacuate pe sol, în apele subterane sau terestre, niciun fel de noxe. Pot apărea poluări accidentale cauzate de neetanșeitarea/spargerea echipamentelor care conțin substanțe periculoase sau ulei electroizolant sau de defecțiunile apărute la instalațiile de

regenerare/alimentare/evacuare ulei în sau din echipamente.

De asemenea, pot apărea scurgeri de ulei/combustibil auto de la utilaje și mijloace de transport în timpul executării lucrărilor de construcții și mentenanță (uleiul scurs în mediu a fost reținut cu pământ absorbant, biodegradabil).

c) Surse de poluare a aerului

În timpul activităților de construcție, mentenanță și de exploatare normală a instalațiilor RET nu sunt evacuate în

atmosfera cantități semnificative de poluanți. În perioada de construcție, de mentenanță și de operare normală a

instalațiilor RET pot rezulta următoarele emisii în atmosferă: pulberi în suspensie - în timpul lucrărilor de construcție, gaze de ardere - de la mijloacele auto, grupurile electrogene și de la centralele termice, ozon în cantități neglijabile (efectul Corona), hexafluorură de sulf - ca urmare a neetanșeității echipamentelor sau manipulării neadecvate a gazului.

În condițiile unor incendii sau explozii pot rezulta gaze de ardere (SOx, COx, NOx, COV, etc.). LEA de înaltă tensiune generează poluarea atmosferei cu ozon și oxizi de azot ca urmare a descărcărilor corona care apar în jurul

conductorilor active, mai ales pe timp ploios. Aportul suplimentar al acestor substanțe poluante la fondul existent nu este major și nu poate conduce la depășiri ale valorilor de prag de informare legal, nivel dincolo de care există un risc pentru sănătatea umană.

În ceea ce privește emisiile cu efect de seră, valorile pentru anul 2023 nu au fost calculate având termen de raportare în luna iunie 2024. La ultima situație din mai 2023 privind emisiile de SF6 din echipamentele din gestiunea Transelectrica, valoarea era de 75.863,64 kg.

Tipul informației	Anul 2023								TOTAL
	UTT Bacău	UTT București	UTT Cluj	UTT Constanța	UTT Craiova	UTT Pitești	UTT Sibiu	UTT Timișoara	
Capacitatea totală SF6 pentru echipamentele aflate pe amplasament (kg)	3820.5	27121.82	3058.1	14332.4	8752.22	5750.46	8714.64	4313.5	75863.64
din care echipamente închise, presurizate * (kg)	3755.1	27089.82	2981.9	14332.4	8752.22	5750.46	8714.64	4279	75655.54
din care echipamente sigilate, presurizate ** (kg)	65.4	32	76.2	0	0	0	0	34.5	208.1
Capacitatea totală a echipamentelor noi, umplute pe amplasament (nu la producător) (kg)	129.2	48	0	389	10	0	730.80	0	1307
Capacitatea totală a echipamentelor retrase din uz (kg)	0	0	0	150	94.9	0	0	0	244.9
Emisii la instalare-cantitate SF6 utilizată pentru umplerea echipamentelor noi (închise, presurizate) (kg)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Emisii la utilizare-cantitate SF6 utilizată pentru reumplerea echipamentelor închise-presurizate, în timpul activităților de service/mentenanță (kg)	0	0	0.85	0	5	0	7.5	1	14.35
Emisii la utilizare-cantitate SF6 utilizată recuperată din echipamente închise-presurizate, în timpul activităților de service/mentenanță (kg)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Emisii la eliminare – capacitatea echipamentelor scoase din uz (kg)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Emisii la eliminare – cantitate SF6 recuperată din echipamentele retrase din uz (kg)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Din ce an utilizați echipamente care conțin SF6	2002	1999	1999	1994	1995	1997	1965	1998	1965

Obiectivul pentru anul 2024 este de a reduce emisiile sub nivelul anului anterior și de a identifica metode prin care această reducere poate fi sustenabilă pe termen lung, nu doar pe parcursul unui singur an analizat, mai ales în contextul recomandărilor și obligațiilor impuse la nivel european.

Prevenirea și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră prin asigurarea serviciilor de mentenanță a echipamentelor conform programărilor și prin monitorizarea emisiilor. În prezent Transelectrica deține o flotă de mașini

d) Surse de ape uzate

Din procesul de transport al energiei electrice nu rezultă ape uzate tehnologice.

Apele uzate generate pe amplasamentul instalațiilor RET sunt următoarele:

- ape uzate menajere provenite din activitatea umană - se evacuează direct în canalizarea orășenească sau se vidanjează și se transportă la o stație de epurare ape uzate urbane sau se epurează local în microstații de epurare și se evacuează pe sol sau în ape terestre;
- ape pluviale colectate în cuvele echipamentelor cu ulei și în căminele platformelor betonate pentru depozitarea deșeurilor și echipamentelor (pot să conțină ulei provenit din scurgeri) - sunt

e) Generarea de deșuri

Din activitatea de transport al energiei electrice nu rezultă în mod direct deșuri. Deșeurile rezultă din activitatea de construcție, mentenanță și din activitatea umană. Cantitățile de deșuri

f) Câmpul electromagnetic generat de instalațiile RET

Stațiile electrice de transformare/conexiune și liniile electrice aeriene de 220kV și 400kV au impact relativ restrâns asupra vecinătăților, existent doar în jurul instalațiilor RET. O mare parte din efectele perturbatoare sunt cauzate de inducția

alcătuită din autoturisme care sunt echipate cu tehnologii performante de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, respectându-se standardele de poluare a aerului impuse de legislația națională și europeană.

Prevenirea și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră se realizează prin utilizarea de echipamente presurizate închise/sigilate, prin asigurarea serviciilor de mentenanță a echipamentelor conform programărilor și de asemenea prin monitorizarea emisiilor.

epurate mecanic în separatoare apă - ulei și evacuate în canalizarea orășenească sau se vidanjează și se transportă la o stație de epurare ape uzate urbane sau se evacuează pe sol sau în ape terestre cu respectarea limitelor maxime admisibile pentru poluanții evacuați în mediu.

Pentru a realiza activitatea sa, Transelectrica a folosit în decursul anului 2023, 29.065 mc apă, o cantitate mai mică față de anul anterior cu 4,5%. Apa folosită provine din rețelele locale aferente fiecărei/ui unități teritoriale/stații/centru sau din subteran (puțuri forate).

În prezent, Transelectrica nu folosește apă reciclată.

sunt diferite de la an la an, în funcție de volumul lucrărilor de investiții și de mentenanță.

Deșeurile generate s-au eliminat/valorificat prin firme autorizate.

electrică (în obiectele sau structurile metalice neconectate la pământ) și de fenomenele de interferență (radiointerferență). Soluțiile constructive adoptate pentru realizarea liniilor și stațiilor electrice de înaltă tensiune asigură

protecția corespunzătoare împotriva efectelor cauzate de expunerea organismelor vii la câmpul electromagnetic precum și de diminuarea impactului acestor instalații asupra mediului înconjurător. Conform studiilor efectuate de instituții de specialitate, în vecinătatea liniilor aeriene de 220kV și 400kV, intensitatea câmpului electric scade cu

g) Poluarea fonică

În perioada de construcție se poate produce zgomot din cauza execuției lucrărilor și funcționării echipamentelor și mijloacelor auto. În timpul operării, poluarea fonică este datorată zgomotului produs de funcționarea, vibrația instalațiilor RET sau de descărcările corona din spațiul din jurul conductoarelor active. Nivelul de zgomot produs de efectul corona la o distanță de 25 m de conductorul activ variază între 53 dB pe timp ploios și 33 dB pe timp frumos.

Transelectrica definește și aplică măsuri preventive și corective în scopul reducerii efectelor instalațiilor și activităților

h) Impactul asupra faunei

Impactul asupra faunei este semnificativ, în special asupra păsărilor, manifestându-se prin coliziunea sau electrocutarea acestora de către instalațiile RET în culoarele de migrație sau în zonele protejate. Principalele culoare de migrație ale diverselor tipuri de păsări au fost identificate în zonele Banat, Dobrogea și Delta Dunării.

Pentru îndepărtarea păsărilor din zona LEA, se montează pe stâlpi, deasupra lanțurilor de izolatoare, echipamente

i) Impactul asupra vegetației

Impactul asupra vegetației este determinat de ocuparea definitivă sau temporară a terenurilor și de îndepărtarea vegetației care depășește o anumită

distanță, astfel încât la o distanță de cca 25 – 30 m de axul liniei, intensitatea câmpului este zero.

În anul 2023, măsurătorile au arătat că nu au fost înregistrate depășiri ale valorilor impuse de normativele în vigoare la incinta stațiilor și la trecerile peste drumuri, căi ferate și zonele intens circulate de populație.

sale asupra mediului. Diversitatea condițiilor de mediu pentru fiecare amplasament al instalațiilor RET (linii electrice aeriene, stații electrice de transformare și conexiune, clădiri) determină, ca în diverse etape (proiectare, construcție și operare) ale fiecărei instalații, impacturi de mediu specifice, astfel că măsurile sunt definite pentru fiecare caz în parte pentru condițiile existente pe fiecare amplasament.

În anul 2023 nu au fost înregistrate depășiri ale nivelului de zgomot maxim admis.

antipasăre care împiedică păsările să se așeze pe stâlp (protejează atât păsările împotriva electrocutării cât și izolatorii de o eventuală străpungere) iar în zona culoarelor de migrație se montează pe conductoarele LEA "deflectoare" (echipamente care împiedică păsările să se așeze pe conductoarele LEA) sau panouri colorate, care imită de obicei figuri de păsări răpitoare, pentru a reduce impactul păsărilor cu LEA .

înălțime, din zonele de siguranță ale instalațiilor RET, pentru evitarea apariției incendiilor. Acest impact poate fi semnificativ doar în zonele protejate.

j) Specii aflate pe lista roșie IUCN și pe lista de conservare națională cu habitate în zonele afectate de operațiuni și măsurile care s-au luat pentru conservarea habitatelor acestora

Pentru conservarea speciei Șoimul dunărean, specie aflată pe cale de dispariție, s-au montat cuiburi artificiale pe stâlpii de înaltă tensiune, astfel:

- la UTT Timișoara: 34 de cuiburi;
- la UTT București: 4 cuiburi;
- la UTT Constanța: 31 cuiburi;

Cuiburile artificiale sunt cutii din metal sau din lemn și au fost amplasate pe stâlpii de înaltă tensiune, deoarece șoimul dunărean preferă cuiburile care oferă o vizibilitate bună asupra zonei și locuri favorabile pentru hrănire în apropiere.

Este necesară amplasarea cuiburilor pe suporturi artificiale, cum ar fi stâlpii de înaltă tensiune, deoarece nu există copaci înalți și solitari pe terenuri agricole și pășuni (locurile istorice de cuibărit).

Acțiunea de amplasare a cuiburilor artificiale face parte din proiectul „Conservarea șoimului dunărean în nord-estul Bulgariei, Ungaria, România și Slovacia”, un proiect multinațional cu finanțare europeană, importanța protecției și conservării speciei fiind recunoscută și la nivelul UE.

Acțiuni și măsuri realizate pentru prevenirea și/sau limitarea impactului asupra mediului (306-3)

Elaborare documentație

- elaborare documentații și depunere dosare pentru autorizarea / reautorizarea obiectivelor din gestiunea Companiei din punct de vedere al protecției mediului și pentru gospodărirea apelor

Executare lucrări de

- construcție sau mentenanță a rețelelor de canalizare pentru ape uzate menajere și/ sau pluviale;
- montare separatoare apă-ulei la cuvele echipamentelor cu ulei și la platformele de depozitare;
- construcție platforme betonate pentru depozitarea temporară a echipamentelor și deșeurilor;
- mentenanță a echipamentelor cu ulei sau SF6 pentru prevenirea scurgerilor;
- vopsitorie a stâlpilor liniilor electrice aeriene (LEA) în culori adecvate peisajului;
- defrișare/ întreținere coridoare de siguranță pentru LEA;
- refacere/amenajare teren pentru aducerea la starea inițială (după finalizarea lucrărilor).

Achiziții servicii privind

- monitorizarea calității apelor uzate din stațiile și sediile Companiei și propunerea de soluții de reducere a poluării conform cerințelor din autorizațiile de mediu și de gospodărire a apelor;
- monitorizarea emisiilor de poluanți în atmosferă (zgomot, câmp electric și magnetic, emisii poluante, concentrațiile de ozon); valorile obținute pentru parametrii determinați au fost analizate și interpretate, rezultând concluzii privind nivelul emisiilor de poluanți și încadrarea în valorile limită admise de legislație.
- colectarea, sortarea, transportul și valorificarea / eliminarea deșeurilor.

Plan de management de mediu

- elaborare planuri de management de mediu pentru proiectele de mentenanță, re tehnologizare / modernizare

Transelectrica urmărește, ca prin activitatea sa viitoare să reducă impactul instalațiilor asupra mediului, în principal, prin acțiuni precum reducerea suprafețelor de teren ocupate, reducerea impactului

asupra faunei și florei sau reducerea intensității câmpului electromagnetic la sol și a pierderilor prin efect Corona. În anul 2023 nu au existat deversări semnificative cu impact asupra mediului.

Clasificarea deșeurilor pe tipuri și metode de eliminare (306-4)

Nr. crt.	Tip de deșeu	Cod din HGR 856/2002	Valorificare		Eliminare	
			Reciclare	Coincinerare	Incinerare	Depozitare
1	Materiale plastice (echipamente personal)	07 02 13	-	-	x	-
2	Deșeuri de tonere de imprimante	08 03 18	x	-	-	-
3	Uleiuri minerale hidraulice	13 01 10*	x	-	-	-
4	Uleiuri sintetice de motor, de transmisie și de ungere	13 02 06*	x	-	-	-
5	Uleiuri minerale neclorinate izolante și de transmitere a căldurii	13 03 07*	x	-	-	-
6	Alte uleiuri de motor, de transmisie și de ungere	13 02 08*	-	-	x	-
7	Namoluri de la separatoare apa-ulei	13 05 02*	-	-	x	-
8	Ape uleioase de la separatoarele apa-ulei	13 05 07 *	-	-	x	-
9	Ambalaje hartie si cartoane	15 01 01	x	-	-	-
10	Ambalaje de materiale plastice	15 01 02	x	-	-	-
11	Absorbanți contaminați cu substanțe periculoase	15 02 02*	-	-	x	-
12	Ambalaje metalice	15 01 04	x	-	-	-
13	Alte deșeuri nespecificate	07 02 99	-	-	x	-
14	Imbracaminte de protecție	15 02 03	-	-	x	-
15	Anvelope scoase din uz	16 01 03	x	-	-	x
16	Baterii cu plumb	16 01 06*	x	-	-	-
17	Filtre de ulei	16 01 07*	x	-	-	x
18	Placute de frana	16 01 12	x	-	-	x
19	Metale feroase	16 01 17	x	-	-	-
20	Metale neferoase	16 01 18	x	-	-	-
21	Echipamente casate cu continut de componente periculoase	16 02 13*	x	-	-	-
22	Deșeuri de echipamente electrice si electronice casate (DEEE)	16 02 14	x	-	-	-

23	Componente demontate din echipamente casate	16 02 16	x	-	-	-
24	Baterii cu Pb	16 06 01*	x	-	-	-
25	Baterii alcaline	16 06 04	x	-	-	-
26	Baterii acumulatori	16 06 05	x	-	-	-
27	Deșeuri demolări	17 01 07	x	-	-	-
28	Tigle si materiale ceramice (Izolatori portelan)	17 01 03	-	x	-	0
29	Lemn	17 02 01	-	x	-	-
30	Sticla	17 02 02	x	-	-	-
31	Materiale plastice	17 02 03	x	-	-	-
32	Cupru, bronz, alama	17 04 01	x	-	-	-
33	Aluminiu	17 04 02	x	-	-	-
34	Fier si otel	17 04 05	x	-	-	-
35	Ol-Al (cabluri)	17 04 11	x	-	-	-
36	Amestecuri metalice (fonta)	17 04 07	x	-	-	-
37	Amestecuri de deseuri de la constructii si demolari	17 09 04	-	-	-	x
38	Obiecte ascutite	18 01 01	-	-	x	-
39	Deseuri medicale infectioase-intepatoare	18 01 03*	-	-	x	-
40	Medicamente	18 01 09	-	-	x	-
41	Hartie si carton	20 01 01	x	-	-	-
42	Textile	20 01 11	x	-	-	-
43	Tuburi fluorescente si alte deseuri cu continut de mercur	20 01 21*	x	-	-	x
44	Echipamente electrice și electronice casate	20 01 36	x	-	-	-
45	Cauciuc	19 12 04	-	-	x	-
46	Materiale plastice	20 01 39	x	-	-	-
47	Metale	20 01 40	x	-	-	-
48	Deseuri municipale amestecate	20 03 01	-	-	-	x
49	Namoluri din fose septice	20 03 04	-	-	-	x

Depășiri ale limitelor admise de reglementările de mediu și mijloace de soluționare a acestor situații (307-1, 308-2)

În urma monitorizării indicatorilor fizico-chimici de calitate ai apelor pluviale convențional curate, ai apelor pluviale contaminate din zona cuvelor transformatoarelor de putere/bobinelor de compensare, înainte și după separatoarele de ulei, ai apelor freatice din puțurile de observație, ai apelor uzate menajere și ai apelor uzate de la garajele auto, prelevate din stațiile electrice aparținând Transelectrica, pe parcursul anului 2023 și din interpretarea rezultatelor s-au înregistrat depășiri ale limitelor admise de reglementările în vigoare, la indicatorii: substanțe extractibile cu solvenți, conținut

de materii în suspensie, consum chimic de oxigen (CCO-Cr), consum biochimic de oxigen (CBO5) și amoniu. Pentru eliminarea acestor depășiri se vor achiziționa bioactivatori, se va efectua curățarea separatoarelor conform procedurilor de exploatare a acestora, se vor înlocui filtrele aferente separatoarelor în locațiile unde necesită acest lucru.

În anul 2023 a fost efectuat un control de către Garda Națională de Mediu - CJ Mehedinți, în urma căruia STT Craiova a primit 2 măsuri majore/minore care sunt în curs de realizare .

Măsurii viitoare pentru diminuarea problemelor identificate la nivel local (103-1, 103-2, 103-3, 203-2)

Protejarea mediului înconjurător

utilizarea rațională a resurselor naturale
reducerea și măsurarea emisiilor de poluanți în mediu
gestionarea corespunzătoare a deșeurilor care rezultă din activitățile de întreținere și re tehnologizare
monitorizarea periodică a factorilor de mediu (apă, aer, sol, zgomot, câmp electromagnetic, deșeuri)
modernizarea și re tehnologizarea instalațiilor cu tehnologii de ultimă oră, cu ajutorul cărora poluarea mediului este prevenită sau redusă
asigurarea cunoașterii și respectării legislației de mediu de către toți angajații companiei, prin informare, instruire și motivare

Transelectrica, în calitate de operator de transport și de sistem, consideră că are o responsabilitate majoră față de generațiile viitoare și se străduiește permanent să găsească soluții economice durabile pentru a dezvolta și moderniza instalațiile sale, conform cerințelor Uniunii Europene din domeniul protecției mediului, cu atât mai mult cu cât obligațiile care îi revin din statutul de membru, în contextul Greendeal și a altor astfel de acorduri, sunt extrem de importante și au un impact direct asupra demersurilor realizate la nivel național.

Politica noastră de mediu preia angajamentul pentru derularea tuturor

Voluntariatul corporativ

În România, tot mai mulți angajați consideră ca fiind importante valorile sociale și etice ale companiei în care activează. De aceea, angajații sunt un public important pentru strategia de responsabilitate socială corporativă a

activităților noastre specifice în mod responsabil, acordând atenția corespunzătoare impactului asupra mediului înconjurător și performanței durabile prin intermediul unui set de obiective clare, prezentate în tabelul următor:

Educație

Orientarea noastră din perspectiva responsabilității sociale corporative este către sprijinirea educației pentru sporirea calității acesteia, atât din perspectiva zonei tehnice, specifice Companiei, cât și din perspectiva domeniilor suport. Pentru susținerea acestor idei, vom continua implicarea activă în creșterea calității educației în domeniul specific activității Transelectrica.

Sănătate

Sănătatea angajaților, dar și a celor din jur, este o prioritate pentru Transelectrica, de aceea, vom continua să ajutăm, și în anul următor, asociații de profil care vor prezenta proiecte eligibile cu scopul îmbunătățirii sistemului de sănătate din România.

Transelectrica. Voluntariatul corporativ este cea mai relevantă formă de team-building, ca urmare a implicării mult mai mari a angajaților în acțiunile organizate, scopul Companiei fiind de a promova această activitate cât mai mult în viitor.

În 2023 am continuat proiectul de voluntariat corporativ "Așteptându-l pe Moș Crăciun", în parteneriat cu Asociația Istoria Povestită și Asociația Spitale Curate, ce a constatat în pregătirea a 180 de cadouri de Crăciun pentru copii din familii defavorizate din două județe și pentru copiii care și-au petrecut sărbătorile de iarnă internați la Institutul Oncologic București.

Protecția mediului înconjurător devine un subiect din ce în ce mai stringent, mai ales din cauza problemelor generate de schimbările climatice, dar și a

consumului alarmant de produse a căror gestionare impactează ireversibil calitatea naturii. Protecția mediului înconjurător reprezintă un obiectiv important pentru Transelectrica, în vederea dezvoltării durabile și sustenabile a Companiei.

În acest context, Transelectrica s-a alăturat în proiectul de voluntariat al Asociației Capace cu Suflet în acțiunea lor de colectare de capace de plastic, pe care le reciclează, iar banii obținuți astfel ajung la copiii cu probleme de sănătate sau din medii defavorizate.

Responsabilitate socială corporativă

Politica de responsabilitate socială corporativă (103-1, 103-2, 103-3)

Transelectrica continuă să participe la evoluția societății în care activează, aceasta având o importanță majoră pentru valorile fundamentale ale companiei. Prin intermediul proiectelor de responsabilitate socială, compania ia în considerare atât interesele societății, cât și pe cele ale angajaților, acționarilor, comunității și mediului.

Principalele obiective ale Companiei în ceea ce privește responsabilitatea socială corporativă sunt:

- investiția în educația și dezvoltarea tinerilor;
- susținerea inițiativelor umanitare ale asociațiilor non-guvernamentale;
- participarea la dezvoltarea culturii și a comunităților;
- sprijinirea angajaților în cazul unor probleme majore de sănătate;
- implicarea angajaților în programele de voluntariat corporativ;
- investiția în protecția mediului înconjurător.

Analiza nevoilor comunității (203-2, 413-1)

Din perspectiva nevoilor comunității, printre cele mai importante probleme cu care România se confruntă în prezent se regăsesc cele de ordin social (sărăcia și incluziunea socială a grupurilor defavorizate) sau de ordin economic (șomajul, venituri reduse), dar și domenii

complementare precum calitatea și accesul la educație, sănătate, energie electrică, apă potabilă.

Vom fi permanent preocupați de situația comunităților locale și considerăm că trebuie să contribuim constant prin soluții și acțiuni eficiente.

Implicarea în societate (413-1)

Pentru a sprijini dezvoltarea unei societăți românești durabile și performante, Transelectrica se implică în comunitățile în care își desfășoară activitatea, încercând, în același timp, să se apropie cât mai mult și de nevoile oamenilor din afara ariei de impact a Companiei.

În anul 2023, am fost alături de organizații precum Asociația Alumni ELTH, Fundația

Politehnica Timișoara, Asociația Merci Charity Boutique, Asociația Fabrica de Daruri, Asociația Energia Inteligentă, Asociația Procred Music, Fundația Creștina și de Caritate "Viața și Sănătate", Asociația Coaching life Coach 4 Transformation.

Principalele proiectele în care s-a implicat Transelectrica în anul 2023

- **Educație și formare**

Sustinerea elevilor din cadrul colegiilor și liceelor cu profil tehnic din România

Compania se implică activ în acțiuni de susținere a învățământului cu scopul de a oferi tinerilor care studiază un mediu propice învățării. De-a lungul anilor, am colaborat cu instituții de învățământ din domeniul energetic prin utilizarea laboratoarelor de cercetare și prin acordarea de burse elevilor și studenților cu rezultate deosebite.

În vederea susținerii educației și încurajării tinerilor de a urma o carieră în domeniul energetic, Transelectrica a oferit burse lunare de studiu unui număr de 14 studenți, urmând ca acest program de acordare a bursei să continue și în anul 2024.

Asociația ALUMNI ELTH

Transelectrica a sponsorizat Asociația “ALUMNI ELTH” în achiziționarea unui echipament didactic și de cercetare pentru pregătirea viitorilor specialiști în domeniul securității cibernetice pentru rețele electrice

Fundația Politehnica Timișoara

Continuând parteneriatul din anii precedenți, Compania a acordat sprijin Fundației Politehnica Timișoara pentru completarea bugetului necesar organizării workshop-ului “Modern Electrical Equipment in Electricity and Energy”

- **Acțiuni umanitare**

Asociația Merci Charity Boutique

Transelectrica a sponsorizat Asociația Merci Charity Boutique pentru completarea bugetului necesar proiectului “Tratament stomatologic pentru copii cu afecțiuni oncologice în cabinetul stomatologic mobil”, autorizat DSP și plasat în incinta Institutului Oncologic București.

Asociația Fabrica de Daruri

În urma cutremurului produs în luna februarie 2023 în Turcia, Transelectrica, în parteneriat cu Asociația Fabrica de Daruri, s-a implicat pentru susținerea nevoilor victimelor prin proiectul „ALĂTURI DE TURCIA”, ce a constat în strângerea de fonduri pentru achiziționarea de alimente neperisabile, produse de igienă personală, diverse echipamente și materiale, ce au fost acordate ca sprijin umanitar persoanelor afectate de cutremur.

Asociația Energia Inteligentă

În cadrul proiectului “Energie pentru viața”, Transelectrica a sprijinit Asociația Energia Inteligentă în montarea unor panouri fotovoltaice pentru cinci gospodării fără curent din zonele izolate din Comuna Leșu, Bistrița Năsăud.

- **Artă și cultură**

Diversitatea și creativitatea sunt valori pe care le prețuim și le promovăm în domeniul artistic și cultural.

Asociația Procred Music

Transelectrica a sponsorizat Asociația Procred Music, în vederea organizării unui concert susținut de 144 artiști români, în centrul de evenimente “Kennedy Center”, Washington D.C., administrat de Casa Albă.

Fundația Creștină și de Caritate „Viață și Sănătate”

În anul 2023, Transelectrica a acordat sprijin financiar Fundației Creștine și de Caritate „Viață și Sănătate” pentru organizarea Concertului Extraordinar de Paște – Ierusalim, situl istoric “Turnul lui David”. Orchestra a fost compusă din 120 de instrumentiști ce au concertat sub egida Operei Naționale Române și a Operei Naționale a Israelului.

Sănătate

În cazul unor afecțiuni grave, Transelectrica oferă suport financiar angajaților pentru tratamente medicale speciale.

În anul 2023, Compania a decis acordarea de ajutoare financiare unui număr de 57 persoane diagnosticate cu diverse afecțiuni medicale, pentru acoperirea cheltuielilor de tratament.

Asociația Coaching Life Coach 4 Transformation

În domeniul medical, s-a acordat o sponsorizare către Asociația Coaching Life Coach 4 Transformation pentru proiectul necesar proiectului “La timp!...intervenția în AUTISM!”

ce constă în activități pentru diagnosticarea precoce, evaluare neuropsihologică, întocmire planuri de intervenție personalizate, servicii de terapie personalizate 1 la 1: terapia ABA, logopedie, kinetoterapie, integrare senzorială, ludoterapie, arteterapie, muzicoterapie, terapie ocupațională, comportamentală.

În anul 2023, Transelectrica a continuat acțiunile de responsabilitate socială inițiate în ultimii ani și s-a implicat în programe noi, devenind din ce în ce mai vizibilă și constantă, fiind alături de asociații, organizații non-guvernamentale și unități de învățământ cu profil energetic/tehnic.

Eficiența energetică (102-15, 103-1, 103-2, 103-3, 302-1, 302-4)

România a devenit stat Membru al Uniunii Europene începând cu 1 ianuarie 2007 și în perioada de preaderare s-a angajat să-și revizuiască și să-și adapteze prevederile legislative pentru creșterea Eficienței Energetice, inclusiv prin dezvoltarea și re tehnologizarea rețelei de transport al energiei electrice.

Transelectrica întocmește și transmite în fiecare an către autoritatea competentă:

“Declarația de consum total anual de energie și Chestionarul de analiză energetică a consumatorului de energie”

„Programul de îmbunătățire a eficienței energetice care include măsuri pe termen scurt, mediu și lung”

Reglementările au fost concepute astfel încât să se adreseze în mod distinct sectorului industrial (agenților economici din domeniu), sectorului terțiar (agenți economici, instituții publice, organizații neguvernamentale, etc) și sectorului rezidențial (populației). Scopul reglementărilor având ca obiectiv eficiența energetică privește promovarea și stimularea unor abordări și a unor mecanisme precum:

- managementul energiei la consumator;
- dezvoltarea tehnologiilor eficiente și sub aspect energetic;
- promovarea surselor noi și regenerabile de energie;
- dezvoltarea și diversificarea serviciilor în domeniul eficienței energetice;
- pregătirea profesională și educația în domeniul conservării energiei;

- promovarea programelor de cooperare internațională pentru eficiența energetică.

Activitățile privind eficiența energetică la nivelul Transelectrica au la bază cerințele din legislația internă, în concordanță cu legislația europeană în vigoare, și anume:

- Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE;
- Directiva (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică;
- Directiva (UE) 2023/1791 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2023 privind eficiența energetică și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 (reformare D2012/27/UE);
- Legea nr. 121 - din 18 iulie 2014 privind eficiența energetică (pentru punerea în aplicare a Directivei 27/2012 privind eficiența energetică la utilizatorii finali și serviciile energetice), actualizată;
- Planul National Integrat în domeniul energiei și schimbărilor climatice (PNIESC);
- Legea 372/2005 privind performanța energetică a clădirilor, republicată.
- Machetele pentru declarația de consum total anual de energie și pentru chestionarul de analiză energetică a consumatorului de energie, transmise de Ministerul Energiei;

- Strategia Transelectrica în domeniul Eficienței Energetice 2020 – 2029.

Conform Strategiei Transelectrica în domeniul Eficienței Energetice, abordarea Eficienței Energetice la nivelul Companiei are în vedere cinci direcții importante și anume:

1. reducerea cantităților de energie electrică pentru compensarea pierderilor din RET (CPT);
2. reducerea consumului de energie electrică pentru alimentarea serviciilor proprii din stațiile electrice;
3. reducerea consumului de energie electrică pentru alimentarea sediilor administrative;
4. reducerea consumului de energie termică pentru clădiri (atât prin reconsiderarea instalațiilor cât și prin creșterea eficienței energetice a clădirilor);
5. reducerea consumului de carburanți pentru parcul auto.

Având în vedere faptul că Transelectrica se regăsește în categoria consumatorilor industriali cu peste 1.000 tep (tone echivalent petrol), cerințele din lege stabilesc anumite obligații pentru Companie, cum ar fi:

- efectuarea o dată la 4 ani a auditului energetic pe un contur de consum energetic la nivelul Companiei; auditul este elaborat de auditorul energetic și stă la baza stabilirii măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice. stabilit de operatorul economic, care să reprezinte cel puțin 50% din consumul energetic total al operatorului economic;
- alocarea responsabilității de Manager Energetic unui specialist autorizat;
- întocmirea „Declarației de consum” și a „Chestionarului de analiză energetică” raportate la anul precedent;
- întocmirea anuală a „Programului de îmbunătățire a eficienței energetice, care include măsuri pe termen scurt, mediu și lung, în cadrul C.N.T.E.E. Transelectrica S.A.”;
- întocmirea anuală a „Programului de îmbunătățire a eficienței energetice, care include măsuri pe termen scurt, mediu și lung, în cadrul C.N.T.E.E. Transelectrica S.A.”;

Activități curente în domeniul eficienței energetice

În general, măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice în cadrul Transelectrica se regăsesc în programele de investiții bazate pe Planul de Dezvoltare al RET pe 10 ani.

Activitățile curente în domeniul Eficienței Energetice privesc:

- efectuarea de audituri energetice atât tehnologice cât și la nivelul clădirilor;
- optimizarea consumurilor de energie electrică și termică pentru clădirile Transelectrica;
- actualizarea cerințelor specifice privind modernizarea activelor din

rețeaua de transport în concordanță cu țintele de creștere a eficienței energetice;

- utilizarea metodologiei ENTSO-E (cost-beneficiu) pentru validarea proiectelor de investiții, inclusiv prin indicatorii de eficiență energetică.

Între activitățile specifice anului 2023 în domeniul eficienței energetice regăsim:

1. Lansarea proiectului de realizare Centrale electrice fotovoltaice (CEF) și instalații de stocare a energiei (ISE), destinate alimentării serviciilor interne din stațiile Transelectrica – proiect

denumit STARES, cu finanțare din surse nerambursabile.

2. Actualizarea capitolului specific Eficienței Energetice și Tehnologiilor Noi în Planul de Dezvoltare a RET perioada 2024 – 2033.
3. Realizarea Studiului privind Auditul energetic CNTEE TRANSELECTRICA SA, pe conturul aferent consumului

propriu tehnologic (CPT) din rețeaua electrică de transport **(RET)**;

4. întocmirea unui Plan de măsuri în vederea reducerii consumului de energie la nivelul Companiei, în perioada de iarnă 2022 – 2023 (diseminat în cadrul Companiei prin intermediul platformei interne).

Utilizarea energiei electrice din surse regenerabile

Transelectrica achiziționează energie electrică pentru acoperirea consumului propriu tehnologic (CPT) și a consumului aferent serviciilor interne din cele 81 de stații electrice de înaltă tensiune ce se află în administrarea Companiei:

- pe termen lung, de pe piețele centralizate administrate de OPCOM – Piața Centralizată a Contractelor Bilaterale de energie electrică, modalitatea de tranzacționare prin negociere continuă (PCCB – NC);
- pe termen scurt, de pe Piața pentru Ziua Următoare pentru acoperirea diferențelor între CPT prognozat la începutul anului și cel prognozat zilnic și Piața intra-zilnică (PI) în cazul în care există modificări de prognoză în timpul zilei, cât mai aproape de momentul de livrare. Diferențele dintre cantitățile orare realizate efectiv și cele achiziționate după tranzacționarea pe PCCB, PZU și PI se compensează pe Piața de Echilibrare (PE) în ziua de funcționare.

Nu există elemente particulare care să asigure achiziționarea energiei utilizate pentru consumul propriu tehnologic din surse regenerabile, tranzacționarea pe piețele centralizate pe termen scurt, mediu și lung se face fără cunoașterea în avans a repartizării pe surse de energie.

La nivelul întregului an 2023 CPT-ul în RET a crescut cu 4,2% comparativ cu anul 2022. Raportat la energia intrată în contur pierderile au crescut de la 2,2 % la 2,37 %, în condițiile scăderii cu 3,1 % a energiei intrate în conturul RET.

Pentru energia electrică achiziționată de pe PZU, PI și PE, producătorul/furnizorul/traderul asociază structura națională de surse primare de energie și mediile naționale anuale ale indicatorilor de mediu, calculate și publicate de către ANRE până la data de 1 aprilie a fiecărui an pentru anul anterior. În anul 2023 structura pe tipuri de surse primare regenerabile de energie a producției de energie electrică din România a fost următoarea:

Structura producției de energie electrică pe tipuri de combustibil în anul 2023

Tip combustibil	Energie [GWh]		Putere instalată [MW]		Putere disponibilă [MW]
	brut	net			
Cărbune	8.160,00		7.046,00		2.151,00
Hidrocarburi	9.907,00		9.434,00		2.397,21
Nucleară	11.192,00		10.294,00		1.413,00
Hidro	18.552,00		18.183,00		6.378,91
Eoliană	7.548,00		7.474,00		2.998,78
Biomasă	352,00		347,00		133,25
Fotovoltaică	1.658,00		1.641,00		1.350,95
Geotermală	0,00		0,00		0,00
Baterii stocare	2.2,00		93.40		
Total	52.841,00		16.557,80		16.823,00

Tehnologii noi

Strategia la nivel european urmărește creșterea tot mai profundă a gradului de utilizare a surselor regenerabile de energie electrică în mixul energetic, care să întărească poziția clienților și să pună gospodăriile și întreprinderile în centrul atenției pieței europene a energiei. Foaia de parcurs a ENTSO-E propune pentru aceste provocări, utilizarea noilor tehnologii.

Între direcțiile de utilizare a tehnologiilor noi, regăsim:

1. digitalizarea;
2. standardizarea și schimbul de date;
3. integrarea sistemelor de stocare;
4. creșterea eficienței în utilizarea RET.

Pentru Transelectrica este evidentă necesitatea de a accelera inovația tehnologică. Dezvoltarea de noi tehnologii pentru echipamentele de rețea și pentru metodele de modelare, vor permite Companiei să își îndeplinească misiunea într-un sistem energetic în evoluție. Această misiune este împărtășită de Autoritatea de reglementare în domeniul energiei care încurajează operatorii de rețele să caute soluții inovatoare.

Compania se concentrează mai mult pe integrarea tehnologiei decât pe inovare sau pe producția de noi tehnologii în sine.

Totodată, strategia susține că dezvoltarea tehnologiilor inteligente necesită un efort semnificativ în implementarea unui număr mare de "inițiative inteligente".

Conform programelor derulate sau inițiate în ultimii ani, între Proiectele Transelectrica privind dezvoltarea tehnologiilor noi regăsim:

1. implementarea tehnologiilor privind monitorizarea și controlul rețelei și a componentelor acesteia;
2. instalarea senzorilor și dezvoltarea infrastructurii inteligente pentru a monitoriza starea tehnică a activelor critice;
3. implementarea soluțiilor de securitate privind confidențialitatea, disponibilitatea și integritatea informațiilor;
4. sisteme nedistructive de investigare a elementelor stâlpilor LEA inaccesibile (ancore subterane).
5. sisteme de protecție antipasăre conforme solicitărilor Gărzii de Mediu. Acestea sunt măsuri de protecție a păsărilor cu habitat în vecinătatea liniilor de înaltă tensiune;
6. sisteme de atenuare a fenomenului de galopare al LEA, cu elemente de tip pendul;

7. determinarea și utilizarea capacității de transport stabilită în mod dinamic ca și metodă complementară pentru exploatarea mai eficientă a infrastructurii existente.

În cursul anului 2023, au fost identificate și promovate noi proiecte de interes privind utilizarea tehnologiilor noi între care menționăm:

1. Instalații pentru reglajul circulațiilor de putere activă cu scopul limitării congestiilor din RET
2. Dezvoltarea aplicației infostații prin crearea unei baze de date unitare

cu istoric (BDU) care să fie folosită în comun de către entitățile interne. BDU trebuie să conțină volumul de aparataj și să permită realizarea aplicațiilor interactive, colaborative.

3. National Phasor Data System connected to International Phasor Data Exchange - Platformă Națională de Sincrofazori, conectată la Platforma Internațională pentru schimb Date Sincrofazori (IPDE).

Proiecte europene în care Transelectrica este parteneră

Acest tip de proiecte au la bază concepte sau idei din zona de cercetare-inovare și sunt puse în practică prin proiecte finanțate din fonduri europene prin axa Horizon 2020, CEF din cadrul Comisiei Europene.

Proiectul de Interes Comun CARMEN (Carpathian Modernization of Energy Network)

C.N.T.E.E. „Transelectrica” – S.A., Delgaz Grid S.A. și Elektroenergien Systemen Operator EAD, Operatorul de Transport și de Sistem din Bulgaria, în calitate de Parteneri activi în cadrul Proiectului, vor face demersuri pentru obținerea finanțării Proiectului, sub forma unei aplicații unice ce va fi depusă în cadrul apelului / apelurilor de propuneri care vor fi lansate în anul 2024 prin CEF.

În cadrul Proiectului CARMEN, C.N.T.E.E. „Transelectrica” – S.A. va beneficia de fonduri nerambursabile pentru următoarele Obiective de investiții:

- „Optimizarea reglajului de tensiune și a parametrilor de calitate a energiei electrice prin instalarea echipamentelor de tip FACTS în stațiile Gutinaș, Suceava și Roșiori;

- „Modernizarea și mărirea capacității de transport a LEA 220 kV: Fântânele – Ungheni, Dumbrava – Stejaru și Gutinaș - Dumbrava”;
- „Platformă națională de Sincrofazori, conectată la Platforma Internațională pentru schimb Date Sincrofazori (IPDE);
- „Instalații pentru reglajul circulațiilor de putere activă cu scopul limitării congestiilor din RET”;
- Modul EMS SCADA - Sistem automat de reglare a tensiunii și puterii reactive.

Efectul pozitiv previzionat prin realizarea obiectivului de investiții:

Principalele obiective ale proiectului vizează modernizarea și digitalizarea rețelei de transport și distribuție a energiei electrice, participând la îmbunătățirea:

- stabilității și capacității rețelei de a integra energia produsă din surse regenerabile prin modernizarea echipamentelor în funcțiune;
- reglajului de tensiune coordonat la nivelul rețelelor de transport și distribuție;
- calității și cost-eficienței serviciilor oferite clienților;

- securității și flexibilității rețelei, prin introducerea tehnologiei Demand Side Management;
- gestionării rețelelor prin schimb de date și implementarea funcționalităților Smart Grid;
- interconexiunii cu infrastructura de transport, prin creșterea securității, flexibilității și calității rețelei de distribuție în regiune;
- monitorizarea stării sistemului interconectat în timp real, prin fluxurile de putere activă și reactivă atât pe liniile de interconexiune, cât și pe linii interne.

Beneficiile anticipate de implementarea Proiectului pot fi evidențiate în trei categorii majore:

1. Beneficii economice și societale:

- Reducerea costurilor de operare și mentenanță;
- Reducerea pierderilor de energie electrică;
- Creșterea eficienței serviciilor prin implementarea tehnologiilor smart grid;
- Creșterea gradului de interconectivitate concretizată în siguranță, disponibilitate și flexibilitate la nivelul infrastructurii naționale și europene de transport și distribuție;
- Creșterea nivelului de observabilitate a rețelei transfrontaliere și a capacității operaționale la nivelul conducerii prin dispecer.

2. Beneficii pentru clienți / prosumatori:

- Îmbunătățirea indicatorilor de calitate a rețelei de energie electrică;
- Implementarea tehnologiei Demand Side Management în vederea analizei și optimizării consumului de electricitate;
- Creșterea capacității de preluare a energiei din surse regenerabile, inclusiv energia de la prosumatori;

- Automatizarea rețelei de distribuție prin integrarea în SCADA și implementarea reglajului primar de tensiune și putere reactivă.

3. Beneficii de mediu:

- Reducerea emisiilor prin modernizarea și digitalizarea infrastructurii de transport al energiei electrice;
- Asigurarea capacității de preluare a energiei din surse regenerabile;
- Implementarea tehnologiilor non-poluante, de ultimă generație, din categoria Best Available Technologies;
- Creșterea sustenabilității rețelei pe termen lung prin înlocuirea echipamentelor primare uzate tehnic.

Durata estimată a proiectului : 36 luni

Proiectul CARMEN a fost inclus pe prima lista a Uniunii de proiecte de interes comun (PCI) și proiecte de interes mutual (PMI) în temeiul Regulamentului (UE) nr. 2022/869 TEN-E revizuit, care a fost adoptat de Comisia Europeană la 28 noiembrie 2023.

În urma controlului în curs de către Parlamentul European și Consiliu, lista este de așteptat să intre în vigoare la sfârșitul lunii aprilie a anului 2024.

Proiectul European de cercetare FUTURE FLOW

Transelectrica face parte din consorțiul dedicat proiectului "FutureFlow" coordonat de Operatorul de Transport și Sistem din Slovenia (ELES), în cadrul programului finanțat de Comisia Europeană privind implementarea unei piețe competitive la nivel pan european, cu realizarea țintelor comunitare privind reducerea emisiilor, Horizon 2020 – "Call for competitive low-carbon energy" la

secțiunea "Transmission grid and wholesale market".

Proiectul are o perioadă de implementare de 4 ani și își propune să abordeze o serie de aspecte în contextul apariției noilor coduri de rețea privind echilibrarea sistemelor electroenergetice și creării unor piețe regionale de servicii de sistem.

Proiectul FutureFlow abordează domeniul de aplicare al reglajului secundar de frecvență, de la generare la consum și va furniza performanță la nivel internațional acestei activități specifice sistemelor electroenergetice. Având în vedere acest obiectiv, partenerii proiectului FutureFlow explorează noi soluții pentru echilibrarea sistemului electroenergetic și gestionarea fluxurilor în rețeaua electrică europeană. Consumatorii "moderni" abordați de proiectul FutureFlow vor putea să își mărească sau să-și reducă consumul în câteva secunde și vor putea îndeplini astfel funcțiile de reglaj care sunt realizate azi în principal de centralele termice hidro și termice tradiționale.

Proiectul se adresează atât Operatorilor de Transport și de Sistem, cât și traderilor din piața de energie electrică și producătorilor de componente industriale și de comunicație pentru domeniul energiei electrice.

Între realizările proiectului până la această dată menționăm:

- studiul piețelor de echilibrare la patru Operatori de Transport și Sistem, din

punct de vedere al potențialului de reglaj, al caracteristicilor tehnice ale consumatorilor controlabili (Demand Response – DR) și al Producătorilor distribuiți (Distributed Generation – DG). Studiu privind adaptarea pieței pentru participarea la reglajul secundar al centralelor eoliene mari și impactul erorilor de prognoză a producției de energie electrică din sursă eoliană în piața de reglaj secundar;

- elaborarea arhitecturii generale a platformei Future Flow (FF) pentru - activarea automată, în comun, a rezervei de reglaj secundar (aFRR) și identificarea legăturilor și implicațiilor asupra redispacherizării. Analiza consumatorilor controlabili în modificarea sarcinii pentru consumatori industriali, comerciali, platforme industriale cu autogenerare, dar și surse regenerabile cu puteri instalate mai mari de 1 MW;
- identificarea rezervelor și a entităților participante, a proceselor care se vor elabora, a necesarului de date ce vor fi schimbate pentru reglajul secundar (aFRR) și a capacităților de redispacherizare;
- identificarea cerințelor privind interacțiunile între platformele de agregare aFRR și analiza conceptelor de securitate cibernetică în transmisia datelor.

Cercetare și inovare

Provocări prezente și viitoare pentru operatorii de transport și sistem (OTS) ⁽³⁰²⁻

4)

Strategia în domeniul cercetării și inovării consolidează viziunea Companiei în ceea ce privește dezvoltarea sustenabilă a sectorului energetic național, asigurând suportul necesar implementării priorităților care sunt cuprinse în Planul de

dezvoltare a RET, susținând implementarea conceptului de digitalizare.

Tendențele tehnologice relevante care vor crea împreună o nouă realitate în însistemele energetice sunt prezentate în următoarea figură:

Digitalizarea

Va duce la date mai numeroase, mai rapide și mai valoroase, la creșterea puterii de calcul și la o mai bună conectivitate a tuturor activelor unui sistem energetic. Acest lucru va optimiza proiectarea, planificarea și operarea activelor în domeniul energiei eoliene, solare, în domeniul transportului, distribuție și utilizării energiei electrice în societate.

Energia solară

Evoluții ale tehnologiei de producție a energiei fotovoltaice vor reduce costurile energiei solare cu până la 40% în următorii zece ani, iar prețul modulelor va scădea cu peste 20% pentru fiecare dublare a capacității. Până în 2025, tehnologia fotovoltaică va fi cea mai ieftină formă de obținere a energiei electrice în multe regiuni ale lumii.

Stocarea energiei

Pentru o mai bună gestionare a acesteia în contextul dezvoltării tehnologice.

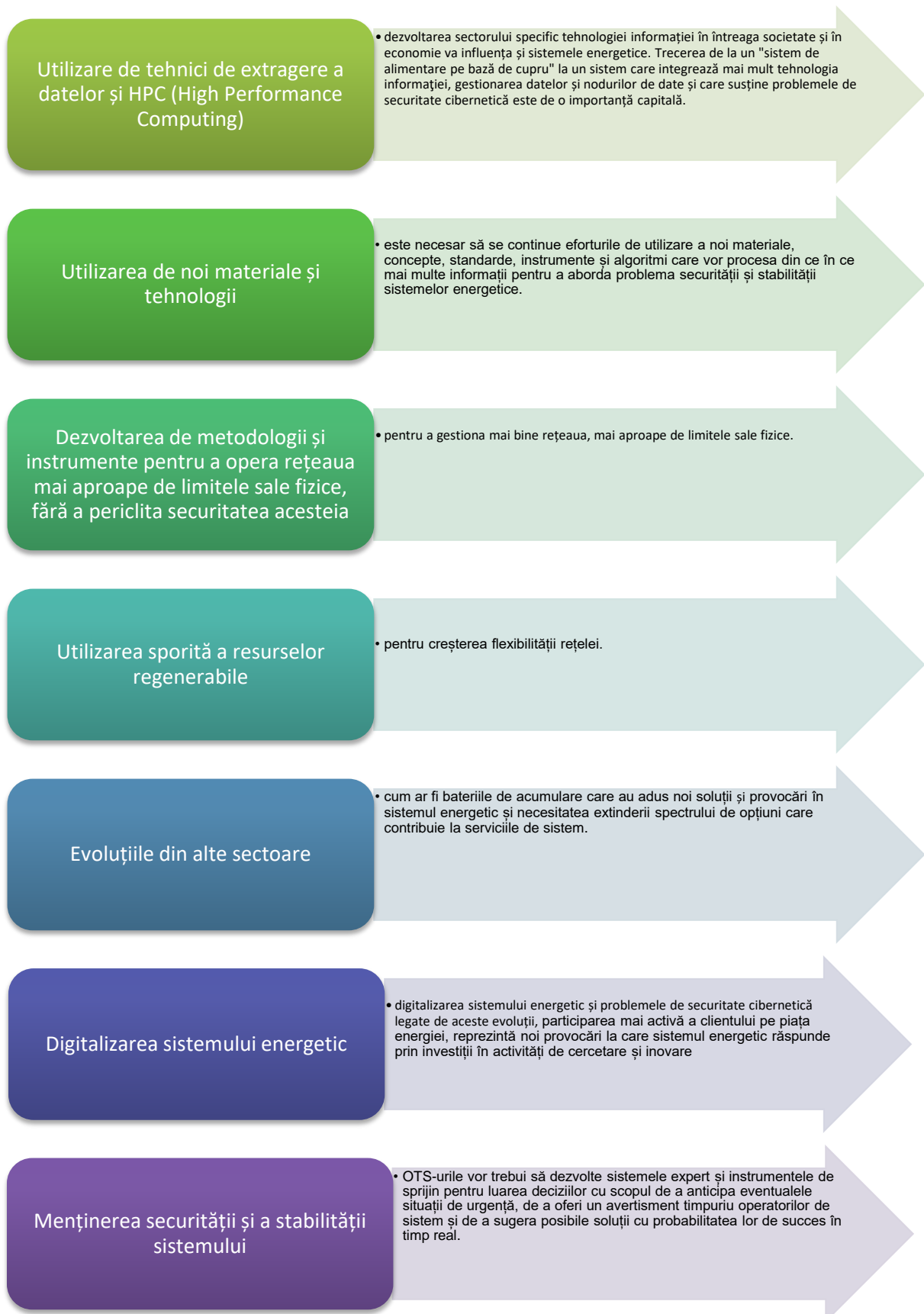
Comunicațiile bidirecționale

Pentru o mai bună implicare a clienților finali în îmbunătățirea calității serviciilor de care beneficiază.

Rețelele de energie inteligente

Rețelele electrice de tip Smart Grid vor începe să se gestioneze singure și vor include caracteristici care permit autoconfigurarea pentru a gestiona securitatea, siguranța și reducerea pierderilor, autoreglarea pentru a aborda variațiile de tensiune și auto-optimizarea pentru a atenua perturbațiile. Vor fi dezvoltate noi tehnici de modelare pentru proiectarea, testarea și verificarea managementului rețelei electrice.

Principalele provocări pentru operatorii sistemelor de transport al energiei electrice din perspectiva cercetării și inovării:

Obiectivele Strategiei în domeniul Cercetării și Inovării (302-4)

Strategia în domeniul cercetării și inovării consolidează viziunea Companiei în ceea ce privește modernizarea rețelei de transport, asigurând suportul necesar implementării priorităților care sunt cuprinse în Planul de dezvoltare, Planul de administrare și Planul de management, susținând implementarea conceptului de digitalizare.

Principalele direcții prevăzute în "Strategia Transelectrica în domeniul cercetării și inovării" sunt:

- I. inovarea reprezintă condiția de succes pentru îndeplinirea viziunii și misiunii Companiei;
- II. inovarea va fi promovată prioritar pentru activitățile de bază ale Companiei aducând plusvaloare prin digitalizarea proceselor, îmbunătățirea serviciilor și creșterea competențelor personalului;
- III. soluțiile, tehnologiile, sistemele și conceptele inovatoare necesare activităților cheie vor fi implementate generalizat în cadrul Companiei după:
 - testarea și validarea acestora în cadrul unor proiecte de tip „proiecte pilot”;
 - sau evaluarea critică a acestora în proiecte deja finalizate în alte organizații;
- IV. inovarea va fi motorul care va permite Companiei să implementeze conceptele „Organizație care învață” (Learning Organization);
- V. inovarea și cercetarea vor susține ca obiectiv major „Digitalizarea”;
- VI. cercetarea în cadrul Companiei se va concentra pe dezvoltarea următorilor piloni:
 - parteneriate naționale și internaționale în domeniul cercetării fundamentale și cercetării tehnologice (observare principii de bază, formulare concepte privind tehnologiile, demonstrare experimentală concepte, validare tehnologii în laboratoare);
 - parteneriate cu furnizorii de soluții și echipamente pentru demonstrațiile de produs/tehnologie (validare tehnologii în medii relevante și medii operaționale);
 - parteneriate în cadrul unor proceduri concurențiale (pentru livrare și punere în funcțiune produse și soluții).
- VII. participarea personalului la evenimente care au o componentă importantă de inovare și cercetare atât în cadrul național cât și internațional (ex. ENTSO-E, CIGRE, congrese, mese rotunde, simpozioane etc.) va include și desfășurarea proceselor de diseminare a cunoștințelor și elementelor de bună practică (knowledge sharing, spreading best practices etc.) în cadrul Companiei într-un mod integrat și reglementat;
- VIII. structurarea obiectivelor generale și specifice se va face în raport cu metodologia promovată în cadrul strategiei ENTSO-E în domeniul cercetării și inovării;
- IX. strategia de cercetare și inovare în cadrul Companiei va respecta modelul de organizare centralizat (comitet de conducere, administrator strategie, procedurare procese, roluri bine definite, management bazat pe obiective);
- X. finanțarea lucrărilor de cercetare și inovare va fi asigurată prioritar atât din surse proprii cât și din alte surse ajungând la nivelul grupului cel mai consistent al operatorilor de rețea europeni (ex. programe de finanțare

nerambursabilă, subvenții, grant-uri, parteneriate etc.).

Obiectivele cuprinse în cadrul „Strategiei în domeniul cercetării și inovării” aduc plus valoare asupra următoarelor domenii:

- viziunea strategică a Companiei;
- managementul activelor;
- îmbunătățirea indicatorilor de performanță (KPI);
- dezvoltarea capabilităților esențiale în operarea rețelei;
- valorificarea oportunităților de îmbunătățire a performanței Companiei;
- dezvoltarea competențelor pentru personalul Companiei;
- activitatea de mentenanță și exploatare;
- dezvoltarea parteneriatelor cu deținătorii de tehnologii și soluții.

De asemenea, strategia în domeniul cercetării și inovării asigură operaționalizarea viziunii tuturor părților interesate în sensul implementării unei infrastructuri flexibile, deschise și interoperabile în cadrul unui portofoliu digital în care procesele tradiționale, în principal cele manuale sunt eliminate sau digitalizate astfel încât informația să fie accesibilă în timp real.

Transformarea digitală din industria energetică va aduce noi provocări pentru echipele de management, specialiști din zona operațională și pentru partenerii Companiei. Compania îndeplinește toate condițiile să devină o „Organizație care învață” dacă utilizează pe deplin potențialul noilor tehnologii în realizarea transformării digitale.

Pentru susținerea acestor obiective, a fost aprobat și aplicat Programul Privind Implementarea Conceptului De Transformare Digitală (2018-2027).

Acțiunile și activitățile cuprinse în portofoliul de inițiative din cadrul programului „Transformare digitală”

(Digital Transformation) vizează creșterea performanțelor Companiei prin:

- inovare în procesele operaționale și manageriale;
- inovare prin introducerea de tehnologii digitale;
- inovare prin introducerea de noi concepte care vor transforma modelul de afacere al companiei;
- dezvoltarea capabilităților strategice ale Companiei (ex. personal, active strategice, structură, procese etc).

Strategia susține că Digitalizarea rețelei este o oportunitate clară pentru dezvoltarea eficientă și gestionarea eficientă a sistemului energetic, cu rentabilitate dovedită în ceea ce privește îmbunătățirea calității serviciilor și a costurilor de operare.

Există în vigoare următoarele documente tactice în domeniul digitalizării:

Partea I: “Politica tehnică privind digitalizarea activelor în cadrul inițiativelor de modernizare din cadrul Transelectrica”;

Partea a II-a – Concept: „Politica tehnică privind digitalizarea activelor în cadrul inițiativelor de modernizare din cadrul CNTEE Transelectrica SA;

„Sistem de Informații Geografice și Sistem de Management al Întreprinderilor”;

Partea a III-a Concept - „Laborator de testare tehnologii digitale și dezvoltare competențe personal”;

Partea a IV-a – Concept ”Centrul de Sănătate al Activelor RET.

Proiectele pilot în cadrul cărora se vor testa conceptele și tehnologiile inovatoare propuse prin documentele strategice aprobate la nivelul Companiei sunt cele demarate sub acronimul DigiTEL.

Obiectivele prevăzute a fi implementate în cadrul proiectelor fanion DigiTEL se referă la următoarele ținte:

- implementarea, testarea și validarea în cadrul proiectelor de modernizare a următoarelor concepte,

- metodologii, standarde și elemente de bună practică:
- *conceptul de monitorizare online a condiției tehnice pentru activele critice ale Companiei (ex. unități de transformare, linii electrice etc.);*
 - *managementul activelor;*
 - *laborator de testare tehnologii digitale și dezvoltare competențe personal;*
 - *centrul de sănătate a activelor RET;*
 - *concept Sisteme GIS și OMS;*
 - *conceptul de sănătate activă;*
 - *conceptul de indice de risc la activele RET;*
 - *metodologia de elaborare și implementare a conceptelor Smart Grid (ex. arhitecturi, standarde de interoperabilitate, standarde de telecomunicații, interfețe clienți etc.);*
 - *conceptul de E-learning;*
 - *conceptul de Smart Building;*
 - *conceptul de realitate augmentată /virtuală.*
 - instruirea și certificarea personalului pentru dezvoltarea capabilităților strategice în domeniul digitalizării;
 - definirea și implementarea proiectelor cu o mare componentă de inovare și învățare (ex. proiecte de stație digitală, proiecte de modernizare infrastructură IT&C, platforma de asset management, echipamente cu impact asupra mediului etc.);
 - continuarea participării în cadrul proiectelor cu finanțare nerambursabilă pentru a pregăti condițiile adoptării de noi modele, concepte și metodologii în zona operațională sau enterprise a Companiei;

- dezvoltarea în continuare a parteneriatelor cu consultanții și cu furnizorii de soluții și servicii pentru înțelegerea noilor tendințe tehnologice și manageriale care pot influența în viitor performanța Companiei.

Portofoliul de proiecte inovatoare de digitalizare, sub acronimul DigiTEL:

Proiect Pilot DigiTEL – „Retehnologizare stația 220/110/20 kV Alba Iulia în concept de stație digitală”

În cadrul obiectivului de investiții „Proiect Pilot - Retehnologizare stația 220/110/20 kV Alba Iulia în concept de stație digitală” s-au definit următoarele obiecte:

Obiectul 1 – Retehnologizarea stației Alba Iulia

Obiectul 1.1. Stația electrica Alba Iulia

Stația de 220 kV, va fi de tip exterior, cu izolație în aer, realizată cu echipament convențional, amplasată pe suprafața dezafectată a actualei stații de 220 kV.

Stația de 110 kV va fi de tip interior, cu izolație în SF6, amplasată pe suprafața dezafectată a actualei stații de 110 kV .

Stația de 20kV va fi amplasată în două containere

În cadrul lucrării „Proiect Pilot - Retehnologizare stația 220/110/20 kV Alba Iulia în concept de stație digitală” se va implementa modulul de condiție tehnică în acord cu arhitectura de referință Smart Grid, pentru gestionarea activelor la nivelul stației Alba Iulia, denumit „Condition Monitoring System (CMS)”. Rolul acestui modul este acela de a monitoriza „starea condiției tehnice” a echipamentelor de la nivelul stației Alba Iulia, pentru a detecta anticipat defecțiunile, cu scopul de a prelungi durata de viață a acestora.

Condition Monitoring System furnizează date Centrului de sănătate active (Health Care Center) de la nivel STT Sibiu.

Clădirea nouă a blocului de comandă va fi o construcție de tip parter + 1 etaj, proiectată în conceptul unei case pasive și inteligente.

Stația 220/110/20 kV Alba Iulia va fi prevăzut cu Sistemul Integrat de Securitate.

Obiectul 1.2 Sisteme conexe

Acest obiect al proiectului este compus din următoarele sisteme:

- GIS (Geographic Information System);
- Sistemul fotovoltaic;
- Centrului de Sănătate Active.

Platforma/SW-ul de aplicații "GIS (Geographic Information System)", respectiv platforma/SW-ul de aplicații "OMS (Outage Management System)" vor fi instalate pe infrastructura HW și SW precizată pentru „Extindere HW&SW Cloud privat tip IaaS”.

Obiectul 1.3 Extindere HW&SW Cloud privat

Având în vedere implementarea acestui proiect, se va realiza extinderea HW&SW Cloud privat tip IaaS, existent, pentru acoperirea necesităților de HW și SW de bază de procesare și stocare date, dedicat, în principal, pentru următoarele aplicații informatice la nivel de CNTEE Transelectrica/ STT Sibiu.

Obiectul 2 – E-Mobility

În cadrul acestui proiect, se vor achiziționa următoarele componente ale sistemului E-Mobility: stațiile de încărcare a mașinilor electrice, dulapuri centrale cu echipamentele aferente pentru achiziția datelor de la nivelul stațiilor de încărcare, respectiv platforma de gestionare a stațiilor de încărcare.

Echipamentele sistemului care se livrează, se vor baza pe tehnologie

digitală, vor fi performante și vor alcătui un sistem complet. Echipamentele hardware ale sistemului vor fi amplasate în dulapuri dedicate în următoarele locații: Stația 220/110/20 kV Alba Iulia, Sediul Central STT Sibiu, respectiv CTSI Sibiu (sediul comun cu Stația 400/220/110/20 kV Sibiu Sud). La CTSI Sibiu va fi amplasată platforma E-Mobility care va gestiona toate stațiile de încărcare din gestiunea STT Sibiu.

Obiectul 3 – Platforma de Învățare

„Platforma de Învățare” în cadrul Proiectului Pilot - Retehnologizare stația 220/110/20 kV Alba Iulia în concept de stație digitală va servi personalului din cadrul CNTEE Transelectrica - STT Sibiu și „Laboratorului Digital” .

Obiectul 4 - Telecomunicații cu Hidroelectrică

În cadrul acestui capitol este prezentată soluția de telecomunicații aferentă Liniilor Electrice Aeriene (LEA) Alba Iulia - Gâlceag, respectiv Alba Iulia – Șugag, aflate în gestiunea CNTEE Transelectrica SA. Stațiile Gâlceag și Șugag se află în gestiunea HIDROELECTRICA.

Obiectul 5 – Laboratorul Digital

Laboratorul Digital, parte a obiectivului de investiții „Proiect Pilot - Retehnologizare stația 220/110/20 kV Alba Iulia în concept de stație digitală” va fi amplasat într-o clădire pusă la dispoziție de către Facultatea de Energetică din cadrul Universității Politehnice București și are ca obiective:

- realizarea unui laborator cu tehnologii digitale noi, care să deservească, atât la instruirea personalului din cadrul C.N.T.E.E. Transelectrica SA, cât și al studenților de la Universitatea Politehnica București.;

- integrarea în procesul de învățare și/sau instruire a tehnologiilor de tip VR, AR sau Digital Twin, în scopul introducerii ulterioare, pe scară largă, în cât mai multe entități ce aparțin C.N.T.E.E. Transelectrica SA

Obiectivele preconizate a fi atinse:

Obiectivele generale:

OG1 – Creșterea siguranței în funcționare a Sistemului Energetic Național;

OG 2 – Standardizarea soluțiilor de monitorizare al activelor RET;

OG3 – Asigurarea interoperabilității între nivelul operațional și organizational;

OG 4 – Implementarea cerințelor standardelor de management al activelor;

OG 5 – Creșterea performanței operaționale.

Obiective specifice:

OSp 1 – Digitalizarea informațiilor necesare deciziilor de management;

OSp 2 – Înlocuirea tuturor echipamentelor primare și secundare;

OSp 3 – Implementarea conceptelor de „Indice de sănătate” și ”Indice de risc”;

OSp 4 – Aplicarea prevederilor standardelor Smart Grid;

OSp 5 – Implementarea Laboratorului de Testare și Validare a Performanței pentru echipamente și tehnologii digitale, în colaborare cu Universitatea Politehnica București;

OSp 6 – Optimizarea cheltuielilor pe durata de viață a activului monitorizat prin implementarea conceptului de Centru Sănătate Active CNTEE Transelectrica SA la nivelul UTT Sibiu;

OSp 7 – Implementarea conceptului de clădire digitală;

OSp 8 - Optimizarea consumului de CO2 prin implementarea conceptului de E-Mobility;

OSp 9 – Implementarea conceptelor de Geographical Information System (GIS)

și Outage Management System (OMS) la nivelul UTT Sibiu;

OSp 10 – Optimizarea activităților de instruire la nivelul UTT Sibiu prin implementarea conceptului de Platformă de Învățare.

Efectul pozitiv previzionat prin realizarea obiectivului de investiții, în mod specific îmbunătățirea siguranței în funcționare a instalațiilor prin acțiuni care vizează:

- optimizarea schemei electrice primare;
- modernizarea echipamentului energetic primar și secundar;
- asigurarea teleconducerii întregii stații de la nivelul centrelor de dispecer centrale și teritoriale;
- îmbunătățire securitate personal;
- creșterea calității serviciului de transport al energiei electrice;
- îmbunătățirea serviciilor pentru utilizatorii rețelei electrice de transport;
- scăderea costurilor de operare și mentenanță;
- îmbunătățirea performanței energetice a stației;
- îmbunătățirea capacităților operaționale necesare implementării standardelor asociate managementului activelor și rețelelor inteligente;
- îmbunătățirea timpilor de răspuns în identificarea și remedierea neconformităților apărute;
- îmbunătățirea managementului riscurilor asociate operării și mentenanței stației;
- reducerea impactului asupra mediului prin utilizarea de echipamente și tehnologii moderne;
- dezvoltarea competențelor specifice necesare digitalizării proceselor.

Durata de realizare a investiției este de 62 de luni (18 luni SF+CS / 44 luni contract la cheie).

Proiect Pilot DigiTEL – „Retehnologizare stația 220/110/20 kV Alba Iulia în concept de stație digitală” se află în stadiul de procedură de achiziție publică pentru “Proiectare și execuție” (serviciile de proiectare, furnizare echipamente, execuție lucrări).

Proiect pilot DigiTEL Green – „Retehnologizare stația 220/110/20 kV Mostiștea în concept de stație digitală și cu impact redus asupra mediului”

Proiectul pilot “DigiTEL Green – Retehnologizare stația 220/110/20 kV Mostiștea în concept de stație digitală și cu impact redus asupra mediului” reprezintă un proiect fanion la nivel de Companie în domeniul stațiilor electrice digitale și sustenabile.

Acesta reunește același set de tehnologii digitale care vor fi implementate prin intermediul proiectului pilot de stație digitală Alba Iulia și va extinde infrastructura creată prin intermediul acestuia.

Prin intermediul proiectului Mostiștea vor fi implementate în premieră în cadrul RET, tehnologia non-SF6 la nivelul aparatajului primar, ce folosește gaze cu emisii reduse în proporție de 99% față de tehnologiile convenționale. Iar totodată, atât unitățile de transformare vor utiliza uleiuri naturale, în locul celor minerale, iar clădirile din cadrul stației vor fi eficiente energetic, de tipul nZEB. De asemenea, această retnologizare va urmări principiile conceptului de economie circulară pe întreg lanțul de implementare, în vederea susținerii gradului de sustenabilitate al acesteia.

Pe lângă tehnologiile asociate conceptelor de stație digitală și sustenabilă, în cadrul proiectului Mostiștea

vor fi implementate pentru prima dată în cadrul RET și tehnologii de asistență și supraveghere tehnică robotizată, utilizând sisteme de Inteligență Artificială prin intermediul roboților fizici și al dronelor.

Principalele obiective estimate a fi atinse prin intermediul implementării acestui proiect, se numără:

Obiectivele generale:

OG 1 – creșterea siguranței în funcționare a Sistemului Energetic Național;

OG 2 – standardizarea soluțiilor de monitorizare al activelor RET;

OG 3 – asigurarea interoperabilității între nivelul operațional și organizațional;

OG 4 – implementarea cerințelor standardelor de management al activelor;

OG 5 – creșterea performanței operaționale.

OG 6 – Implementarea conceptului de sustenabilitate în domeniul stațiilor electrice;

OG 7 – Implementarea politicilor de mediu agreeate la nivelul UE.

Obiective specifice:

OSp 1 – digitalizarea informațiilor necesare deciziilor de management;

OSp 2 – implementarea conceptului „Indice de sănătate”;

OSp 3 – implementarea conceptului „Indice de risc”;

OSp 4 – implementarea conceptului „Determinare statistică a duratei de viață”;

OSp 5 – aplicarea prevederilor standardelor Smart Grid și Asset Management (ISO 55000);

OSp 6 – Îmbunătățirea performanțelor personalului în luarea deciziilor legate de operarea, mentenanța, modernizarea sau înlocuirea activelor;

OSp 7 – optimizarea cheltuielilor pe durata de viață a activului monitorizat;

OSp 8 – Implementarea conceptului de proiectare digitală avansată atât în cadrul laboratorului DigiTEL Smart Lab cât

și la entitatea organizatorică responsabilă cu proiectarea din cadrul Companiei;

OSp 9 – Analiză critică a soluțiilor proiectului pilot de „Retehnologizare stația electrică 220/110/20 kV Alba Iulia în concept de stație digitală” și extinderea sau upgradarea lor în cadrul proiectului de retnologizare a stației Mostiștea;

OSp 10 – Adoptarea conceptelor inovatoare referitoare la reducerea impactului asupra mediului asociată tehnologiilor, echipamentelor, soluțiilor utilizate în cadrul proiectului;

OSp 11 – Introducerea soluțiilor de asistență robotizată în actul de supraveghere și control în instalații;

OSp 12 – Implementarea în cadrul stației Mostiștea și a laboratorului „DigiTEL Smart Lab” a conceptului de „Camera de comanda a viitorului”;

OSp 13 – Implementarea conceptului de proiectare digitală avansată în cadrul laboratorului digital și la entitatea contractantă;

OSp 14 – Implementarea conceptului de BIM (Building Information Modelling) în cadrul stației Mostiștea, a laboratorului digital și la entitatea contractantă;

OSp 15 – Adoptarea celor mai bune practici internaționale în operaționalizarea conceptului Industry 4.0.

Durata de realizare a investiției este de 48 de luni (15 luni SF+CS / 7 luni organizare licitație / 26 luni contract la cheie).

Proiectul pilot „DigiTEL Green – Retehnologizare stația 220/110/20 kV Mostiștea în concept de stație digitală și cu impact redus asupra mediului” se află în stadiul de achiziție publică pentru servicii de proiectare SF + CS (etapa de analiză oferte).

Proiect pilot – DigiTEL 3D LineVision (scanare Lidar obiective TEL).

Proiectul are drept scop testarea noilor tehnologii LiDAR (Light Detection and Ranging), RGB (Red, Green, Blue) și infraroșu precum și evaluarea beneficiilor aduse de către aceste tehnologii în cazul unei aplicări la scară largă în Rețeaua Electrică de Transport.

Obiective generale:

- testarea noilor tehnologii, înțelegerea și adoptarea de standarde geospațiale;
- creșterea siguranței prin limitarea intervenției umane;
- asigurarea scalabilității prin gestionarea mai multor active cu un număr redus de tehnicieni;
- reducerea sau eliminarea timpului de oprire a activității;
- testarea și validarea tehnologiilor în mediul operațional real;
- instruirea și perfecționarea personalului.

Obiective Specifice:

Testarea noilor tehnologii LiDAR(Light Detection and Ranging) și RGB(Red, Green, Blue) precum și evaluarea beneficiilor aduse de către aceste tehnologii în cazul Rețelei Electrice de Transport:

- LEA 220 kV Mintia - Timișoara: stâlpii 367 – 386;
- LEA 220 kV Reșița - Timișoara: stâlpii 17 – 42;
- LEA 220 kV Timișoara – Arad/Timișoara – Săcălaz: stâlpii 1 – 40 – zona de dublu circuit până la racordul Săcălaz;
- Stația 220/110 kV Hasdat;
- LEA 400 kV Cernavodă – Stâlp: stâlpii 19 – 22 – traversare Dunăre și stâlpii 57 – 60 – Traversare braț Borcea, (porțiunea de traversare a Dunării).

Principalele potențiale beneficii aduse de către această tehnologie sunt:

- reducerea timpului de inspecție cu până la 90%;
- reducerea costurilor cu inspecțiile aeriene cu până la 90%;
- creșterea siguranței prin limitarea intervenției umane;
- creșterea eficienței inspecțiilor aeriene prin acoperirea unui areal mai mare, comparativ cu metodele terestre clasice.

Alte beneficii:

- instruirea și perfecționarea personalului Transelectrica privind operarea unor mijloace de zbor;
- instruirea și perfecționarea personalului Transelectrica privind administrarea și operarea datelor spațiale;
- suport tehnic Transelectrica privind adoptarea de standarde, metodologii și ghiduri de bună practică din domeniul inspecțiilor aeriene.

Durata de implementare a Proiectului Pilot este de 48 de luni (06.10.2021-06.10.2025).

DigiTEL – 3D LineVision este un proiect desfășurat cu forțe proprii.

Proiectul Pilot “DigiTEL – 3D LineVision” este în curs de derulare. În prezent sunt realizate scanările pe LEA vizate de acest proiect.

Proiect pilot ”DigiTEL Smart Vision” – „Creșterea siguranței în activitățile de operare și mentenanță din stația Domnești prin folosirea tehnologiilor digitale”.

Proiectul pilot DigiTEL – Smart Vision – Creșterea siguranței în activitățile de operare și mentenanță din stația

Domnești prin folosirea tehnologiilor digitale, își propune implementarea tehnologiilor de Realitate Augmentată, Realitate Virtuală și Digital Twin la nivelul RET, pentru prima dată în mediul real de operare pe întregul set de echipamente și instalații al unei stații electrice.

Implementarea unui sistem de Realitate Augmentată în stația electrică 400/110/20 kV Domnești va conduce la reducerea riscului de erori umane printr-o asistență constantă în activitățile de exploatare ale echipamentelor și instalațiilor. Un astfel de sistem, va cuprinde o bază de date ce va permite printr-o simplă scanare cu ajutorul tabletei a unui subansamblu (ex. unitate de transformare, echipament primar, echipament secundar), din cadrul stației să ofere informații în timp real legat de starea acestuia, un istoric al evenimentelor, documente suport, rapoarte, grafice, 3D digital twin (tur virtual 3D) dar și sugestii cu privire la acțiunile necesare a fi luate în vederea menținerii unui nivel de „sănătate” ridicat pentru acesta.

Prin utilizarea sistemului este posibilă efectuarea tuturor acestor acțiuni, și suplimentar posibilitatea de asistență tehnică de către un expert aflat la distanță care poate susține activitatea de exploatare a personalului aflat la fața locului.

Obiectivele generale:

OG 1 – instruirea și pregătirea personalului operativ cu privire la efectuarea anumitor operațiuni;

OG 2 – posibilitate de operare asistată de experți aflați la distanță.

OG 3 - Asigurarea disponibilității ridicate a activelor din RET

Obiective specifice:

OSp 1 – accesul rapid la informații și caracteristici tehnice ale echipamentelor și instalațiilor;

Osp 2 – vizualizarea augmentată a echipamentelor și instalațiilor din cadrul stațiilor electrice;

Osp 3 – colectarea tuturor informațiilor referitoare la echipamente și instalații, într-o singură bază de date cu acces rapid la procedurile de mentenanță și exploatare;

Osp 4 – accesul facil cu ajutorul dispozitivelor inteligente;

Osp 5 – dezvoltarea competențelor de asistență tehnică de la distanță pentru experți.

Principalele beneficii estimate a fi atinse prin intermediul implementării acestui proiect, se numără:

- scăderea riscului de erori umane în exploatarea echipamentelor;
- eficientizarea procesului de lucru al personalului operativ;
- creșterea competențelor digitale pentru personal;
- scăderea timpului necesar investigării condiției tehnice a activelor.
- accesibilitate ușoară de pe smartphone, tabletă, laptop sau ochelari inteligenți la documentația necesară activității (proceduri/instrucțiuni tehnice) și totodată la rapoarte și grafice furnizate automat de către sistemul AR;
- instruire la fața locului a personalului implicat în activități de exploatare;
- completarea rapoartelor și registrelor direct în sistemul AR la fața locului;
- îmbunătățirea procesului de învățare a activităților specifice din stația electrică.

Durata de realizare a investiției este de 9 luni (3 luni proiectare PTE / 6 luni execuție).

Proiectul pilot „DigiTEL – Smart Vision” – Creșterea siguranței în activitățile de operare și mentenanță din stația

Domnești prin folosirea tehnologiilor digitale se află în stadiul de execuție.

Proiect Pilot DigiTEL Power Lines of the Future – “Trecerea LEA 400 kV Isaccea – Tulcea Vest de la simplu circuit la dublu circuit”

Proiectul DigiTEL Power Lines of the Future va realiza trecerea de la simplu la dublu circuit a LEA 400 kV Isaccea – Tulcea Vest utilizând stâlpi tubulari. La faza de proiectare se vor stabili cerințele tehnice pentru stâlpi, astfel încât aceștia să fie optimizați din punct de vedere al dimensiunilor și suprafețelor ocupate, și să aibă un design inovator, materiale sustenabile cu amprenta de carbon scăzută, design cu un aspect vizual inovator.

Construcția noi linii dublu circuit LEA 400 kV Isaccea – Tulcea Vest se va realiza folosind amplasamentele existente ale stâlpilor aferenți liniei de simplu circuit, fără a fi necesară ocuparea de suprafețe de teren suplimentare pe majoritatea liniei.

În cadrul proiectului vor fi testate și validate în RET tehnologiile de ultimă oră în domeniul:

- Supravegherii autonome a LEA folosind drone;
- Sistemelor de monitorizare LEA;
- Dotarea personalului TEL (proiectare, operare și cercetare-inovare) cu echipamente și dispozitive avansate pentru determinarea condiției tehnice;
- Soluții avansate de învățare pentru personal prin îmbunătățirea platformei de învățare E-learning existentă din cadrul DigiTEL Lab.

Obiective generale, preconizate a fi atinse:

OG1. Creșterea capacității de transfer în vederea integrării producției de

energie din surse regenerabile din zona Dobrogea;

OG2. Asigurarea disponibilității ridicate a activelor din RET;

OG3. Întărirea RET și creșterea eficienței în funcționare a RET;

OG4. Creșterea flexibilității în funcționare;

OG5. Instruire personal simultan cu acțiunile de modernizare / introducere noi tehnologii;

OG6. Creșterea observabilității condiției tehnice LEA prin folosirea dronelor autonome.

Efectul pozitiv previzionat prin realizarea obiectivului de investiții:

- Creșterea capacității de transfer a rețelei;
- Digitalizarea elementelor de rețea prin monitorizare inteligentă;
- Dezvoltarea capabilităților de proiectare existente în Companie.

Proiectarea, testarea, omologarea și montarea stâlpilor tubulari vor aduce următoarele beneficii:

- Impact redus asupra mediului;
- Reducere suprafețe de teren ocupate;
- Durată de viață ridicată (peste 70 ani);
- Mentenanță redusă în exploatare;
- Amprentă de carbon scăzută prin procese de fabricație și materiale sustenabile;
- Timpuri scăzuți de instalare infrastructură în caz de dezastre;
- Reducerea acțiunilor de vandalism etc.

Durata de realizare a investiției este de 50 de luni (12 luni SF+CS / 8 luni organizare licitație, 30 luni contract la cheie).

Proiectul se află la etapa de întocmire temă de proiectare și caiet de

sarcini pentru achiziția serviciilor de proiectare.

Proiect DigiTEL Smart Lines – „Optimizarea funcționării LEA 400 kV existente în SEN, folosite în interconexiune și pentru evacuare putere din centrala nucleară Cernavodă și centralele de energie regenerabilă din Dobrogea, prin montarea de sisteme de monitorizare on-line (tip Smart Grid)”

Proiectul DigiTEL Smart Lines urmărește achiziția și montarea sistemelor de monitorizare on-line în vederea creșterii siguranței în funcționare a LEA, creștere ce se va realiza prin diagnoza și estimarea on-line a stării tehnice a liniilor electrice aeriene pe baza datelor achiziționate on-line și operaționalizarea conceptului Rating Dinamic - Dynamic Line Rating (DLR).

Obiectivul DLR (Ratingului Dinamic) este de a furniza Operatorului de Sistem informații precise și în timp real care să permită o mai bună utilizare a capacității de transport a LEA și mărirea acesteia funcție de condițiile meteo actuale, reducerea riscului și creșterea fiabilității și eficienței în funcționare a acesteia.

Obiectul proiectului îl constituie 23 linii electrice aeriene de 400 kV, dintre care 13 linii de transport și de evacuare putere din Cernavodă și centralele de energie regenerabilă către zona Moldovei și București și 10 linii de interconexiune.

Obiectivele preconizate a fi atinse :

Obiective generale:

OG 1 – Asigurarea disponibilității ridicate a activelor din RET;

OG 2 – Creșterea flexibilității în funcționare;

OG 3 – Realizarea optimizării costurilor.

Obiective specifice:

OSp 1 – Digitalizarea informațiilor necesare deciziilor de management;

OSp 2 – Aplicarea prevederilor standardelor Smart Grid;

OSp 3 – Îmbunătățirea performanțelor personalului în luarea deciziilor legate de operarea, mentenanța, modernizarea sau înlocuirea activelor;

OSp 4 – Optimizarea cheltuielilor pe durata de viață a activului monitorizat;

OSp 5 – Implementarea conceptului „Indice de sănătate”;

OSp 6 – Implementarea conceptului „Indice de risc”;

OSp 7 – Implementarea conceptului „Determinare statistică a duratei de viață”.

Efectul pozitiv previzionat prin realizarea obiectivului de investiții:

- Obținerea în timp real a datelor despre parametrii de funcționare și de stare ai LEA;
- Corelarea dintre gradul de încărcare reală a LEA, capacitatea proiectată de încărcare și condițiile meteo;
- Furnizarea de avertisment în avans în cazul unor probleme de funcționare în apropiere sau peste limitele admise (forțe de tracțiune aproape de limită, săgeată a conductorului peste limita admisă, galopare alarmantă);
- Timp de reacție rapid pentru situații neprevăzute și capacitate crescută de reacție la intemperii;

Eliminarea intervențiilor inutile și adesea riscante;

Înteruperi minime în RET;

Crearea unei baze de date în vederea aprecierii stării tehnice și a duratei tehnice de viață a LEA;

Alinierea la cele mai noi reglementări în ceea ce privește fiabilitatea instalațiilor de transport energie electrică în vederea

îmbunătățirii funcționării RET existente, creșterea fiabilității și a siguranței SEN.

Alte avantaje ale instalării unor echipamente de monitorizare on-line utilizând DLR sunt:

Creșterea capacității de transport a LEA (cu aplicabilitate maximă în special pe liniile de interconexiune);

Evitarea costurilor aferente întăririlor de LEA (reconductorări, înlocuiri de stâlpi, linii noi etc);

Amânarea unor lucrări de modernizare;

Evitarea costurilor de congestie;

Creșterea bunăstării sociale prin accesul la energie mai ieftină;

Vizibilitate îmbunătățită asupra funcționării LEA și a riscurilor.

Durata de implementare a proiectului este de 28 luni.

La momentul actual, proiectul se află la etapa de execuție, urmând a fi instalat sistemul de monitorizare pe prima LEA.

[Proiect DigiTEL Trafo Expert – „Achiziția și montajul a 21 de sisteme de monitorizare integrate pentru unitățile de transformare din stațiile CNTEE Transelectrica SA”](#)

Proiectul DigiTEL Trafo Expert contribuie la realizarea următoarelor obiective:

Obiective generale:

OG 1 – Asigurarea disponibilității ridicate a activelor din RET;

OG 2 – Creșterea flexibilității în funcționare;

OG 3 – Realizarea optimizării costurilor.

Obiective specifice:

OSp 1 – Creșterea capacității de răspuns la apariția unor evenimente cu

impact deosebit asupra securității și funcționării RET;

OSp 2 – Creșterea intervalului de timp programat pentru execuția unora dintre lucrările de mentenanță preventive la unitățile de transformare monitorizate și reducerea costurilor pe tipuri de intervenții;

OSp 3 – Reducerea numărului de incidente prin anticiparea bazată pe date reale a vulnerabilității schemei normale.

Beneficiile rezultate în urma executării proiectului:

- creșterea intervalului de timp programat pentru execuția unora dintre lucrările de mentenanță preventivă la unitățile de transformare monitorizate și reducerea costurilor pe tipuri de intervenții;
- reducerea numărului de incidente prin anticiparea bazată pe date reale a vulnerabilităților schemei normale;
- contribuție la menținerea în exploatare a unităților de transformare monitorizate cu durata normală de funcționare expirată;
- reducerea costului energiei nelivrate ca urmare a scoaterii din funcțiune a transformatoarele de putere monitorizate pentru operații de mentenanță sau înlocuire;
- achiziția datelor în cadrul procesului de monitorizare permite implementarea unei structuri total redundante de obținere a datelor, cu implicații majore asupra verificării și eliminării datelor eronate și respectiv a deciziilor bazate pe acestea.

Durata de implementare a proiectului este de 42 luni.

La momentul actual a fost finalizată etapa I a proiectului, etapa II în curs de implementare, urmând a fi realizată etapa III.

DigiTEL Next-Gen Power Grid – “Optimizarea activităților de exploatare din stațiile CNTEE Transelectrica SA prin utilizarea tehnologiei Digital Twin și a dronelor autonome”

Proiectul “DigiTEL Next-Gen Power Grid” își propune în primă fază transformarea informațiilor nestructurate într-un activ digital inteligent. Operatorul de sistem va avea posibilitatea să vizualizeze, să construiască și să gestioneze sistemele electrice complexe, asigurând o funcționare sigură și eficientă pe tot parcursul ciclului de viață.

Pentru inspecțiile aeriene ale echipamentelor prezente în stațiile electrice din gestiunea Companiei vor fi achiziționate drone autonome, care vor permite identificarea potențialelor neconformități precum uzură, componente deteriorate sau creșterea necontrolată a vegetației. Acestea vor naviga prin terenuri complexe și vor ajunge în locuri dificil de accesat pentru operatorii umani, reducând semnificativ timpul și resursele necesare pentru inspecțiile periodice efectuate de personalul operativ.

În comparație cu abordările tradiționale de inspecție care pot presupune utilizarea elicopterelor, dronele autonome au un impact mai scăzut asupra mediului, sunt mai eficiente din punct de vedere energetic și generează mai puține emisii.

Obiectivele preconizate a fi atinse:

Obiective generale:

OG1 – Instruirea și pregătirea personalului operativ cu privire la proiectare digitală, operare drone și utilizare Digital Twin;

OG 2 – Standardizarea soluțiilor de monitorizare al activelor RET;

OG 3 – Asigurarea disponibilității ridicate a activelor din RET;

Obiective specifice:

OSp.1 – Accesul rapid la informații și caracteristici tehnice ale echipamentelor și instalațiilor cu ajutorul dispozitivelor inteligente;

OSp.2 – Vizualizarea augmentată a subansamblelor componente din interiorul echipamentelor și instalațiilor;

OSp.3 – Colectarea tuturor informațiilor referitoare la echipamente și instalații într-o singură bază de date cu acces rapid la procedurile de mentenanță și exploatare;

OSp.4 – Dezvoltarea competențelor de asistență tehnică de la distanță de către experți;

OSp.5 – Îmbunătățirea activității de supraveghere curentă a stației;

OSp.6 – Digitalizarea informațiilor necesare deciziilor de management;

OSp.7 – Îmbunătățirea performanțelor personalului în luarea deciziilor legate de mentenanța, modernizarea sau înlocuirea activelor.

Efectul pozitiv previzionat prin realizarea obiectivului de investiții:

- Prolungirea duratei de viață a echipamentelor prin utilizarea senzorilor și a tehnologiei IoT (Internet of Things);
- Optimizarea procesului de mentenanță prin colectarea eficientă a datelor despre starea echipamentelor electrice;
- Reducerea riscurilor pentru personalul operativ implicat în activitatea de supraveghere curentă a stației;
- Reducerea erorilor umane prin efectuarea inspecției aeriene cu ajutorul dronelor autonome;
- Impact mai scăzut asupra mediului, dronele fiind mai eficiente din punct de vedere energetic comparativ cu metodele clasice de inspecție aeriană;

- Adaptarea continuă la modificările survenite în starea și structura echipamentului cu ajutorul Digital Twin;
- Funcționarea sigură și eficientă pe tot parcursul ciclului de viață a sistemelor electrice complexe prin gestionarea și operarea acestora într-o platformă dedicată Digital Twin.

Durata de implementare a proiectului este de 24 luni.

La momentul actual, proiectul se află la etapa de întocmire Caiet de Sarcini pentru achiziția serviciilor de proiectare, furnizare echipamente, execuție lucrări.

Acorduri de colaborare:

Acord de colaborare în domeniul Cercetării & Inovării „DigiTEL – Advanced 3D Substation Design”

Scopul acordului îl reprezintă colaborarea dintre CNTEE Transelectrica SA și Entegra GMBH (Primtech 3D), având drept scop principal testarea noilor tehnologii Digital Twin și Proiectare Digitală Avansată pentru stații electrice, precum și evaluarea beneficiilor aduse de către aceste tehnologii și soluții în cazul aplicării pe scară largă în Rețeaua Electrică de Transport din România.

Implementarea Proiectului creează beneficii mutuale ambilor parteneri, precum:

- creșterea siguranței în exploatare prin limitarea intervenției umane;
- asigurarea scalabilității soluțiilor;
- reducerea sau eliminarea timpului de oprire a activității;
- completarea bazelor de date prin digitalizarea și modelarea 3D a activelor;
- împărtășirea comună de informații pentru îmbunătățirea procedurilor de

exploatare, inspecție și proiectare a instalațiilor;

- testarea de platforme Digital Twin cu aplicabilitate reală;
- schimb de cunoștințe prin vizite tehnice, pentru a învăța despre noile tehnologii inovatoare aplicabile în cadrul stațiilor electrice;
- posibilitatea de a dezvolta o bază de încredere pentru viitoare POC-uri (proiecte Proof of Concept);
- instruirea și perfecționarea personalului Transelectrica privind operarea unor soluții de Digital Twin și Proiectare Digitală Avansată 3D;
- suport tehnic în adoptarea de standarde, metodologii și ghiduri de bună practică din domeniul Digital Twin și Proiectare Digitală Avansată 3D;
- organizarea de sesiuni de prezentare din portofoliul de proiecte și soluții în domeniul cercetării și inovării la sediile partenerilor;
- posibilitatea de a prezenta atât avantajele soluțiilor de Digital Twin, Realitate Virtuală și Proiectare Digitală Avansată 3D și a metodei de lucru aplicate pentru utilizarea în exploatare, cât și rezultatele obținute în cadrul convențiilor, simpozioanelor științifice, articolelor științifice și publicațiilor de profil (CIGRE, IEEE etc.).

Acord de colaborare în domeniul Cercetării și Inovării “DigiTEL – 3D Line Vision”

Obiectul acestui acord este reprezentat de colaborarea dintre CNTEE Transelectrica SA și Skyline Drones SRL în scopul testării noilor tehnologii LIDAR (Light Detection Ranging), RGB (Red, Green, Blue) și infraroșu, precum și evaluarea beneficiilor aduse de către

aceste tehnologii în cazul unei aplicări la scară largă în Rețeaua Electrică de transport.

Implementarea proiectului aduce beneficii mutuale partenerilor, precum:

- reducerea timpului de inspecție cu până la 90%;
- creșterea siguranței prin limitarea intervenției umane;
- asigurarea scalabilității prin gestionarea mai multor active cu un număr redus de tehnicieni;
- creșterea eficienței prin acoperirea unui areal mai mare, comparativ cu metodele terestre clasice;
- completarea imaginii de ansamblu asupra stării elementelor scanate;
- identificarea vegetației intruzive, construcțiilor ilegale etc.;
- posibilitatea de a prezenta atât avantajele echipamentelor, senzorilor și a metodei de lucru aplicate pentru inspecții LEA, cât și rezultatele obținute în cadrul convențiilor și simpozioanelor științifice, articolelor științifice și publicațiilor de profil;
- împărtășirea comună de informații pentru îmbunătățirea procedurii de inspecție, a fluxului de lucru și a raportului final, în ceea ce privește LEA și elementele componente de interes;
- testarea echipamentelor de scanare aeriană de ultimă generație pe segmente semnificative LEA cu aplicabilitate reală;
- posibilitatea de a participa în cadrul altor proiecte elaborate de Transelectrica S.A.;
- suport tehnic în adoptarea de standarde, metodologii și ghiduri de bună practică din
- domeniul inspecțiilor aeriene;
- instruirea și perfecționarea personalului Transelectrica privind operarea unor mijloace de zbor și

administrarea și operarea datelor geospațiale.

Acord de colaborare în domeniul Cercetării și Inovării “DigiTEL BIM Tools”

Acordul de colaborare în domeniul cercetării și inovării dintre CNTEE Transelectrica SA și TIAB SA are drept scop testarea și validarea unor inovații tehnice avansate în proiectarea digitală (ex. standardele BIM - Building Information Modelling) și digital twin pentru stațiile electrice, precum și evaluarea beneficiilor aduse de către aceste tehnologii și soluții în cazul unei aplicări la scară largă în Rețeaua Electrică de Transport.

Implementarea standardelor, conceptelor și metodologiilor BIM, digital twin, realitate virtuală și augmentată creează beneficii mutuale ambilor parteneri, precum:

- îmbunătățirea eficienței operaționale comparativ cu metodele clasice de operare;
- creșterea siguranței în operare prin limitarea intervenției umane;
- asigurarea scalabilității soluțiilor prin gestionarea mai multor active cu un număr redus de operatori;
- reducerea sau optimizarea timpului de indisponibilitate a serviciilor de transport a energiei electrice;
- completarea bazelor de date prin digitalizarea și modelarea 3D a activelor RET;
- generarea unui model tridimensional al infrastructurii energetice, cuprinzând informații despre echipamente, instalații și rețelele electrice;
- împărtășirea comună de informații pentru îmbunătățirea procedurilor de exploatare, inspecție și proiectare a instalațiilor;

- posibilitatea de a dezvolta o bază de încredere pentru viitoare POC-uri (proiecte Proof of Concept);
- instruirea și perfecționarea personalului Transelectrica privind operarea unor soluții de realitate augmentată/realitate virtuală, Digital Twin și BIM;
- implicarea activă în evaluarea și confirmarea eficienței tehnologiilor digitale legate de sistemele energetice, care vor fi ulterior integrate în proiectele de modernizare și extindere a stațiilor electrice din portofoliul Companiei.

Acord de colaborare în domeniul Cercetării & Inovării „DigiTEL – Asset Test”

Acordul presupune colaborarea dintre CNTEE Transelectrica SA și Omicron GMBH (FirstTech) și are drept scop principal testarea noilor tehnologii de verificare și a noilor soluții de management al activelor, respectiv schimbul de know-how.

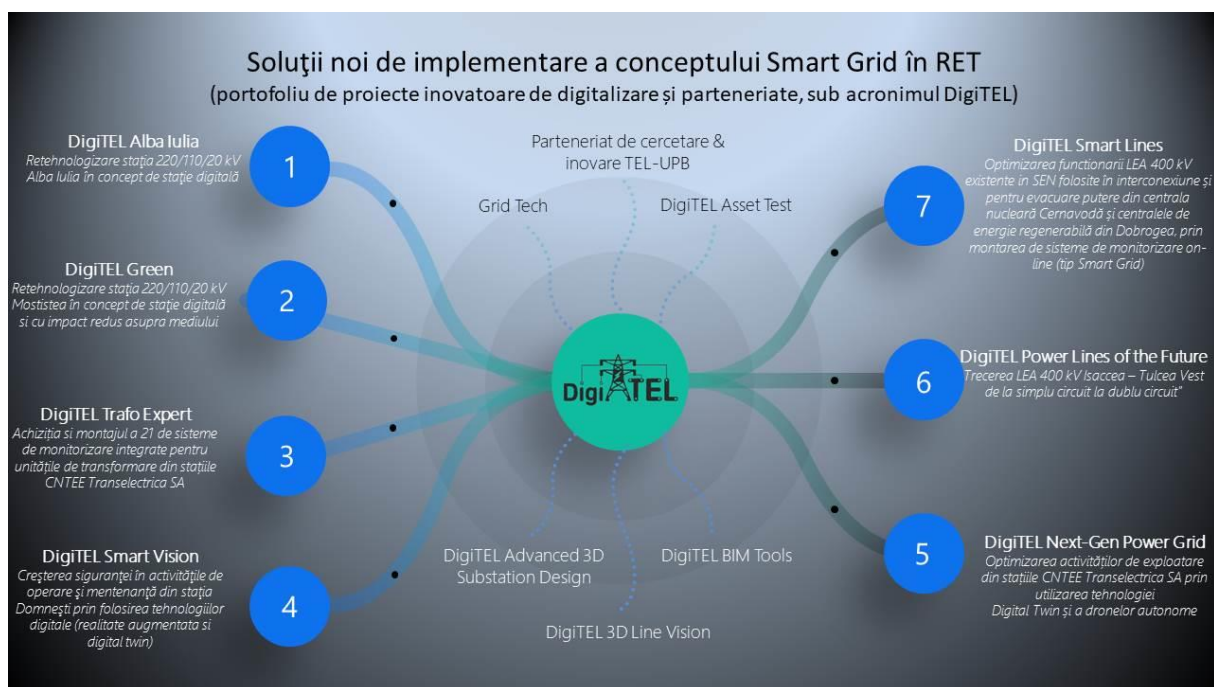
Acordul va genera o serie de beneficii importante pentru nivelul de cunoaștere al soluțiilor de testare a noilor tehnologii de verificare a echipamentelor energetice și a noilor soluții de management al activelor din domeniul energetic, precum și schimbul de know-how.

Beneficiile anticipate prin implementarea proiectului pot fi evidențiate astfel:

- creșterea siguranței prin utilizarea tehnologiilor moderne de testare și validare a stării tehnice a echipamentelor primare și secundare din stațiile electrice;
- optimizarea timpului de oprire a activității;

- dobândirea de cunoștințe în utilizarea truselor moderne de testare și în managementul datelor furnizate de acestea;
- îmbunătățirea procedurilor de exploatare, inspecție și proiectare a instalațiilor, pe baza experienței dobândite;
- obținerea de date / informații / documente care susțin obiectivele Companiei în domeniul Cercetării și Inovării.
- validarea în mediul real a soluțiilor de testare a echipamentelor primare și secundare din stațiile electrice;
- instruirea și perfecționarea personalului Transelectrica privind operarea truselor de testare a echipamentelor primare și secundare;
- suport tehnic în adoptarea de standarde, metodologii și ghiduri de bună practică din domeniul evaluării stării tehnice a echipamentelor primare și secundare din stațiile electrice.

Soluții noi de implementare a conceptului Smart Grid în RET (portofoliu de proiecte inovatoare de digitalizare, sub acronimul DigiTEL)

Provocări privind managementul activelor la Operatorul de Transport și de Sistem (OTS)

Politica Transelectrica în domeniul “SMART GRID” își asumă obiective și ținte pentru o perioadă de 10 ani (2018-2027) și susține Strategia Transelectrica în domeniul managementului activelor.

Din perspectiva Smart Grid, managementul activelor va permite evoluții importante în următoarele domenii:

- **planificarea rețelei** (noile metode de management al activelor vor permite planificarea eficientă a

rețelei prin creșterea infrastructurii permițând monitorizarea stării (condiției) activelor rețelei, permițând un program de mentenanță și dezvoltare mai performant);

- **operarea rețelei** (instrumentele dinamice de management al activelor vor permite măsuri proactive pentru îmbunătățirea securității și rezilienței rețelei. Monitorizarea stării activelor rețelei permite operatorilor de rețea utilizarea completă a capacității din active, sporind flexibilitatea rețelei și continuității);
- **impactul socio-economic** (inovația privind managementul activelor poate îmbunătăți dezvoltarea rețelei prin echilibrarea diferitelor aspecte ale riscului legate de operarea sistemelor și poate contribui la reducerea defecțiunilor sistemelor).

Operaționalizarea conceptelor se va realiza prin Politica Tehnică Privind Digitalizarea Activelor în Cadrul

Inițiativelor de Modernizare ce se va aplica de către entitățile din cadrul Companiei și de către prestatorii de servicii de proiectare:

- în cazul implementării proiectelor Companiei de dezvoltare a activelor RET care promovează integral conceptul de stație digitală sau parțial conceptul de stație digitală (concepte care susțin procesele de transformare digitală a Companiei).
- pentru elaborarea documentațiilor de proiectare de către companie, prestatorul de servicii de proiectare sau executantul lucrărilor.

Proiectele pilot în cadrul cărora se vor testa conceptele și tehnologiile inovatoare propuse prin documentele strategice aprobate la nivelul Companiei sunt cele demarate sub acronimul DigiTEL.

Participare în calitate de reprezentanți ai CNTEE Transelectrica SA la comitete și grupe de lucru din cadrul ENTSO-E

Din partea CNTEE Transelectrica SA – DTEETN exista reprezentanți cu activitate permanentă în cadrul RDIC - Research, Development and Inovation Committee (ENTSO-E). Rolul RDIC și al grupurilor sale de lucru este:

- Să se asigure că interesele OTS din domeniul cercetării și dezvoltării sunt adresate în mod corespunzător părților interesate relevante;
- De a facilita activitatea de cercetare și dezvoltare între OTS
- Să ofere sprijin cuprinzător și o viziune construită reciproc asupra activităților de cercetare și dezvoltare ale comitetelor ENTSO-E și ale altor părți interesate

- Să promoveze conceptele, metodele și tehnologiile de cercetare și dezvoltare care vor compune și vor conduce sistemele energetice în viitor
- Să susțină activitățile legate de standardizare și interoperabilitate.

De asemenea, în cadrul RDIC există 6 grupe de lucru cu membrii din partea Transelectrica:

- WG1 Assets and Technologies;
- WG2 Security and System operation of tomorrow;
- WG3 Flexibility and Markets;
- WG4 Future of energy systems;
- WG5 Digital & Communication;
- Research, Development and Innovation Planning

În anul 2023 au avut loc diferite workshop-uri cu subiecte de interes și grad mare de noutate la care au participat și reprezentanții Transelectrica.

De asemenea s-a asigurat participarea la Strategy Workshop, organizat o dată pe an în cadrul RDIC.

Beneficiile aplicării conceptelor și standardelor Smart Grid (302-5)

Beneficiile aplicării conceptelor și standardelor Smart Grid pentru susținerea unui management performant al activelor:

- îmbunătățirea performanței financiare;
- deciziile privind investițiile și mentenanța activelor sunt bine consolidate;
- gestionarea riscurilor aferente operării sistemelor energetice;
- servicii și rezultate îmbunătățite;
- creșterea eficienței și eficacității operaționale;
- extinderea duratei de viață a activelor.

Acțiunile periodice de mentenanță preventivă bazate pe fiabilitatea activelor vor sprijini deciziile operatorilor de rețea

pentru îmbunătățirea flexibilității generale a sistemelor energetice, contribuind la un nivel mai înalt de integrare a surselor de energie.

Pentru îmbunătățirea managementului riscului în rețelele de transport este necesară implementarea politicilor de mentenanță predictivă bazate pe estimări mai exacte ale duratei de viață a activelor.

Monitorizarea în timp real a fluxurilor de putere în rețele și starea (condiția) activelor rețelelor pot contribui semnificativ la decizii pentru managementul activelor (mentenanță, modernizare, înlocuire).

Taxonomia UE raportată la activitatea Transelectrica în conformitate cu Regulamentul privind taxonomia (UE) 2020/852

Introducere

În anul 2018, Comisia Europeană a publicat „Planul de acțiune: finanțarea creșterii durabile”, lansând o strategie ambițioasă și cuprinzătoare privind finanțarea durabilă. Durabilitatea și tranziția către o economie sigură, neutră din punct de vedere climatic, rezilientă la schimbările climatice, mai eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și circulară sunt esențiale pentru asigurarea competitivității pe termen lung a economiei Uniunii.

Astfel, Comisia a stabilit măsuri pentru atingerea următoarelor obiective: reorientarea fluxurilor de capital către investiții durabile pentru a realiza o creștere durabilă și favorabilă incluziunii, gestionarea riscurilor financiare care decurg din schimbările climatice, epuizarea resurselor, degradarea mediului și aspectele sociale, precum și promovarea transparenței și a unei viziuni pe termen lung a activității financiare și economice.

În Comunicarea sa din 11 decembrie 2019, intitulată Pactul verde european, Comisia Europeană și-a luat angajamentul de a revizui dispozițiile privind raportarea de informații nefinanciare din Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului. Scopul său este transformarea Uniunii într-o economie modernă, eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și competitivă, fără emisii nete de gaze cu efect de seră (GES) până în 2050.

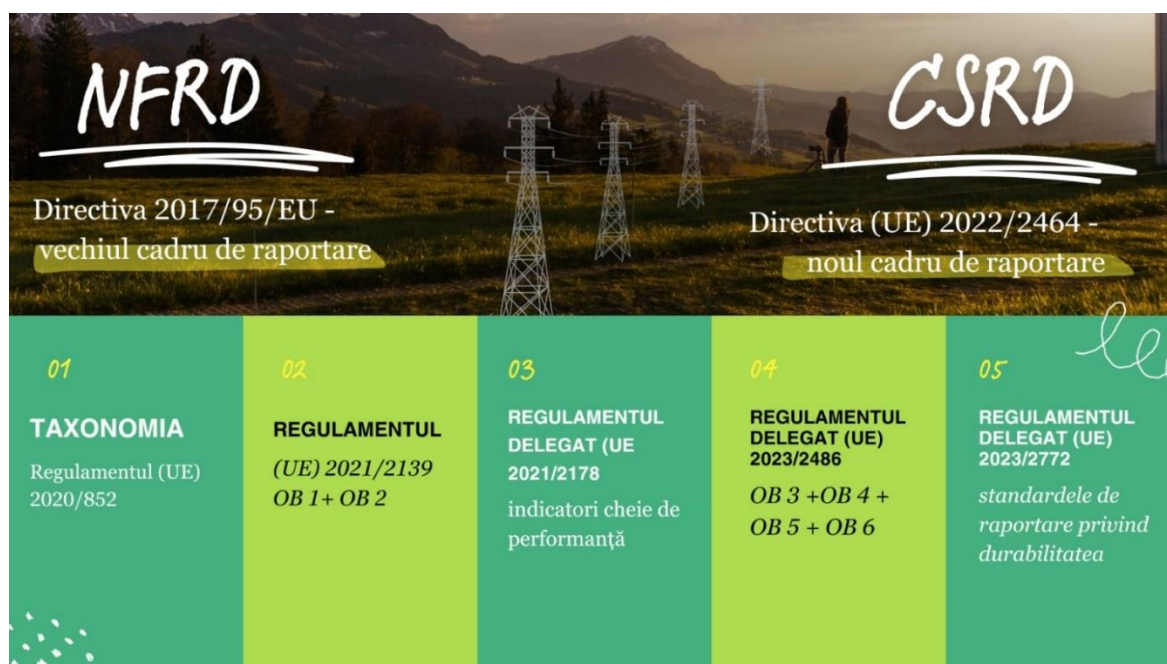
Țintele de climă și energie pe care UE și le-a stabilit pentru 2030 și 2050, cu scopul de a implementa Pactul Verde European, necesită și implicarea sectorului privat, cu scopul de a direcționa investițiile către proiecte și activități durabile.

În acest context, prezentarea de informații non-financiare relevante, comparabile și fiabile constituie un element determinant pentru gestionarea tranziției către o economie sustenabilă la nivel mondial, care să combine profitabilitatea pe termen lung cu justiția socială și protecția mediului. Nevoile de informare ale utilizatorilor au crescut semnificativ în ultimii ani și, cel mai probabil, vor continua să crească. Unul din principalele motive este nivelul din ce în ce mai mare de conștientizare de către investitori a faptului că aspectele legate de durabilitate pot pune în pericol performanța financiară a societăților. Astfel, prezentarea de informații non-financiare contribuie la măsurarea, monitorizarea și gestionarea performanțelor societăților și a impactului lor asupra acestora.

Cea mai importantă tendință din piețele de capital din ultimii ani este prioritizarea și dezvoltarea activelor verzi și sustenabile. Având în vedere acest aspect, instituțiile europene au introdus o taxonomie a activităților economice care pot fi considerate „sustenabile”, respectiv potențial capabile să contribuie la atingerea obiectivelor de mediu prestabilite.

Prin urmare, în ultimii ani, Comisia Europeană a adoptat o serie de acte normative într-un efort de a aborda atât problematica schimbărilor climatice, cât și alte provocări legate de sustenabilitate. Noile modificări legislative impun o transparență mai mare din partea societăților în ceea ce privește impactul lor în materie de sustenabilitate și modul cum gestionează riscurile conexe

Stabilirea cadrului de reglementare privind sustenabilitatea

1. **Regulamentul privind taxonomia** – Regulamentul (UE) 2020/852 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088 (**Regulamentul (UE) 2020/852, Regulamentul privind taxonomia**)

Necesitatea de a avea criterii unitare privind raportarea activităților economice care pot fi considerate sustenabile din punct de vedere al mediului, criterii care să asigure creșterea transparenței și a coerenței clasificării acestor activități și limitarea riscului de dezinformare ecologică, a determinat adoptarea în anul 2020, a Regulamentului (UE) 2020/852¹.

Astfel, Regulamentul (UE) 2020/852 își propune să ofere investitorilor, întreprinderilor și organizațiilor publice criterii și metode comune de încredere pentru identificarea activităților economice durabile. În plus, acesta permite

cuantificarea măsurii în care activitățile individuale ale companiei aderă și contribuie la obiectivele prestabilite, asigurând astfel o mai mare transparență pentru toate părțile interesate.

Regulamentul privind taxonomia stabilește un sistem comun de clasificare pentru a ajuta la definirea activităților economice durabile din punct de vedere al mediului.

Potrivit Regulamentului (UE) 2020/852, o activitate economică poate fi definită drept „durabilă din punct de vedere al mediului” dacă:

- **îndeplinește criteriile tehnice de monitorizare definite, pe baze științifice, pentru fiecare activitate.** Respectarea criteriilor tehnice de monitorizare asigură că o activitate:
 - **contribuie în mod substanțial la realizarea a cel puțin unuia dintre cele șase obiective de mediu;**
 - **nu prejudiciază în mod semnificativ (DNSH) niciunul dintre celelalte cinci obiective de mediu;**

¹ Transpus în legislația națională prin OMFP nr. 1239/2021 pentru modificarea și completarea reglementărilor contabile aplicabile operatorilor economici.

- **respectă garanțiile minime**, recunoscând importanța drepturilor omului și a drepturilor și standardelor internaționale prevăzute în: orientările Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) privind întreprinderile multinaționale, principiile directoare ale Organizației Națiunilor Unite (ONU) privind afacerile și drepturile omului și convențiile de bază ale Organizației Internaționale a Muncii (OIM).

Prin urmare, societățile supuse obligației întocmirii raportului non-financiar trebuie să aibă în vedere o serie de indicatori-cheie de performanță în domeniul climei, precum proporția din cifra de afaceri obținută din produse

active sau procese asociate cu activității economice care se califică drept durabile din punct de vedere al mediului.

2. *Regulamentul delegat (UE) 2021/2139*² de completare a Regulamentului (UE) 2020/852 prin stabilirea criteriilor tehnice de examinare pentru a determina condițiile în care o activitate economică se califică drept activitate care contribuie în mod substanțial la atenuarea schimbărilor climatice sau la adaptarea la schimbările climatice și pentru a stabili dacă activitatea economică respectivă aduce prejudicii semnificative vreunui dintre celelalte obiective de mediu (**Regulamentul delegat (UE) 2021/2139**)

În iunie 2021, Comisia Europeană a adoptat Regulamentul delegat, care stabilește criteriile tehnice de monitorizare

sau servicii asociate cu activități economice care se califică drept durabile din punct de vedere al mediului în conformitate cu cerințele Regulamentului privind taxonomia, **proporția din cheltuielile de capital și proporția din cheltuielile de exploatare legate de**

pentru a determina condițiile potrivit cărora o activitate economică se califică drept

² Modificat prin Regulamentul delegat (UE) 2022/1214 al Comisiei din 09.03.2022 și Regulamentul delegat (UE) 2023/2485 al Comisiei din 27.06.2023.

contribuind în mod substanțial la atenuarea schimbărilor climatice sau la adaptarea la schimbările climatice și pentru a stabili dacă acea activitate economică nu cauzează prejudicii semnificative niciunui dintre celelalte obiective de mediu.

Regulamentul delegat completează art. 8 din Regulamentul (UE) 2020/852, ce impune entităților ce au obligația de a publica informații non-financiare să furnizeze informații investitorilor despre performanța de mediu a activelor și a activităților lor economice. Astfel, Regulamentul delegat precizează conținutul, metodologia și natura informațiilor ce trebuie prezentate în raportul non-financiar, ținând seama de particularitățile societăților financiare și non-financiare și de criteriile tehnice de examinare stabilite în Regulamentul delegat.

3. Regulamentul delegat (UE) 2021/2178³ de completare a Regulamentului (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului prin precizarea conținutului și a modului de prezentare a informațiilor care trebuie furnizate de întreprinderile care fac obiectul articolului 19a sau 29a din Directiva 2013/34/UE în ceea ce privește activitățile economice durabile din punctul de vedere al mediului și prin precizarea metodologiei pentru respectarea acestei obligații de furnizare de informații (Regulamentul delegat (UE) 2021/2178)

Regulamentul delegat (UE) 2021/2178 specifică conținutul și prezentarea informațiilor care trebuie dezvăluite de către întreprinderile care fac obiectul articolelor 19a sau 29a din Directiva 2013/34/UE.

³ Modificat prin Regulamentul delegat (UE) 2022/1214 al Comisiei din 09.03.2022 și Regulamentul delegat (UE) 2023/2486 al Comisiei din 27.06.2023.

4. Regulamentul delegat (UE) 2023/2486 de completare a Regulamentului (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului prin stabilirea criteriilor tehnice de examinare pentru a determina condițiile în care o activitate economică se califică drept activitate care contribuie în mod substanțial la utilizarea durabilă și la protejarea resurselor de apă și a resurselor marine, la tranziția către o economie circulară, la prevenirea și controlul poluării sau la protejarea și refacerea biodiversității și a ecosistemelor și pentru a stabili dacă activitatea economică respectivă aduce prejudicii semnificative vreunui dintre celelalte obiective de mediu și de modificare a Regulamentului delegat (UE) 2021/2178 al Comisiei în ceea ce privește publicarea de informații specifice referitoare la activitățile economice respective (Regulamentul delegat (UE) 2023/2486)

Regulamentul delegat (UE) 2023/2486 conține criteriile tehnice de examinare cu scopul de a determina condițiile în care o activitate economică se califică drept:

- activitate care contribuie în mod substanțial la utilizarea durabilă și la protecția resurselor de apă și a celor marine,
- activitate care contribuie în mod substanțial la tranziția către o economie circulară,
- activitate care contribuie în mod substanțial la prevenirea și controlul poluării,
- activitate care contribuie în mod substanțial la protecția și refacerea biodiversității și a ecosistemelor.

5. Regulamentul delegat (UE) 2023/2772 de completare a Directivei 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului în ceea ce privește standardele de raportare privind durabilitatea (Regulamentul delegat (UE) 2023/2772)

Prin Regulamentul delegat (UE) 2023/2772 sunt stabilite standardele de raportare privind durabilitatea pe care întreprinderile trebuie să le utilizeze pentru a-și efectua raportarea, acesta aplicându-se de la 1 ianuarie 2024 pentru exercițiile financiare care încep la 1 ianuarie 2024 sau după această dată.

6. Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) – Directiva (UE) 2022/2464 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 537/2014, a Directivei 2004/109/CE, a Directivei 2006/43/CE și a Directivei 2013/34/UE în ceea ce privește raportarea privind durabilitatea de către întreprinderi (Directiva (UE) 2022/2464)

Directiva, **transpusă la nivel național prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 85/2024 pentru reglementarea aspectelor referitoare la raportarea privind durabilitatea, reprezintă noul cadru de reglementare, aceasta introducând în raportarea non-financiară cerințe de raportare mai detaliate și auditarea obligatorie a informațiilor prezentate** (asigurarea faptului că informațiile raportate sunt exacte și fiabile).

CSRD urmărește să asigure un cadru unitar de raportare care să conțină

informații adecvate, puse la dispoziția stakeholder-ilor, cu privire la:

- riscurile pe care le prezintă pentru societăți aspectele legate de durabilitate;
- impactul societăților asupra oamenilor și a mediului.

Acest lucru presupune ca, pe de-o parte, societățile de la care utilizatorii au nevoie de informații privind durabilitatea să raporteze astfel de informații și pe de alta, ca acestea să raporteze toate informațiile pe care utilizatorii le consideră relevante.

Potrivit art. V din Ordinul ministrului finanțelor nr. 85/2024, **pentru exercițiul financiar 2023, raportarea informațiilor nefinanciare** prevăzute de Reglementările contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, aprobate prin OMFP nr. 1802/2014, respectiv de Reglementările contabile conforme cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2844/2016, **se efectuează conform prevederilor reglementărilor menționate, în vigoare la data de 31 decembrie 2023.**

Taxonomia UE raportată la activitatea Transelectrica

Taxonomia face distincția între activitățile economice eligibile din punct de vedere al taxonomiei și activitățile economice aliniate la taxonomie, după cum urmează:

- **activitate economică eligibilă din punct de vedere al taxonomiei:** o activitate economică descrisă în actele delegate adoptate în conformitate cu Regulamentul (UE) 2020/852, indiferent dacă respectiva activitate economică îndeplinește unul sau toate criteriile

tehnice de selecție stabilite în acele acte delegate;

- **activitate economică aliniată la taxonomie:** o activitate economică ce contribuie în mod substanțial la unul dintre cele șase obiective de mediu ale UE (îndeplinește criteriile tehnice de selecție stabilite), nu dăunează semnificativ niciunui dintre celelalte cinci și este desfășurată cu respectarea garanțiilor sociale minime.

În procesul de studiu și analiză a gradului de eligibilitate și aliniere a

activităților Transelectrica la Taxonomie, s-au parcurs următorii pași:

- a) clasificarea și gruparea activităților economice ale Transelectrica;
- b) analiza eligibilității activităților identificate;
- c) evaluarea conformității cu criteriile tehnice stabilite prin Regulamentul delegat (UE) 2021/2139 pentru contribuția la obiectivele de mediu de atenuare și adaptare la schimbările climatice și Regulamentul delegat (UE) 2023/2486 pentru contribuția la obiectivele de mediu privind utilizarea durabilă și protecția resurselor de apă și a celor marine, tranziția către o economie circulară, prevenirea și controlul poluării, protecția și refacerea biodiversității și a ecosistemelor;
- d) analiza principiului DNSH („A nu prejudicia în mod semnificativ”). Activitățile nu trebuie să provoace prejudicii semnificative celorlalte obiective de mediu ale UE definite în Regulamentul (UE) 2020/852;
- e) verificarea respectării garanțiilor sociale minime.

Dintre obiectivele principale ale Transelectrica cu relevanță în ceea ce privește taxonomia, reamintim:

- furnizarea serviciului de transport și de sistem al energiei electrice la nivelul cerințelor și așteptărilor clienților și al standardelor de performanță definite în reglementări și contracte;
- optimizarea exploatarea infrastructurii RET pentru asigurarea calității energiei electrice transportate conform cerințelor ENTSO-E și Codului tehnic al RET, cu limitarea impactului negativ asupra mediului înconjurător la nivel admisibil pe plan european;
- asigurarea accesului participanților la RET, ca suport al pieței angro de electricitate, în mod transparent, echidistant și nediscriminatoriu;
- dezvoltarea și modernizarea RET, în acord cu necesitățile utilizatorilor;
- susținerea dezvoltării și diversificării pieței interne și regionale de energie electrică în perspectiva integrării în piața europeană;
- contribuția majoră la asigurarea dezvoltării durabile a economiei naționale.

Activitățile Transelectrica	Descrierea activității conform Regulamentului delegat al Comisiei 2021/2139	Activități eligibile	Activități aliniate
Gestionarea și exploatarea infrastructurii energetice la nivel național Include transportul de energie electrică, operarea sistemului și gestionarea rețelei de transport pentru sistemul electric național.	Activitate: Transportul energiei electrice. Descriere: inclusiv activități din segmentul Activități Reglementate, în principal privind dezvoltarea, operarea, exploatarea și mentenanța RET, care face parte din sistemul european interconectat, precum și activitățile de dispecerizare și contorizare.	Da. 100% eligibilă	Da. 100% aliniată
Cifră de afaceri		97,9%	97,9%

Ca urmare a evaluării conformității cu criteriile tehnice de selecție pentru determinarea condițiilor în care se consideră că o activitate economică aduce o contribuție substanțială la cele 6 obiective de mediu (atenuarea la schimbările climatice, adaptarea la schimbările climatice, la utilizarea durabilă

Obiectivele și țintele de mediu determinate la nivel de Transelectrica au urmărit menținerea unui sistem de management de mediu performant, prevenirea și reducerea poluării astfel încât impactul rețelei electrice de transport și a activităților desfășurate asupra mediului de către Companie să se

și protecția resurselor de apă și a celor marine, la tranziția către o economie circulară, la prevenirea și controlul poluării, precum și la protecția și refacerea biodiversității și a ecosistemelor), se consideră că activitățile Companiei care îndeplinesc aceste criterii, și, în consecință, contribuie substanțial la aceste obiective sunt următoarele:

- **Gestionarea și exploatarea infrastructurii energetice la nivel național.**

încadreze în limitele cerințelor naționale și europene.

Atingerea acestor obiective și ținte s-a realizat prin acțiunile cuprinse în Programul anual de Management de Mediu pentru reducerea poluării aerului, apei, solului, reducerea nivelului de zgomot și vibrații, perfecționarea managementului deșeurilor și al apelor uzate, refacerea cadrului natural după execuția lucrărilor de mentenanță/modernizare/retehnologizare, protecția

faunei și florei și monitorizarea factorilor de mediu.

În anul 2023, principalele direcții urmărite de Transelectrica pentru atingerea obiectivelor de mediu au fost:

La nivelul Tanselectrica se elaborează anual un „Program de Management de Mediu și Protecția mediului” care cuprinde acțiunile și lucrările necesare pentru atingerea obiectivelor și țințelor de mediu ale Companiei, inclusiv termenele, resursele necesare și personalul responsabil pentru implementarea programului. Crearea și utilizarea acestui program este importantă pentru implementarea, menținerea și îmbunătățirea sistemului de management de mediu din Companie.

Modalități prin care Transelectrica urmărește fiecare dintre cele 6 obiective de mediu stabilite de Regulamentul (UE) 2020/852.

Transelectrica definește și aplică măsuri preventive și corective în scopul reducerii impactului instalațiilor și activităților sale asupra mediului. Diversitatea condițiilor de mediu pentru fiecare amplasament al instalațiilor RET (linii electrice aeriene, stații electrice de transformare și conexiune, clădiri) determină, în diverse etape (proiectare, construcție, operare și dezafectare) ale fiecărei instalații, impacturi de mediu specifice. Astfel că măsurile preventive și corective sunt definite pentru fiecare caz în parte pentru condițiile existente pe fiecare amplasament.

În faza de proiectare măsurile preventive și corective pentru o instalație sunt definite prin studiile de impact, studii de evaluare adecvată și prin planul de management de mediu. Măsurile stabilite în proiect sunt aplicate în timpul construcției.

Mentenanța instalațiilor în funcțiune este realizată în mod sistematic conform instrucțiunilor tehnice interne. Se întocmesc planuri de management de

mediu de către societățile care execută lucrările de mentenanță.

Principalele acțiuni și măsuri realizate pentru prevenirea și /sau limitarea impactului asupra mediului:

a) elaborarea documentațiilor și depunerea dosarelor pentru autorizarea / reautorizarea obiectivelor din gestiunea Companiei din punct de vedere al protecției mediului și pentru gospodărirea apelor;

b) executarea de lucrări de:

- construcție sau mentenanță a rețelelor de canalizare pentru ape uzate menajere și/ sau pluviale;
- montare separatoare apă-ulei la cuvele echipamentelor cu ulei și la platformele de depozitare;
- montare fose septice;
- construcție platforme betonate pentru depozitarea temporară a echipamentelor și deșeurilor;
- mentenanță a echipamentelor cu ulei sau SF6 pentru prevenirea scurgerilor;
- vopsitorie a stâlpilor liniilor electrice aeriene (LEA) în culori adecvate peisajului;
- defrișare/ întreținere coridoare de siguranță pentru LEA;
- refacere/amenajare teren pentru aducerea la starea inițială (după finalizarea lucrărilor);

c) achiziții de servicii privind:

- monitorizarea calității apelor uzate din stațiile și sediile Companiei și propunerea de soluții de reducere a poluării conform cerințelor din autorizațiile de mediu și de gospodărire a apelor;
- monitorizarea emisiilor de poluanți în atmosferă (zgomot, câmp electric și magnetic, emisii poluante, concentrațiile de ozon); valorile obținute pentru parametri determinați au fost analizate și interpretate, rezultând concluzii privind nivelul

emisiilor de poluanți și încadrarea în valorile limită admise de legislație;

- colectarea, sortarea, transportul și valorificarea/eliminarea deșeurilor.

Contribuția substanțială a Companiei la obiectivele de mediu este expusă pe larg la secțiunea privind Responsabilitatea față de mediu. Cu toate acestea, facem următoarele precizări:

a) atenuarea schimbărilor climatice:

În acord cu tendințele la nivel european, în cadrul acțiunilor de modernizare și re tehnologizare se urmărește implementarea echipamentelor care să aibă un impact mai redus asupra factorilor de mediu.

Prevenirea și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră se realizează prin utilizarea de echipamente presurizate închise/sigilate, prin asigurarea serviciilor de mentenanță a echipamentelor conform programărilor și, de asemenea, prin monitorizarea emisiilor.

În prezent, Transelectrica deține o flotă de mașini alcătuită din autoturisme care sunt echipate cu tehnologii performante de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră (EURO 5 și EURO 6), respectându-se standardele de poluare

a aerului impuse de legislația națională și europeană.

b) adaptarea la schimbările climatice: Nu este cazul.

c) utilizarea durabilă și protecția resurselor de apă și a celor marine: Nu este cazul.

d) tranziția către o economie circulară:

Gestionarea tuturor categoriilor de deșeuri se realizează în conformitate cu prevederile OUG nr. 92/2021 privind regimul deșeurilor, avându-se în vedere, în special, aplicarea ierarhiei deșeurilor, respectiv: prevenirea, pregătirea pentru reutilizare, reciclarea, alte operații de valorificare și eliminarea, fără a se pune în pericol sănătatea umană și în special fără a impacta negativ mediul.

Din activitatea de transport al energiei electrice nu rezultă în mod direct deșeuri. Deșeurile rezultă din activitatea de construcție, mentenanță și din activitatea umană. Cantitățile de deșeuri sunt diferite de la an la an, în funcție de volumul lucrărilor de investiții și de mentenanță.

Deșeurile generate s-au eliminat/valorificat cu firme autorizate.

Deșeuri generate (t)	Deșeuri valorificate (t)	Deșeuri eliminate (t)	Deșeuri stocate (t)	Indicator de gestionare deșeuri: deșeuri eliminate, valorificate/deșeuri generate
6061,93	2117,54	2653,77	1290,62	78.71 %

e) prevenirea și controlul poluării;

Astfel cum a fost precizat anterior și la secțiunea privind Responsabilitatea față de mediu și expus pe larg:

- din exploatarea normală a instalațiilor RET nu sunt evacuate pe sol, în apele subterane sau terestre niciun fel de noxe; cu toate acestea,

pot apărea situații de poluări accidentale;

- în timpul activităților de construcție, mentenanță și de exploatare normală a instalațiilor RET nu sunt evacuate în atmosferă cantități semnificative de poluanți; cu toate acestea, pot apărea situații de poluări accidentale;

- LEA de înaltă tensiune generează poluarea atmosferei cu ozon și oxizi de azot ca urmare a descărcărilor corona care apar în jurul conductoarelor active, mai ales pe timp ploios;
- din procesul de transport al energiei electrice nu rezultă ape uzate tehnologice; apele uzate generate pe amplasamentul instalațiilor RET sunt precizate la secțiunea privind Responsabilitatea față de mediu;
- stațiile electrice de transformare/ conexiune și liniile electrice aeriene de 220 kV și 400 kV au impact relativ restrâns asupra vecinătăților, existent doar în jurul instalațiilor RET;
- în perioada de construcție se poate produce zgomot cauzat de execuția lucrărilor și funcționarea echipamentelor și mijloacelor auto.
- în timpul operării, poluarea fonică se realizează din cauza zgomotului produs de funcționarea, vibrația instalațiilor RET sau de descărcările corona din spațiul din jurul conductoarelor active. Nivelul de zgomot produs de efectul corona la o distanță de 25 m de conductorul activ variază între 53 dB pe timp ploios și 33 dB pe timp frumos.
- în ceea ce privește emisiile cu efect de seră, valorile pentru anul 2023 nu au fost calculate având termen de raportare în luna iunie 2024. La ultima situație din mai 2023 privind emisiile de SF₆ din echipamentele din gestiunea Transelectrica, valoarea era de 75.863,64 kg (tabel expus la secțiunea privind Responsabilitatea față de mediu).

Transelectrica a luat măsuri de prevenire a poluării și de reducere a impactului asupra mediului, atât în activitatea de exploatare, cât și în activitățile de mentenanță și cele de

investiții care presupun lucrări de construcții – montaj.

Determinarea riscurilor asociate aspectelor de mediu semnificative identificate pentru activitățile/procesele derulate în Transelectrica a condus la o serie de efecte benefice și de oportunități prezentate la secțiunea privind Responsabilitatea față de mediu.

Transelectrica definește și aplică măsuri preventive și corective în scopul reducerii efectelor instalațiilor și activităților sale asupra mediului. Diversitatea condițiilor de mediu pentru fiecare amplasament al instalațiilor RET (linii electrice aeriene, stații electrice de transformare și conexiune, clădiri) determină, ca în diverse etape (proiectare, construcție și operare) ale fiecărei instalații, impacturi de mediu specifice, astfel că măsurile sunt definite pentru fiecare caz în parte pentru condițiile existente pe fiecare amplasament.

f) protecția și refacerea biodiversității și a ecosistemelor:

Alegerea amplasamentelor stațiilor și a traseului liniilor electrice aeriene (LEA) se face astfel încât să conducă la o ocupare cât mai mică a terenurilor și la degradarea cât mai redusă a acestora pe durata lucrărilor de construcție.

Impactul asupra faunei este semnificativ, în special asupra păsărilor, manifestându-se prin coliziunea sau electrocutarea acestora de către instalațiile RET în culoarele de migrație sau în zonele protejate. Impactul asupra vegetației este determinat de ocuparea definitivă sau temporară a terenurilor și de îndepărtarea vegetației care depășește o anumită înălțime, din zonele de siguranță ale instalațiilor RET, pentru evitarea apariției incendiilor.

Pentru menținerea statutului favorabil de conservare a speciilor și habitatelor de interes comunitar la efectuarea lucrărilor de întreținere și reparații s-au luat următoarele măsuri:

- montarea unor dispozitive pe conductoarele de protecție ale LEA cu caracteristici care le fac vizibile pentru păsări în vederea evitării coliziunii;

- montarea de dispozitive de îndepărtare a păsărilor pentru prevenirea riscului de electrocutare;

- executarea lucrărilor de defrișare/întreținere a coridoarelor de siguranță la LEA numai în afara perioadei de vegetație și după terminarea sezonului de cuibărit al păsărilor;

- interzicerea personalului Companiei și celui executant al lucrărilor a oricărei forme de recoltare, capturare, ucidere, distrugere sau vătămare a exemplarelor aflate în mediul lor natural, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic; deteriorarea, distrugerea și/sau culegerea intenționată a cuiburilor și/sau a ouălor din natură; deteriorarea / distrugerea locurilor de reproducere ori odihnă;

- depozitarea controlată a deșeurilor pentru a nu pune în pericol fauna.

În faza de proiectare, măsurile preventive și corective pentru o instalație sunt definite prin studiile de impact, studii de evaluare adecvată și prin planul de management de mediu. Măsurile stabilite în proiect sunt aplicate în timpul construcției.

Transelectrica urmărește ca prin activitatea sa viitoare să reducă impactul instalațiilor asupra mediului, în principal, prin reducerea suprafețelor de teren ocupate, reducerea impactului asupra faunei și florei, reducerea intensității câmpului electromagnetic la sol și a pierderilor prin efect Corona, etc.

În ceea ce privește așteptările Companiei, din punct de vedere al relației cu autoritățile de reglementare privind implementarea de proiecte noi care să aducă elemente de sustenabilitate, precizăm următoarele aspecte:

La nivel național, ANRE - în calitatea sa de autoritate de reglementare în domeniul energiei - joacă un rol important în atingerea obiectivelor de decarbonare a mixului de producere a energiei electrice. Mai jos prezentăm cu titlu exemplificativ o serie de procese naționale relevante din perspectiva sustenabilității, în cadrul cărora ANRE are o contribuție importantă.

Controlul investițiilor în extinderea și dezvoltarea rețelelor electrice de interes public. În sectorul rețelelor de transport și distribuție a energiei electrice, ANRE aprobă planurile de dezvoltare ale operatorilor de rețea. În cadrul acestui proces, ANRE se asigură că planurile de dezvoltare a rețelelor electrice sunt corelate cu obiectivele de politică și strategie integrată energie-mediu (ex. țintele stabilite în PNIESC), respectiv că aceste planuri de dezvoltare asigură capacitatea necesară a rețelelor pentru racordarea de capacități de producere RES suficiente pentru atingerea obiectivelor de mediu, în termenele stabilite. ANRE monitorizează stadiul realizării investițiilor în rețelele electrice publice și are la dispoziție instrumentarul stabilit prin lege pentru a sancționa eventuale întârzieri semnificative în realizarea investițiilor. De asemenea, ANRE este responsabilă pentru asigurarea unui cadru adecvat pentru recuperarea de către operatorii rețelelor electrice publice a costurilor cu realizarea investițiilor prin care se creează capacitatea de a racorda capacități noi de producere a energiei electrice.

Stabilirea unui cadru de reglementare adecvat care să faciliteze procesul de racordare la rețelele electrice publice a resurselor care sprijină procesul de decarbonare. ANRE stabilește regulile care guvernează procesul de racordare la rețea a capacităților de producere, de consum și a instalațiilor de stocare a energiei electrice. În ultimii ani, ANRE a emis norme care fac

posibilă racordarea la rețea de capacitați noi suplimentare de producție a energiei electrice, cu utilizarea limitărilor operaționale în situații de contingență (N-1). Tot în ultimii ani, ANRE a adus o serie de modificări la reglementările de racordare de natură să faciliteze procesul de racordare la rețea a unităților de producere, a consumului și a instalațiilor de stocare. Foarte recent, ANRE a lansat în consultare publică un proiect care prevede alocarea capacității de racordare la rețele prin metode bazate pe piață (licitații), de natură să asigure condiții transparente și echidistante de acces la rețea pentru capacitățile noi de producere și în același timp să responsabilizeze mai mult atât pe investitorii în capacitați noi de producere în ce privește realizarea acestor capacități, cât și pe operatorii de rețea în ce privește realizarea lucrărilor de întărire necesare pentru evacuarea producției.

Stabilirea unui cadru de reglementare adecvat pentru derularea schemelor de sprijin pentru tehnologiile cu emisii scăzute de gaze cu efect de seră. ANRE joacă roluri importante în derularea schemei de sprijin pentru capacitați de producere RES (certIFICATE VERZI) și în derularea schemei de sprijin pentru cogenerarea de înaltă eficiență. Cel mai probabil, ANRE va avea un rol important de jucat și în schema de sprijin de tip CfD (contracts for differences) pentru tehnologii cu emisii scăzute de carbon, schema aflată pe agenda energetică a autorităților naționale ale României.

Stabilirea unui cadru de reglementare adecvat pentru funcționarea optimă a pieței de echilibrare în condițiile unei prezențe din ce în ce mai mari în a RES în SEN. ANRE stabilește regulile care guvernează funcționarea pieței de echilibrare, o componentă extrem de importantă a pieței de energie având în vedere integrarea în SEN a unui volum din ce în ce mai mare

de capacitați de producere din RES cu producție intermitentă.

Îndeplinirea obligațiilor ce revin ANRE în cadrul planului de decarbonare a mixului de producere a energiei electrice al României stabilit prin OUG nr. 108/2022. ANRE supraveghează respectarea planului de decarbonare de către deținătorii capacităților de producere a energiei electrice pe bază de lignit și huiă.

În ceea ce privește activitatea de mentenanță RET, aceasta se conformează Programului de Asigurare a Mentenanței (PAM) elaborat pe baza Regulamentului de conducere și organizare a activității de mentenanță aprobat prin Ordinul Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE) nr. 96/2017, cu modificările și completările ulterioare, pentru aprobarea Regulamentului de organizare a activității de mentenanță, Norma tehnică internă Transelectrica -Regulamentul de mentenanță preventivă la instalațiile și echipamentele din cadrul RET - având indicativul NTI-TEL-R-001-2007 și Programelor anuale de mentenanță RET (PM RET).

NTI-TEL-R-001-2007 prevede ca lucrările/ serviciile de mentenanță să se efectueze numai la momentele oportune, în cantitatea și calitatea necesare, în așa fel încât să fie îndeplinite următoarele deziderate importante:

- menținerea unui nivel corespunzător al siguranței în funcționare a instalațiilor RET;
- menținerea nivelurilor intrinseci de fiabilitate ale ansamblurilor funcționale și echipamentelor componente;
- creșterea disponibilității instalațiilor;
- optimizarea costurilor totale pe durata de utilizare.

În perspectivă se are în vedere eficientizarea activității de mentenanță RET prin:

- accentuarea operațiilor de mentenanță preventivă pentru a se reduce mentenanța corectivă;
- continuarea programului de inspecție multispectrală a LEA;
- **utilizarea metodelor non-invazive pentru constatarea**

stării tehnice a instalațiilor electrice;

- derularea contractului sectorial pentru furnizarea de echipamente primare de medie și înalta tensiune și punerea acestora la dispoziție pentru montare în instalațiile Companiei.

KPI: Cifra de afaceri, CAPEX și OPEX asociate activităților aliniate la taxonomie

În conformitate cu articolul 8 din Regulamentul privind taxonomia, întreprinderile nefinanciare sunt obligate să dezvăluie următoarele informații:

- a) proporția din cifra de afaceri a acestora (venituri) derivată din produse sau servicii asociate cu activități economice care se califică drept durabile din punct de vedere ecologic în conformitate cu Regulamentul privind taxonomia;
- b) proporția din cheltuielile lor de capital (CAPEX) și proporția din cheltuielile lor operaționale (OPEX) legate de active sau procese asociate cu activități economice care se califică drept durabile din punct de vedere ecologic în conformitate cu Regulamentul privind taxonomia.

Sunt descrise, de asemenea, informațiile cantitative și calitative care trebuie raportate (KPI) și criteriile pentru redactarea unor astfel de indicatori.

În ceea ce privește calcularea KPI-urilor, Anexa I a Regulamentului delegat al Comisiei 2021/2178 include la punctul 1 conținutul KPI-urilor care urmează să fie raportați de către întreprinderile nefinanciare, specificând categoric că următoarele informații trebuie raportate pentru fiecare dintre indicatori:

Cifra de afaceri (Venituri). Proporția din cifra de afaceri se calculează ca ponderea din cifra de afaceri netă obținută din produse sau servicii, inclusiv activele

necorporale, asociată cu activitățile economice aliniate la taxonomie (numărător), împărțită la cifra de afaceri netă (numitor).

Investiții în active fixe (CAPEX).

Numitorul include adaosurile la imobilizările corporale și necorporale în cursul exercițiului financiar avut în vedere înainte de depreciere, amortizare și orice reevaluări, inclusiv cele care rezultă din reevaluări și deprecieri, pentru exercițiul financiar relevant și excluzând variațiile valorii juste. Numitorul acoperă, de asemenea, adaosurile la imobilizările corporale și necorporale rezultate din combinații de întreprinderi.

Numărătorul este egal cu partea din cheltuielile de capital inclusă în numitor care: a) se referă la active sau procese care sunt asociate cu activități economice aliniate la taxonomie; b) face parte dintr-un plan de extindere a activităților economice aliniate la taxonomie sau pentru a permite activităților economice eligibile din punct de vedere al taxonomiei să se alinieze la taxonomie.

Cheltuieli operaționale (OPEX).

Numitorul acoperă costurile directe necapitalizate legate de cercetare și dezvoltare, măsurile de renovare a clădirilor, contractele de leasing pe termen scurt, întreținerea și reparațiile, precum și orice alte cheltuieli directe legate de întreținerea curentă a imobilizărilor corporale de către întreprindere sau partea terță către care sunt externalizate

activitățile care sunt necesare pentru a se asigura funcționarea continuă și eficientă a acestor active.

Numărătorul include partea din cheltuielile operaționale inclusă în numitor care: a) este legată de activele sau procesele asociate cu activitățile economice aliniate la taxonomie, inclusiv formarea profesională și alte nevoi de adaptare a resurselor umane, precum și costurile directe necapitalizate pe care le reprezintă activitățile de cercetare și dezvoltare.

În plus, în octombrie 2022, a existat o Comunicare din partea Comisiei Europene privind interpretarea anumitor prevederi legale din actul delegat privind publicarea de informații în temeiul articolului 8 din Regulamentul UE privind taxonomia, privind raportarea activităților și activelor economice eligibile pentru

taxonomie, care clarifică o serie de aspecte care fuseseră evidențiate în legătură cu aplicarea articolului 8 din Regulament.

Având în vedere considerentele expuse în Anexa I la Regulament, trebuie menționat că procedurile urmate pentru determinarea numărătorului și numitorului fiecărui KPI-uri Transelectrica îndeplinesc cerințele Regulamentului.

De asemenea, reglementările contabile la care se face referire raportat la Venituri, CAPEX și OPEX corespund reglementărilor contabile aplicabile Transelectrica. Prin urmare, nu a fost necesar să se facă nicio adaptare sau interpretare în acest sens.

Pe baza celor de mai sus, informațiile Transelectrica pentru anul 2023, în conformitate cu Regulamentul privind taxonomia, sunt următoarele:

Activități eligibile pentru taxonomie și aliniate la taxonomie din perspectiva veniturilor totale realizate în anul 2023	
	2023
Venituri totale	97,9%

Exercițiul financiar 2023	Anul 2023			Criterii privind contribuția substanțială							„Criterii aferente principiului de” a nu aduce prejudicii semnificative (Does Not Significantly Harm – DNSH) (*)							Proportia din cifra de afaceri aliniată la taxonomie (A.1.) sau eligibilă din punctul de vedere al taxonomiei (A.2.) cifra de afaceri, anul N-1 (18)
	Codul (*) (2)	Cifra de afaceri (3)	Proportia din cifra de afaceri, anul 2023 (4)	Atenuarea schimbărilor climatice (5)	Adaptarea la schimbările climatice (6)	Apa (7)	Poluarea (8)	Economia circulară (9)	Biodiversitatea (10)	Atenuarea schimbărilor climatice (11)	Adaptarea la schimbările climatice (12)	Apa (13)	Poluarea (14)	Economia circulară (15)	Biodiversitatea (16)	Garrații minime (17)		
Gestionarea și exploatarea infrastructurii energetice la nivel național	4.9	Moneda	%	100%	N/A	N/A	100%	78,71%	100%	D	N/A	N/A	D	D	D	D	100%	

Despre raport (102-3, 102-48, 102-49, 102-50, 102-51, 102-52, 102-53, 102-54, 102-55)

Transelectrica publică cel de-al șaptelea raport de sustenabilitate care continuă drumul pornit în anul 2018, folosindu-se de experiența anterioară pentru a prezenta indicatori din ce în ce mai relevanți pentru persoanele interesate.

Acest raport a fost realizat în conformitate cu Standardele Global Reporting Initiative (GRI Standards – Core option) și cuprinde perioada de raportare 1 ianuarie 2023 – 31 decembrie 2023.

Informațiile pe care le conține Raportul de Sustenabilitate al Transelectrica nu tratează exhaustiv aspectele non-financiare ale Companiei, însă ele se bazează pe ceea ce persoanele interesate ne-au semnalat ca fiind domenii de interes. Prezentul raport aduce, pe lângă informațiile actualizate cu privire la indicatori cunoscuți din trecut, puncte noi care plasează Compania pe linia instituțiilor ce acordă atenție

suplimentară unor zone importante la nivel global – protecția mediului, protecția și bunăstarea angajaților, reducerea inegalităților de gen sau promovarea unei activități sustenabile.

Am ales în continuare acest standard de raportare pentru a ne asigura de faptul că persoanele interesate primesc informații relevante și în concordanță cu tendințele prezente în spațiul internațional, fără să ne limităm la subiectele obligatorii de raportat specificate în legislația aplicabilă.

Continuând practica raportărilor, Transelectrica intenționează să raporteze anual informații non-financiare.

Punctul de contact pentru întrebări sau orice alte informații este la sediul central din Strada Olteni nr. 2-4, sector 3, București, Departamentul de Strategie Corporativă și Raportare Non-financiară din cadrul Transelectrica.

INDEX GRI

Aspecte generale

Indicator	Detalii indicator	Capitol aferent din raport	Pagina
102-1	Numele organizației	1	6
102-2	Activități, branduri, produse și servicii	1	12
102-3	Localizarea sediului central	9	100
102-4	Localizarea operațiunilor	1	12
102-5	Acționariat și formă legală	1	12
102-6	Piețe pe care își desfășoară activitatea	1	12
102-7	Scara organizației	1	25
102-8	Informații despre angajați	2	33
102-11	Abordări din perspectiva precauției	1	13
102-12	Inițiative externe	1	27
102-13	Afilieri	1	27
102-14	Mesajul Directoratului		4
102-15	Impact, riscuri și oportunități cheie	7	59-65
102-16	Valori, principii, standarde și norme	1	11
102-17	Codul pentru consultare și preocupare în privința eticii	1	25
102-18	Structura guvernantei corporative	1	26
102-19	Delegarea competențelor	1	26-27
102-20	Responsabilitățile la nivel executiv privind subiectele economice, de mediu și sociale	1	21-23
102-21	Consultarea Factorilor Interesați cu privire la subiectele economice, de mediu și sociale	1	22
102-22	Componența celui mai înalt organism de guvernare și a comitetelor sale	1	26
102-23	Președintele celui mai înalt organism de guvernare	1	26
102-24	Nominalizarea și selectarea celui mai înalt organism de guvernare	1	26
102-25	Conflicte de interese	1	25
102-26	Rolul celui mai înalt organism de guvernare în stabilirea scopului, valorilor și strategiei	1	26
102-27	Informarea forului superior	1	26
102-28	Evaluarea performanței forului superior	1	26
102-30	Eficiența proceselor de management al riscurilor	1	13
102-31	Revizuirea temelor economice, de mediu și sociale	1	21-22
102-32	Rolul celui mai înalt organism de guvernare în raportare	1	21-22
102-33	Comunicarea preocupărilor critice	1	23-24
102-35	Politica de remunerare	2	33
102-36	Procesul de determinare a remunerației	2	33
102-40	Lista grupurilor persoanelor interesate	1	22-24
102-41	Contracte colective de muncă	2	38
102-42	Identificarea și selectarea persoanelor interesate	1	21
102-43	Abordarea privind implicarea persoanelor interesate	1	22-24
102-44	Subiecte cheie și preocupări	1	22-24
102-45	Entități incluse în situațiile financiare consolidate	1	13
102-46	Definirea conținutului raportului și a limitelor	1	21
102-47	Lista temelor materiale	1	21
102-48	Rectificări ale informației din raport	9	100
102-49	Schimbări în raportare	9	100
102-50	Perioada raportării	9	100
102-51	Data celui mai recent raport	9	100
102-52	Ciclul raportării	9	100
102-53	Punctul de contact pentru întrebări	9	100
102-54	Conformitate cu standarde GRI – Core sau Comprehensive	9	100
102-55	Index GRI	9	100

Teme abordate

Indicator	Denumire temă/indicator	Capitol aferent din raport	Pagină	Comentarii
	Etica în afaceri și politici anticorupție	1	25	
103-1	Explicarea temei materiale și a limitelor	1	25	
103-2	Componentele abordării de management	1	25	
103-3	Evaluarea abordării de management	1	25	
205-1	Operațiuni întreprinse pentru gestionarea riscurilor legate de corupție	1	25	
205-2	Comunicarea și instruirea privind politica și procedurile anticorupție	1	25	
205-3	Incidente confirmate de corupție și acțiuni întreprinse	1	25	
206-1	Acțiuni legale pentru cazuri de comportament anti-competitiv, anti-trust sau pentru practici de monopol	1	25	
418-1	Plângeri confirmate cu privire la încălcări ale protecției/pierderi de date ale clienților	1	25	
	Dezvoltarea și diversitatea resurselor umane	2	31-38	
103-1	Explicarea temei materiale și a limitelor	2	33,36-38	
103-2	Componentele abordării de management	2	33,36-38	
103-3	Evaluarea abordării de management	2	33,36-38	
401-1	Angajați noi și fluctuații de personal	2	34	
401-3	Concediu oferit pentru creșterea copilului	2	34-35	
403-4	Subiecte privind sănătatea și securitatea ocupațională acoperite prin acorduri formale cu sindicatele	2	31, 38	
404-2	Programe de dezvoltare a abilităților angajaților și programe de asistență tranzitorie	2	36	
405-1	Diversitatea în organismele de conducere și de execuție	2	33-34	
405-2	Raportul dintre salariul de bază și remunerația femeilor și bărbaților	2	34	
406-1	Incidente de discriminare și acțiuni corective întreprinse	2	33-35	
	Informarea, consultarea angajaților și relația cu sindicatele	2	38	Indicator propriu
	Siguranța și sănătatea la locul de muncă	3	39-42	
103-1	Explicarea temei materiale și a limitelor	3	39	
103-2	Componentele abordării de management	3	39	
103-3	Evaluarea abordării de management	3	39	
403-1	Reprezentarea angajaților în comitete SSM ptte (management-angajat)	3	41	
403-2	Tipuri de accidente de muncă, boli ocupaționale, zile de concediu medical și absenteism și număr de decese cauzate de accidente la locul de muncă	3	40-41	
403-3	Lucrători cu nivel înalt al incidenței bolilor profesionale sau cu risc înalt de îmbolnăvire profesională	3	40-41	
	Strategie și plan de sustenabilitate	8	66-85	Indicator propriu
	Managementul riscurilor	1	13	Indicator propriu
	Relații responsabile cu comunitatea	6	56-58	
103-1	Explicarea temei materiale și a limitelor	6	54-58	
103-2	Componentele abordării de management	6	54-58	
103-3	Evaluarea abordării de management	6	54-58	
203-2	Impact economic indirect semnificativ	6	54-58	
413-1	Operațiuni în care sunt implicate comunitățile locale, impact și programe de dezvoltare	6	58	
	Protecția mediului	4	42-53	
103-1	Explicarea temei materiale și a limitelor	4	42	
103-2	Componentele abordării de management	4	42	
103-3	Evaluarea abordării de management	4	42	

Indicator	Denumire temă/indicator	Capitol aferent din raport	Pagină	Comentarii
304-2	Impact semnificativ al activităților, produselor și serviciilor asupra biodiversității	4	45-48	
304-4	Specii aflate pe lista roșie IUCN și pe lista de conservare națională cu habitate în zonele afectate de operațiuni	4	45-48	
306-3	Deversări semnificative	4	50	
306-4	Clasificarea deșeurilor pe tipuri și metode de eliminare	4	51	
307-1	Neconformitatea cu legile și reglementările referitoare la mediu	4	53	
308-2	Impactul de mediu negativ și acțiuni întreprinse	4	45-48, 53	
	Inovație, îmbunătățirea rețelei și abordare din perspectiva eficienței energetice	7,8	60-77	
103-1	Explicarea temei materiale și a limitelor	7	60	
103-2	Componentele abordării de management	7	60	
103-3	Evaluarea abordării de management	7	60	
203-1	Investiții în infrastructură și servicii asociate	1	19	
302-1	Consumul de energie din interiorul organizației	1, 7	17, 60	
302-4	Reducerea consumului de energie	7,8	60-67, 67-77	
302-5	Reducerea nevoii de energie a produselor și serviciilor	8	77	
	Taxonomia UE raportată la activitatea Transelectrica în conformitate cu Regulamentul privind taxonomia (UE) 2022/852	9	86-99	Indicator propriu

GLOSAR

AGA – Adunarea Generală a Acționarilor
ANRE – Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei
BVB – Bursa de Valori București
CE – Comisia Europeană
CPT – Consum Propriu Tehnologic
CRE – Centrul Român al Energiei
dB – decibeli
EGRC – Echipa de gestionare a riscurilor la nivelul Companiei
ENTSO-E – Rețeaua Europeană a Operatorilor de Transport și Sistem pentru Energie Electrică
GRI – Global Reporting Initiative
GWh – Gigawatt oră
KPI – Indicatori de performanță
kV – Kilo-volt
LEA – Linii electrice aeriene
MW – Megawatt
MWh – Megawatt oră
OTS – Operator de Transport și de Sistem
PZU – Piața pentru Ziua Următoare
PI – Piața Intra-zilnică
PE – Piața de Echilibrare
RET – Rețeaua Electroenergetică de Transport
SEN – Sistemul Electroenergetic Național
SNA – Strategia Națională Anticorupție
TWh – Terrawatt oră
UNO-DEN – Unitatea Operațională Dispecerul Energetic Național